

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Bulwer Lytton [Edward George Earle Lytton Bulwer]

Η δέσποινα της Λυών ή Έρωσ και έπαρσις [*The Lady of Lyons*]

Δράμα εις πράξεις πέντε

Μετάφραση: Μ. Ν. Δαμιράλης

Παρνασσός, Αθήνα

τμ. 4, τχ. 10 (14 Οκτωβρίου 1880), σ. 774-830

BULWER LYTTON

Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΗΣ ΛΥΩΝ

Η

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΣΙΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

ΥΠΟ

Μ. Ν. ΔΑΜΙΡΑΛΗ

ΚΑΙ ΔΙΔΑΧΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΘΙΑΣΟΥ

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΘΕΡΙΝΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΟΡΦΕΩΣ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΒΟΖΙΝΤΙΟΣ πλούσιος εδγενής της Λυών ἀποκρουσθείς ἐραστής της Παυλίνας.

ΚΑΡΟΛΟΣ φίλος του, ἀπερριμμένος και οὗτος ἐραστής της Παυλίνας.

ΔΑΜΑΣ συνταγματάρχης (εἶτα στρατηγός τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ) ἐξάδελφος της Κυρίας Δεσαπέλ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ τοῦ Χρυσοῦ Λέοντος.

ΓΑΣΠΑΡ.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΜΕΛΑΝΟΤΟΣ ἐραστής της Παυλίνας

Πρῶτος, δεύτερος, τρίτος ἀξιωματικός. Ὑπηρέται. Εἰς συμβολαιογράφος.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΔΕΣΑΠΕΛ, ἔμπορος ἐν Λυών.

Η ΚΥΡΙΑ ΔΕΣΑΠΕΛ σύζυγός του.

ΠΑΥΛΙΝΑ θυγάτηρ των.

ΧΗΡΑ ΜΕΛΑΝΟΤΟΥ, μήτηρ τοῦ Κλαυδίου.

ΓΙΑΝΝΟΥΔΑ, θυγάτηρ τοῦ Ξενοδόχου.

ΜΑΡΙΝΑ, ἀπηρέτρια της Παυλίνας.

Ἡ σκηνὴ ἐν Λυών καὶ τοῖς περιχώροις κατὰ τὸ 1795—1798.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΤΗΣ ΛΥΩΝ

ΠΡΑΞΕΙΣ Α΄

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Δωμάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κυρίου Δεσαπέλ ἐν Λυών. Ἡ Παυλίνα ἀναγνώσκει ἐπὶ ἀνακλιντροῦ, ἡ Μαρίνα ἀερίζει αὐτήν. Ἄνθη καὶ σημειώσεις διάφοροι ἐπὶ τῆς παρὰ τὸ ἀνάκλινον τραπέζης. Ἡ κυρία Δεσαπέλ καθήμενη. Ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου φαίνεται ὁ κήπος.

Κυρία Δεσαπέλ

Διόρθωσον ὀλίγον τὸ τριαντάφυλλον ἐκεῖνο (ἡ Μαρίνα ἀλλάζει τὴν θέσιν τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Παυλίνης βόθρου) — Ναι, ἔτσι φαίνονται ὠραιότερα τὰ μαλλιά, τὸ στήθος, τὸ ὄλον: Βεβαιότατα εἶπες πολὺ εὐμορφη κόρη μου — ἀπαράλλακτη ἢ μητέρα σου. Δὲν παραξενεύομαι ποτῶς διότι γίνεται τόσον λόγος περὶ σοῦ. Νέοι καὶ γέροντες, πλούσιοι καὶ πτωχοί, ὅλοι λικτρούουσι τὴν ὠραίαν τῆς Λυών. — Ἔω ὄντι ἀναγεννώμεθα διὰ τῶν τέκνων μας καὶ μάλιστα δταν ἔχωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν μας.

Παυλίνα γελῶσα

Κομοσυνεθίζεις τὴν Παυλίαν σου ἀγαπητῆ μου μητέρα. (Κατ' ἴδιον) Ἐπεθύμουν νὰ ἤξευρα παῖος, ἔστειλε τὰ ἄνθη ταῦτα.

Κυρία Δεσαπέλ

Ὅχι κόρη μου! Σὲ ἐπαινῶ διὰ τὰ σοὶ ἐμπνεύσω τὴν πρέπουσαν φιλοδοξίαν. Βίβρα προωρισμένη διὰ τὴν καλλιτέραν ἀποκατάστασιν. Μήθε κόρη μου ὅτι ἡ ὠραιότης ἐκτιμᾶται ἀναλόγως τῆς ὠφελείας τὴν ὁποίαν θὰ σοὶ προσενήσῃ — Μαρίνα πῆγξινε νὰ πῆς νὰ ἐτοιμάσουν τὴν ἀμαξίαν. (Ἐξέρχεται ἡ Μαρίνα)

Παυλίνα

Ποτὸς νὰ μοὶ στέλλῃ καθ' ἡμέραν τὰ ὠραῖα ταῦτα ἄνθη; Εἶνε εὐωδέστατα!
(Ἐισέρχεται ὁ ὑπηρέτης)

Ἵπηρετός

Κυρία, ὁ κύριος Βοζίντιος.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἄς εἰσέλθῃ. Βίβρα βεβαίως Παυλίνα ὅτι καὶ ὁ κύριος οὗτος θὰ κέρμῃ καμμίαν πρότασιν. Ὁ πατήρ σου πρέπει νὰ προσλάβῃ ὑπάλληλον διὰ τὸ λογιστικὸν βιβλίον τῶν κατακτήσεων σου. (Ἐισέρχεται ὁ Βοζίντιος)

Βοζίντιος

Χαίρω πολὺ κυρία, ὅτι ἠδυνήθην νὰ εὕρω ἀμφοτέραι! — (Κατ' ἴδιαν) Τί εὐμορφὴ ποῦ εἶνε! — Εἶνε βεβαίως μεγάλη θυσία δι' ἐμέ νὰ νυμφευθῶ τὴν θυγατέρα τοῦ ἐμπόρου καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ μοι ἐφείλωσιν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην! (Μεγαλοφώνως) Θὰ μοι ἐπιτρέψητε κυρία ν' ἀποτείνω τὸν λόγον εἰς τὴν ὠραίαν θυγατέραν σας; (Πλησιάζει πρὸς τὴν Παυλίαν ἣτις ἐγείρεται ἀγερῶχος) Ἐτόλμησα δεσποινίς, νὰ σας ἐπισκερθῶ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐμάντευσάτε τὸν λόγον τῆς ἐπισκέψεώς μου. Χθὲς δὲ τὸ ἑσπέρας ἐπισκιάσασα ὅλας τὰς καλλονας τῆς πόλεώς μας, κατεκτήσατε ὀλοσχερῶς τὴν καρδίαν μου. Γνωρίζετε ὅτι οὐδεὶς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ εἶνε πλουσιώτερός μου, καὶ ὅτι θὰ ἤμην εὐγενής, ἂν ἡ Ἐπικράστιας δὲν ἀφήρπαζε τοὺς τίτλους μου. Δύναμαι λοιπὸν νὰ πιστεύω ὅτι δὲν θέλετε ἀπορρίψει τὴν πρότασίν μου; Σας προσφέρω τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν μου.

Παυλίνα κατ' ἴδιαν

Ἔχει ὄφρος ἀνθρώπου χορηγοῦντος χάριν, (Μεγαλοφώνως) Εἶσθε πολὺ συγκαταστατικὸς κύριε — ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς μετὰ σεβασμοῦ καὶ νὰ προσθέσω ὅτι, αἰσθανομένη τὴν θέσιν μου καὶ ἐκτιμῶσα τὴν περιωπὴν ὑμῶν, δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὴν πρότασίν σας. (Χαιρετίζουσα αὐτὸν ἀπέρχεται)

Βοζίντιος

Νὰ ἀρνηθῆ! Ἀδύνατον! Βεβηχίως δὲν σπουδαιολογεῖτε — Κυρία, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπικλησθῶ τὴν συνδρομὴν σας. Ζητῶ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς σας, καὶ βεβηχῶ ὑμᾶς, ὅτι θὰ λάβω αὐτὴν ὑπὸ ὄρους ἀνταξίου τῆς ὠραιότητός της καὶ τῆς κοινωνικῆς μου θέσεως. Δύναμαι νὰ ὀμιλήσω μετὰ τοῦ κυρίου Δεσαπέλ;

Κυρία Δεσαπέλ

Ὁ κύριος Δεσαπέλ δὲν ἀναριγνύεται ποτὲ εἰς τὰς οἰκικὰς ὑποθέσεις, — εἶσθε πολὺ εὐγενής. Ἄν τοῦλάχιστον εἶχατε τὸν τίτλον τοῦ μαρκησίου, ἢ ἂν ἡ θυγάτηρ μου ἦτον ἀποφασισμένη νὰ νυμφευθῆ πολίτην, ἕως τότε ἠθέλωμεν σας προτιμῆσει.

Βοζίντιος

Πολίτην! Ἀλλὰ σήμερον εἴμεθα ὅλοι πολῖται εἰς τὴν Γαλλίαν!

Κυρία Δεσαπέλ

Εἰς τὴν Γαλλίαν ναί, ἀλλ' εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας, οἱ τίτλοι καὶ οἱ εὐγενεῖς διακτιροῦνται ἀκόμη. Γνωρίζομεν κάλλιστα τὰς ἀρετὰς ὑμῶν καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ τύχετε συζύγου ἀνταξίας τῆς θέσεως καὶ τῶν ἀπαιτήσεών σας. Μετὰ χαρᾶς θὰ σας βλέπωμεν πάντοτε ὡς φίλον, κύριε Βοζίντιε — Ἐλα Παυλίνα μου, ἐτοιμάσου, ἡ ἀμαξία θὰ ἔλθῃ μετ' ὀλίγον.

Βοζίντιος

Ἄρκεϊ κυρία! ἄρκεϊ. (Κατ' ἴδιαν) ν' ἀπορρίψῃ τὴν πρότασίν μου! ἡ κόρη τοῦ ἐμπόρου! Νὰ ἀρνηθῆ! Πρὶν δύση ὁ ἥλιος, θὰ τὸ γνωρίζῃ ὅλη ἡ πόλις! — Θὰ κλεισθῶ εἰς τὸ μέγαρόν μου, θὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας, καὶ θὰ γίνω μισογύντης. Νὰ ἀρνηθῶσι! Αὐταὶ πρέπει νὰ εἶνε τρελλαί — Κυρίαί, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σας χαιρετίσω. (Ἐξέρχεται)

Κυρία Δεσαπέλ

Πόσον τολμηροί είν' αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι! Νομίζω Παυλίνα, ὅτι ἐφυλάττεμεν τὴν ἀξιοκρέπειάν μας. Κάθε κόρη, ὅσον ἄπειρος καὶ ἂν εἴνε, γνωρίζει πῶς πρέπει νὰ δεχθῆ μίαν πρότασιν, ἀπαιτεῖται ὅμως μεγάλη ἐπιτηδειότης διὰ νὰ ἀπορρίψῃ αὐτὴν μετὰ τῆς δεούτης εὐγενείας καὶ ὑπερηφανίας. Τὸ πείραμα τοῦτο ἐπυκνίζον νὰ κάμνω εἰς τὸ σχολεῖον μετὰ τοῦ χοροδιδασκάλου.

(Εἰσέρχεται ὁ Δάμας.)

Δάμας

Καλ' ἡμέρα ἐξαδέλφη. Ἔ τέ κάμνεις Παυλίνα; Συνήλθες ἀπὸ τὴν τελευταίου χορὸν; Τόσοι θρίαμβοι πρέπει ἀληθῶς νὰ εἴνε κουραστικοί. Καὶ αὐτὸς ὁ Κάρολος ἐφαίνετο μελαγχολικός καὶ συχνὰ ἐστενάζε μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σου· ἀλλ' ἴσως ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ δείπνου.

Παυλίνα

"Ὅχι δὲ, καὶ ὁ Κάρολος!

Κυρία Δεσαπέλ

Ὁ Κάρολος; ἀπορῶ πῶς γίνεται λόγος· οὐδέποτε ἐσκέφθη περὶ αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ μου.

Δάμας

Μπᾶ! — διατί ὄχι; ὁ πατήρ σου τῶ ἀφῆκε σημαντικὴν περιουσίαν, ἡ δὲ καταγωγή του εἴνε ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς σας ἐξαδέλφη. Ἄλλ' ἴσως ἐποφθαλμιάτε τὸν κ. Βοζίντιον τὰ ὅποιον ὁ πατήρ ἦτο μαρκήσιος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως.

Παυλίνα

Τὸν κ. Βοζίντιον! Βλέπω ὅτι ὁ ἐξαδελφός μας ἀγαπᾷ νὰ μᾶς πειράζῃ,

Κυρία Δεσαπέλ

Ἄφρονέ τον Παυλίνα — Βλέπω ἐξαδέλφε ὅτι δὲν ἔχεις καμμίαν λεπτότητα, ἀπ' ἐγκυτίας παρατηρῶ ἔλλειψίν τινα ἀβρότητας εἰς ὅλας τὰς ιδέας σου. Ὁ κ. Βοζίντιος γνωρίζει ἤδη ὅτι δὲν εἴνε κατάλληλος διὰ τὴν θυγατέρα μου.

Δάμας

Μπᾶ! μπᾶ! Σκοπεύετε, φαίνεται, νὰ δώσητε κανένα πρίγκιπα εἰς τὴν θυγατέρα σας,

Κυρία Δεσαπέλ

Μάλιστα, καὶ τί μὲ τοῦτο; — Πολλοὶ ξένοι πρίγκιπες.

Δάμας διακόπτων αὐτὴν

Ξένοι πρίγκιπες! Ξένες κουταμέρες! Ἐντροπή εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν νὰ λέγῃς τοιαύτας ἀνοησίας.

Κυρία Δεσαπέλ

Εἰς τοιαύτην ἡλικίαν! Ἡ φράσις αὕτη οὐδέποτε λέγεται εἰς γυναῖκα πρὶν ἢ συμπληρώσῃ τὸ ἐξηκοστὸν ἔνατον ἔτος καὶ ἐννέα μῆνας τοῦ βίου της, καὶ τότε πάλιν ὑπὸ μόνου τοῦ ἐφμερίου τῆς ἐνορίας. (Εἰσέρχεται ὁ ὑπηρέτης)

Υπηρέτης

Ἡ ἄμαξα περιμένει.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἐλα Παυλίνα, φέρεσε τὸ καπέλο σου — πράγματι ἔχεις ὄρος ἀριστοκρατικὸν — δὲν ὁμοιάζεις ποσῶς τοῦ πατρὸς σου. (Περιπαθῶς) Ἄ φιλάρεσκος! Ὅταν ἡ κόρη ἀρχίζῃ νὰ πειράζῃ εἶνε σημεῖον ἀλάνθαστον ὅτι βαδίζει εἰς τὰ ἔχνη τῆς μητρὸς τῆς.

Παυλίνα

Υγίαινε, ἐξάδελφε Δάμα, σοὶ εὐχομαι καλλιτέραν διάθεσιν (Ἐπιστρέφει καὶ λαμβάνουσα τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἄνθη) Ποῦτος νὰ μοὶ ἔσπειλε τὰ ἄνθη ταῦτα; (Ἐξέρχονται ἡ Παυλίνα καὶ ἡ κυρία Δεσαπέλ)

Δάμα

Θὰ ἦτο λαμπρὰ κόρη ἂν δὲν τῆς εἶχε γυρίσει τὸ κεφάλι, καὶ φοβοῦμαι ὅτι εἶνε ἀδιόρθωτος τῶρα. Μὰ τὸν Θεὸν εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς διότι εἰμὶνα ἀγαπῶς. Ἄς λέγουν ὅσα θέλουν περὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς γυναικὸς — ἡ πιστοτέρα ἀφοσιώσις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶνε γυναικὸς ἀγαπώσεως — τὸν ἑαυτὴν τῆς.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Τὸ ἐξωτερικὸν μικροῦ ἐξοχικοῦ ξενοδοχείου—ἐπιγραφή «Ὁ Χρυσοῦς Λεὼν» ὀλίγας λέγας ἀπέχον τῆς Λυῶν ἣτις φαίνεται πόρρωθεν.

Βαζίντιος ὀπίσθεν τῶν παρασκηνίων

Ναί, πότισε τὸν ἵππον, θὰ μείνωμεν ἐδῶ ὀλίγον.

(Εἰσέρχονται ὁ Βαζίντιος καὶ ὁ Κάρλος)

Κάρλος

Ναί, φίλτατε Βαζίντιε, ὑπεσχέθην νὰ διέλθω μίαν ἢ δύο ἡμέρας εἰς τὸ μέγαρόν σου — εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν σου — καὶ ἐν τούτοις σὲ βλέπω σκυθρωπὸν καὶ σιωπηρὸν ὡς βωβὸν παρκαλουθεῖντα κηδεῖαν, ἢ ὡς ἀγγλὸν εἰς διασκέδασιν.

Βαζίντιος

Ἄ ἢ με παρεξηγήσῃς, φίλτατε Κάρλε — εἶμαι δυστυχῆς.

Κάρλος

Σὺ δυστυχῆς; — ὁ εὐθυμότερος, ὁ πλουσιώτερος, νέος τῆς Λυῶν;

Βαζίντιος

Ἄκριβως, ἕνεκα τούτου, εἶμαι δυστυχῆς. — Γνωρίζεις τὴν Παυλίναν, τὴν μονογενῆ θυγατέρα τοῦ πλουσίου ἐμπόρου Δεσαπέλ;

Κάρλος

Ἄν τὴν γνωρίζω; Καὶ τίς δὲν γνωρίζει τὴν ὡς Ἐραν ὑπερήφανον ταύτην Ἀφροδίταν;

Βοζίντιος

Εἶνε ὄχι μόνον ἀλαζών, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἀπειροκαλῶς. (Ἐγειρόμενος) Γνωρίζεις, Κάρολε; ὅτι ἀπέρριψε τὴν πρότασίν μου!

Κάρολος κατ' ἴδιαν

Ὅπως καὶ τὴν ἰδικήν μου. Αὐτὸ τοῦλάχιστον εἶνε παρήγορον. Ὅταν κἀνεῖς φάγη τὴ χειλόπητα, παρηγορεῖται ἀκούων ὅτι καὶ ἄλλοι τὴν ἔπαθαν. (Μεγαλοφώνως) Ἀπέρριψε τὴν πρότασίν σου; καὶ διὰ τίνα λόγον;

Βοζίντιος

Δὲν ἤξεύρω, ἴσως διότι εἶμαι ἀπλοῦς πολίτης, τοῦ πατρός μου ἀπωλέσαστος ὡς ἤξεύρεις τὸν τίτλον τοῦ μαρκησίου. Τώρα δὲ, ὅτε δὲν ὑπάρχουν πλέον εὐγενεῖς ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἴμεθα ὅλοι ἴσοι, περιμένει φαίνεται μιλόρθον τινα ἄγγλον ἢ κόμητα γερμανόν, ὅστις ἀψηφῶν πάντα κίνδυνον, θὰ σπεύσῃ εἰς Αὐτῶν διὰ τὴν ζήτησιν τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς τοῦ εὐτελοῦς τούτου. — Ναί, ἠρνήθη καὶ μετὰ περιφρονήσεως! Μὰ τὸν Θεόν, θὰ τὸ μετανοήσῃ πῦρ ἐσσω ἀπὸ ὀργῆν καὶ ἀγανάκτησιν. — Νὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασίν μου!

Κάρολος

Ἐσύχασον φίλε μου — Θὰ σοὶ εἶπω μυστικόν τι. Ἀκριβῶς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπέρριψε καὶ τὴν ἰδικήν μου.

Βοζίντιος

Τὴν ἰδικήν σου! — τὰ πράγματα εἶνε πολὺ διάφορον! — Ἀλλὰ δός μοι τὴν χεῖρά σου, Κάρολε; πρέπει νὰ εὐρωμεν τὸ μέσον νὰ ἐξευτελίσωμεν αὐτήν. — Μὰ τὸν Θεόν ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἔβλεπον σύζυγον γελωτοποιηῖ τινος!

(Εἰσέρχεται ὁ ἰδιοκτήτης μετὰ τῆς θυγατρὸς του)

Ἰδιοκτήτης

Δούλος σας, πολίτα Βοζίντιε — δούλος σας κύριε. Ἴσως θὰ προγευματίσετε πρὶν ἀναχωρήσητε; ἔχομεν ἀρκετὰ φαγητά.

Βοζίντιος

Δὲν ἔχω ἄρεξιν.

Κάρολος

Οὐτ' ἐγὼ ἐντούτοις δὲν εἶνε καλόν νὰ ὀδοιπορῇ τις μὲ κενὸν στόμαχον. Τί ἔχετε; (Ἐξιστάζει τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν)

Φωναὶ ἐξώθεν

Ζήτω ὁ πρίγκιψ! Ζήτω ὁ πρίγκιψ!

Βοζίντιος

Ὁ πρίγκιψ! Ποῖος πρίγκιψ; ἐνόμιζον ὅτι δὲν ὑπάρχουν πλέον πρίγκιπες εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἰδιοκτήτης

Ἄ, ἄ, τὰ παιδιά τὸν ὀνομάζουν πάντοτε πρίγκιπα. Ἐκέρδησε τὸ βραχβεῖον εἰς τὴν σκοποβολήν, καὶ τὸν συνοδεύουν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν οἰκίαν.

Βοζίντιος

Και ποιος εἶνε αὐτός ὁ κύριος;

Ἰδιοκτήτης

Ποῖος ἄλλος παρὰ τὸ καύχημα τοῦ χωρίου; ὁ Κλαύδιος Μελνότος; Βεβαίως ὅα ἤκούσατε περὶ αὐτοῦ;

Κάρολος ἐπιστρέφων τὸν κατάλογον

Δὲν εἶχα ποτὲ τὴν τιμὴν. — Σοῦπα, λαγῶς, σάλτσα, κοτόπουλο ψιτὸ, καὶ τίποτε ἄλλο.

Βοζίντιος

Ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος κηπουροῦ Μελνότου;

Ἰδιοκτήτης

Αὐτός, μάλιστα, ἕνα ἀξιοθρόμαστο παιδί.

Βοζίντιος

Διατί ἀξιοθρόμαστο; Μήπως διαφέρουν τὰ λάχανά σου ἀπὸ τῶν ἄλλων

Ἰδιοκτήτης

Ἄ, αὐτὸς δὲν ἐργάζεται πλέον εἰς τὸ περιβόλι. Αὐτὸς εἶνε πνέμα.

Κάρολος

Τί εἶνε;

Ἰδιοκτήτης

Πνέμα μονάχο! Ἄνθρωπος ὁ ὅποιος εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει, ἐκτὸς ὠρελίμων πραγμάτων· αὐτὸ σημαίνει πνέμα.

Βοζίντιος

Διήγειρες τὴν περιέργειάν μου· ἐξακαλούθει.

Ἰδιοκτήτης

Τέσσαρα ἔτη ἀπέρασαν ἀφότου ἀπέθανεν ὁ γέρο Μελνότος ὁ ὅποιος ἄρσησεν ἀρκετὴν περιουσίαν εἰς τὸ παιδί του. Παρατηρήσαμεν τότε ὅλοι μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὸν Κλαύδιον ἤρχισε νὰ σπουδάζῃ Λατινικὰ, ἐπῆρε ἕνα καθηγητὴν τῆς Λυῶν ὁ ὅποιος εἶχε τόσα πολλά εἰς τὸ κεφάλι του ὥστε ἐφόρασε μὴ μεγάλην περσόνα διὰ νὰ τὰ χωρέσῃ. Ἐπῆρε δάσκαλον τῆς ξιφασίας, τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς, ἔπειτα ἔμαθε καὶ ζωγραφικὴν. Τέλος ἔλεγχον, ὅτι ὁ νέος Κλαύδιος θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Παρίσι νὰ ἀποκατασταθῇ ὡς ζωγράφος. Ἐτάς ἀρχὰς τὰ παιδιὰ ἐγελοῦσαν μαζί του, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε πολὺ χεροδύναμος τὰ ἔμαθε πῶς πρέπει νὰ φέρωνται, καὶ τῶρα ὀρκίζονται ὅλα εἰς τὸ ὄνομά του. Ὅλα τὰ κορίτσια τοῦ χωρίου τρελλαίνονται γι' αὐτόν.

Βοζίντιος

Βεβαίως ὁ νέος αὐτός ἔχει μέλλον! — Καὶ διατί τὸν ὀνομάζουν πρίγκιπα;

Ἰδιοκτήτης

Πρῶτον μὲν διότι εἶνε πάντοτε ἀρχηγὸς τῶν, δεῦτερον διότι εἶνε ὑπερή-

φκνος, καὶ φορεῖ πάντοτε κενούργικα φορέματα, καὶ τρίτον διότι ἔχει ἀέρα πρίγκιπος.

Βοζίντιος

Καὶ ποῖος, ὑποθέτεις, νὰ ἐγύρισε τὸ κεφάλι τοῦ τρελλοῦ τούτου; Ἴσως ἢ Ἐπανάστασις;

Ἰδιοκτῆτης

Ναί—ἡ ἔπανάστασις ἐκείνη ἢ ὅπαίκα μᾶς κάμνει ὄλους ἄνω κάτω, ἢ ἔκαμνάστασις τοῦ ἔρωτος.

Βοζίντιος

Πολὺ ρωμαντικὸς νέος πρέπει νὰ εἶνε! — Καὶ ποῖαν νουστιμεύεται;

Ἰδιοκτῆτης

Ἄ! — Αὐτὸ εἶνε μυστικὸ, κύριε.

Βοζίντιος

Βεβαιότατα!

Ἰδιοκτῆτης

Ἦκουσα ἀπὸ τὴν μητέρα του, καλὴ γυναῖκα! ὅτι νουστιμεύεται, τίποτε ἐλιγώτερον, ἀπὸ τὴν ὠραίαν τῆς Λυών, τὴν Παυλίαν Δεσαπέλ.

Βοζίντιος καὶ Κάρολος

Χὰ χὰ! — Λαμπρά!

Ἰδιοκτῆτης

Μὴ γελάτε, εἶνε ἀλήθεια βπως σὰς βλέπω καὶ με βλέπετε.

Βοζίντιος

Καὶ τί τοῦ λέγει ἡ Ὁραία τῆς Λυών;

Ἰδιοκτῆτης

Ὡ, οὔτε κατεδέχθη νὰ τὸν κυττάξῃ ποτὲ, μολονότι ὅταν ἦτο παιδί εἰργάζετο εἰς τὸ περιβόλι τοῦ πατρὸς τῆς.

Βοζίντιος

Εἶσαι βέβκιος;

Ἰδιοκτῆτης

Ἡ μητέρα του λέγει, ὅτι ἡ Παυλίνα δὲν τὸν εἶδε ποτὲ κατὰ πρόσωπον.

Βοζίντιος σὺρων τὸν Κάρολον κατ' ἰδίαν

Ἐβρον τὸν τρόπον τῆς ἐκδικήσεως. — Ἴδου, πρίγκιψ, διὰ τὴν ὑπερήφανον Παυλίαν. Μὲ ἔγνοε;

Κάρολος

Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος ἂν ἔγνοῦ τίποτε.

Βοζίντιος

Εἶνε ἀπλούστατον ἀνόητε! — Δὲν συμφωνεῖς, νὰ κάμωμεν τὸν κομφευσόμενον τοῦτον γελωτοποιὸν νὰ περάσῃ ὡς πρίγκιψ; — νὰ τῷ θανατώσωμεν γρή-

ματα, φορέματα, και ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται; Νὰ τὸν κέκωμεν νὰ ζητήσῃ και νὰ νυμφευθῇ τὴν Πικυλίαν. Δὲν θὰ ἦτο λαμπρόν;

Κάρολος

"Α! Οὐκ ἐπιθυμῶ ἀλλήθως! Ἄλλὰ πῶς θὰ ὑποστῶμεν τὰς ἀναγκαίαις δαπάναις τῆς Α. Ὑψηλότητος;

Βοζίντιος

Μπᾶ! Χάριν τῆς ἐκδικήσεως πρέπει νὰ θυσιάσωμεν και περισσότερα τῶν χιλίων λουδοβικίων ὡς πρὸς τὰς μικρὰς δὲ δαπάναις τῆς Α. Ὑψηλότητος ὁ ὑπηρέτης μου εἶνε πιστότατος και δύναται νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῶν. Ἄς σπεύσωμεν λοιπὸν νὰ ἴδωμεν αὐτὸν, ἂν πράγματι εἶνε ὅπως μᾶς τὸν παρέστησαν.

Κάρολος

Εὐχαρίστως ἄλλὰ τὸ γεῦμα;

Βοζίντιος

"Ἐχεις πάντοτε τὸν νοῦν σου εἰς τὸ γεῦμα! — "Ἀκουσε, (ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην) Πόσον ἀπέχει ἡ καλύβη τοῦ νέου Μελνότου; Ἐπεθύμουν νὰ ἔβλεπον τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον νέον.

Ἰδιοκτήτης

Πάρτε κατ' εὐθείαν τὸν μικρὸν δρόμον, στρέψατε ἔπειτα εἰς τὸν μεγάλον, και θὰ ἴδῃτε τὴν καλύβην τῆς μητρὸς του.

Βοζίντιος

"Ἀλήθεια; κατοικεῖ λοιπὸν μετὰ τῆς μητρὸς του; (Κατ' ἴδιαν) Δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν ἐχερυσθίαν τῆς γραίας; καλλίτερα νὰ στείλωμεν νὰ τὸν ζητήσωμεν. Πηγαίνω μέσθ' ἐν τῷ γράψω δύο λέξεις. — "Ἐλα Κάρολε.

Κάρολος

Ναί, — Βοζίντιος Κάρολος και Σα, ἐργαστάσιχοι και πριγκίπων χονδρικῶς και λιανικῶς. Εὐγενέστατον εἶδος ἐμπορίου. — Ἄλλὰ διατί τόσο σοβαρός;

Βοζίντιος

Σὺ σκέπτεσαι μόνον περὶ τοῦ ἀστείου, ἀλλ' ἐγὼ περὶ τῆς ἐκδικήσεως!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καλύβης τοῦ Μελνότου. Ἄσθη τοποθετημένα, ἔδω και ἐκεῖ· καθάρα ἐπὶ θρυίνης τραπέζης, χαρτοφυλάκιον. Εἰκὼν ἐπὶ οὐκρίθαντος κεκαλυμμένη διὰ παραπετάσματος. Διάφορα ἄψα ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἑσθίας. Ἰσόσις πρὸς φιλόκαλον διευθέτησιν τῶν χονδρῶν ἐπίπλων· κλιμαξὶ πρὸς τὰ δεξιὰ ἀγούσα εἰς τὴν ἄνω θροῦνην.

Φωνὴ ἐξ ὄψεως

Ζήτω ὁ Κλαύδιος Μελνότος! Ζήτω ὁ πριγκίψ!

Ἡ χήρα Μελάντου

Ἄκουσε! εἶνε τὸ ἀγαπητό μου παιδί — εἶμαι βεβαία ὅτι ἐκέρδισε τὸ βραβεῖον καὶ τώρα πρέπει νὰ τοῦς περιπαρηθῶμεν ὅλους.

Κλαύδιος ἀνοίγων τὴν θύραν

Πῶς! Δὲν ἔρχεσθε μέσσω; Καλὰ, καλὰ, τότε θὰ διασκεδάσωμεν ἄλλοτε, ὀργαίνετε, ὀργαίνετε.

Φωναὶ

Ζήτη ὁ πρίγκιψ Κλαύδιο; Ὅρα!

(Εἰσέρχεται ὁ Κλαύδιος κρατῶν ὄπλον.)

Κλαύδιος

Χαῖρα, ἀγαπητὴ μητέρα, πρέπει γὰρ μὴ συγχροῦς, δὲν ἔχῃ οὔτε μίαν βολήν. Δὲν εἶνε ὠραῖον τὸ ὄπλον;

Χήρα

Χάμ! Καὶ ποῖα εἶνε ἡ ἀξία του Κλαύδιου;

Κλαύδιος

Ἄξια! Ποῖαν ἀξίαν ἔχει ἡ ταινία διὰ τὸν στρατιώτην; Ἀξίζει τὰ πάντα, ἡ δόξα εἶνε ἀνεκτίμητος.

Χήρα

Ἄρῃσε τὴν δόξαν εἰς τοῦς μεγάλους παιδί μου. Πληρόναι πολὺ ἀκριθὲς ὄπλος κτίζει σπῆτιν ἔστην ἄρμον! Πῶς θὰ τελειώσουν αὐτὰ τέλος πάντων; Τί σὲ ὠφελοῦν τὰ λατινικά, τὰ τραγουδιὰ, ἡ κιθάρα, ἡ ξιφασκία, ὁ χορὸς καὶ ἡ ζωγραφικὴ; Ὅλα εἶνε πολὺ καλὰ ἀλλὰ τί ἐκέρδισες ἀπ' αὐτὰ;

Κλαύδιος

Πλοῦτον! πλοῦτον μητέρα. Πλοῦτον πνεύματος — πλοῦτον τῆς καρδίας — ὀψηλάς ἰδέας — ὠραῖα ἔνσυνα — ἐλπίδα φήμης, καὶ τὴν φιλοδοξίαν νὰ καταστῶ ἀξίος τοῦ ἔρωτος τῆς Παυλίνης.

Χήρα

Ταλαίπωρε Κλαύδιε! Δὲν θὰ σμερθῇ ποτὲ περὶ σοῦ ἡ νέα αὐτῆ.

Κλαύδιος

Σκέπτονται ποτὲ περὶ ἡμῶν τὰ ἄστρα; Καὶ ἔμωσ ἂν ὁ φυλακισμένος εἶδῃ τὸ φῶς αὐτῶν ἐντὸς τῆς φυλακῆς του, δύνασαι ποτὲ νὰ τὸν διατάξῃς νὰ στρέψῃ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὴν λάμπριν αὐτῶν; Τοιαυτοτρόπως καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν μικρὰν ταύτην καὶ πενιχρὰν καλύβην ὕψονω τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὴν Παυλίαν καὶ λησμονῶ τὰ δεσμά μου. (Βαδίζει πρὸς τὴν εἰκόνα καὶ σφραῖ τὸ παραπέτασμα) Ἴδὲ τὴν εἰκόνα τῆς — τὴν ἐξωγράψισα ἐκ μνήμης. "Ὡ πόσον τὴν ἀδικεῖ ὁ χάρτης! (Λαμβάνει τὸν γραπτῆρα καὶ εἶτα ρίπτει αὐτὸν κατὰ γῆς) Δὲν θὰ γίνω ποτὲ ζωγράφος! Μίαν μόνην δύναμαι νὰ ζωγραφίσω, καὶ αὕτη εἶνε ὑπερτέρα πάσης τέχνης. Καλλίτερα νὰ ἐγενόμην στρατιώτης — ἔχει ἀνάγκην στρατιωτῶν ἡ Γαλλία! — Ἀλλὰ ν' ἀρῆσω τὸν ἀέρα τὸν ὁποῖον ἀνάπνεει ἡ Παυλίνα! — Τί ὄρα εἶνε; — τίσον ἀργῶ; — Θὰ σοὶ εἶπω ἕνα

μυστικὸν μητέρα. Γνωρίζεις ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ἑξ ἑβδομάδας ἔστειλον τακτικῶς καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Παυλίαν τὰ σπανιώτερα ἄ.θ.α; — Τὰ ἄνθη ταῦτα τὰ φορεῖ, τὰ εἶδα ἐπὶ τοῦ στήθους της. Καὶ τότε, ὦ τότε μοὶ ἐφάνη, ὅτι ἔλη ἢ οἰκουμένη ἀνέδιδεν ἠδυτάτην εὐωδεῖαν. Τώρα ἔγινε τολμηρότερος· ἐξέφρασα τὴν λατρείαν μου εἰς στίχους· τοὺς ὁποίους τῇ ἔστειλα, καὶ τοὺς υπέγραψα διὰ τοῦ ὀνόματός μου. Ὁ ἀπεσταλμένος μου ἔπρεπε νὰ εἴν' ἐδῶ αὐτὴν τὴν ὥραν. Τῷ εἶπα νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν.

Χήρα

Καὶ ποῖαν ἀπάντησιν περιμένεις νὰ λάβῃς Κλαύδια;

Κλαύδιος

Ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔστειλεν εἰς τὸν πτωχὸν τροβαδοῦρον ἢ βραϊλισσα τῆς Ναβάρρας. «Ἄφες με νὰ ἴδω τὸ Μικτεϊόν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀγγέλλει » εἰς τὰ ἔθνη τὴν ἑρασιότητά μου! » Ἢ μὲ δεχθῆ. Ἢ ἀκούσω τὴν φωνήν της — Ἢ συναντήσω τὸ βλέμμα της — Ἢ ἀναγνώσω ἐπὶ τῶν παρειῶν της τὰς γλυκεῖας ἐκείνας σκέψεις αἰτινὰς ἐκφραζόμεναι διὰ τοῦ ἐρυθρίματός; Τότε — τότε, ὦ τότε — ἴσως λησμονήσῃ ὅτι εἶμαι υἱὸς χωρικοῦ!

Χήρα

Νομίζεις ὅτι θὰ καταδεχθῆ ποτὲ νὰ σὲ ἀκούσῃ;

Κλαύδιος

Προβλέπω τὰ πάντα. Ἢ μὲ εἶπῃ ὅτι ἡ ἀξία εἶνε ἡ ἀληθὴς εὐγένεια; Ὡς ἐνθύμημα θὰ μοὶ δώσῃ μικρὸν τι δῶρον, ἄνθος, ἢ χειρίδα! — Ὡ παραφορά! Ἢ καταταχθῶ εἰς τὸν στρατὸν τῆς δημοκρατίας. — Ἢ προαχθῶ. Τὰ ὀνόματά μου δὲν θὰ προκαλῆ πλέον τὸ ἐρυθρίμα ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς Καλλονῆς. Ἐπανελθὼν θὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τῇ εἶπω. «Ἴδὲ, ὅτι ὁ ἔρωσ ἔχει μόνον δὲν ταπεινώνει τὸν υπερήφανον, ἀλλ' ἀνυψοῖ καὶ τὸν ταπεινόν! » Ὡ πόσον ἡ καρδία μου πάλλει! Ὡ πόσον ἐνδοξαί τοῦ μέλλοντος προφήται εἶνε ἡ ἐλπίς καὶ ἡ νεότης!

(Ἀκούσται κράτος εἰς τὴν θύραν)

Χήρα

Ὅριστε.

Κλαύδιος

Καλῶς ἦλθες Γασπάρ. Ποῦ εἶνε ἡ ἐπιστολή; Διατί δὲν ἀπαντᾷς; (Ὁ Γασπάρ τῷ ἐγχειρίζεται γράμμα.) Αὐτή; Αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδική μου, ἐκείνη τὴν ὁποίαν σοὶ ἔδωκα. Διατί δὲν τὴν ἀφῆκες;

Γασπάρ

Ναί, τὴν ἀφῆκα.

Κλαύδιος

Μοὶ ἐπέστρεψαν τοὺς στίχους μου. Τίποτε ἄλλο!

Γασπάρ

Ἢ ὑπερήφανοῦθῃς βεβαίως μνησάνων ποίας τιμῆς ἠξιώθη ὁ ἀπεσταλμέ-

νοί σου. Πράξ χάριν σου, Κλαύδιε, ὑπέφερα ὅ,τι οὐδεὶς Γάλλος ἤθελεν ὑπεμείνη ἄνευ κατασχύνης.

Κλαύδιος

Κατασχύνης Γασπάρ! Κατασχύνης!

Γασπάρ

Ἐνεχαίριστα τὴν ἐπιστολήν σου εἰς τὸν Ουαρφάν, καὶ ἀπὸ ὑπηρετοῦ εἰς ὑπηρετήν ἔφθασεν εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ἐστέλλετο.

Κλαύδιος

Τὴν ἔλαβε; Εἶναι βέβαιος; Αἶ, ἐπειτὰ;

Γασπάρ

Τὴν ἔλαβε, ἀλλὰ μοὶ ἐπεστράφη μετὰ ραβδισμῶν. Ἀκούεις φίλτατε Κλαύδιε; Μετὰ ραβδισμῶν. Μὰ τί διάβολο, δοῦλοι εἴμεθα ἀκόμη ἡμεῖς οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ καὶ μᾶς μεταχειρίζονται ὡς κτήνη;

Κλαύδιος

Ῥαβδισμοὺς; ὄχι, Γασπάρ, ἀδύνατον!

Γασπάρ

Ἄν δὲν ἤρθονόμην τὸ αἶσχος τοῦ νὰ φέρω αὐτὰ; ἤθελον σοὶ δείξει καὶ τὰ σημεῖα. Ὁ ὑπηρετὴς ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔριψε τὴν ἐπιστολήν σου εἰς τὴν λάσπην εἶπεν ὅτι, ἡ κυρία καὶ ἡ μήτηρ τῆς τοῦ ἐθεώρησαν μεγάλην προσβολήν. Τί περιετχεν ἡ ἐπιστολή σου Κλαύδιε;

Κλαύδιος (Παρατηρῶν τὴν ἐπιστολήν)

Ἐπιστολήν τοιαύτην ἠδύνατα νὰ στείλῃ καὶ δοῦλος εἰς μίαν αὐτοκράτειραν. Οὐδεμία ἀπρεπῆς λέξις ἐν αὐτῇ.

Γασπάρ

Εἶπον ὅτι καὶ σὺ θὰ πάθῃς τὰ αὐτὰ ἂν ποτὲ περῆσθῃς ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκεῖνον. Θὰ ἀνεχθῶμεν τὴν προσβολὴν ταύτην Κλαύδιε;

Κλαύδιος (Θλίβων τὴν χεῖρα τοῦ Γασπάρ)

Συγχώρησόν μοι. Τὸ σφάλμα εἶνε ἰδιόν μου, ἐγὼ εἶμαι ὁ αἴτιος τῆς προσβολῆς ταύτης. Δὲν θὰ τὸ λησμονήσω. Θὰ ἐκδικηθῶ τὴν ἀσπλαγχνὸν καὶ ἀλαζόνικα ταύτην. Θὰ σὲ ἱκανοποιήσω Γασπάρ.

Γασπάρ

Ἐταράχθῃς Κλαύδιε μὴ σκέπτεσαι περὶ ἐμοῦ. Χάριν σου εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑποστῶ πάντα κίνδυνον. Ἀλλὰ ραβδισμοὺς! Δὲν μὲ ἐρεθίζει τὸ κτύπημα Κλαύδιε, ἡ κατασχύνη.

Κλαύδιος

Ἐπέ μοι καθάρῃ, διὰτὶ προσεβλήθησαν! Καὶ ποῖς ἡ προσβολή;

Γασπάρ

Δέν ἔγραψες εἰς τὴν Παυλίαν Δεσπὴν, τὴν θυγατέρα τοῦ πλουτοῦ ἐμπόρου;

Κλαύδιος

Ναί.

Γασπάρ

Δέν εἶσαι χωρικός, υἱὸς κηπουροῦ; — Ἴδου ἡ προσβολή. Ποτέ, ποτέ μὴ λησμονήσης Κλαύδιε, τὴν εἰς πολίτην γάλλον γενομένην ταύτην προσβολήν (Ἐξέρχεται)

Χήρα

Πιστεύω εἰς ἰατρούτης τῶρα Κλαύδιε.

Κλαύδιος (Ξεσχίζων τὴν ἐπιστολήν)

Ὅστω θὰ ξεσχίτω καὶ τὴν εἰκόνα της — θὰ σταματήσω αὐτὴν εἰς τὸν δρόμον — θὰ τὴν ὑβρίσω — θὰ ριπίσω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ φαύλου ὑπηρέτας της — Ναί, ναί — (Στρέφεται πρὸς τὴν χήραν) Εἶπέ μοι εἰμὶ ἀσκαρφοσ — κυρτός — εἰδεχθῆς;

Χήρα

Σύ!

Κλαύδιος

Εἶμαι ἄνθρωπος — κλέπτης, ψεύστης;

Χήρα

Σύ!

Κλαύδιος

Κτήνος, βλάξ, καῦφος, μάταιος;

Χήρα

Ὅχι, ὄχι.

Κλαύδιος

Τί εἶμαι λοιπόν — χειρότερος ὄλων τούτων;

Εἶμαι ἄπλος χωρικός! Τί κοινὸν μεταξύ χωρικοῦ καὶ ἐρατοῦ; Μετέπειτα ἐπαναστάσεις, διατί ἐπιδαμφιλεμετε ὄλην σας τὴν θηριωδίαν ἐπὶ τῶν μεγάλων; Ὡ εἶθε ὄλοι ἡμεῖς οἱ ἐργάται καὶ χειρόνακτες ν' ἀπκλειφθῶμεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, διὰ νὰ μάθωσιν οἱ ἀλαζόνες τί θὰ ἦτο ὁ κόσμος, ἄνευ ἡμῶν! (Ἐισέρχεται ὁ ὑπηρέτης ἐκ τοῦ ξενοδοχείου)

ὑπηρέτης

Ἐνα γράμμα διὰ τὸν πολίτην Μελνόταν.

Κλαύδιος

Γράμμα! Ἴσως εἶνε ἰδικόν της — ποῦτος σὲ ἔστειλε;

ὑπηρέτης

Ὁ κύριος — Μὲ συγχωρεῖτε, ὁ πολίτης Βοζίντιος ὁ ὀπίστος θὰ γευματίσῃ εἰς τὸν Ἀχρυσῶν Λέονταν.

Κλαύδιος

Βοζίντιος! (ἀναγινώσκει)

* Νίε, Γκαρβίω τὸ μυστικόν σου — ἐρᾶται νεάνιδος τάξεως ἀνωτέρας τῆς ἰδικῆς σου.
 * Ἄν φανῆς γενναῖος, εὐφροῆς καὶ ἐχέρυθος, θὰ κατορθώσω τὴν πραγμάτωσιν, τοῦ ὄνει-
 * ρου σου* ὃ μόνος ὅρος ἐν σοὶ ζητῶ εἶνε νὰ ἀκολουθήσῃς καρτερικῶς τὸ σχέδιόν σου.
 * Ἀπαιτῶ νὰ ἐρκισθῆς ἐπισήμως ὅτι θὰ νομφευθῆς ἐκείνην ἦν περιπαθῶς ἀγαπᾶς, καὶ
 * ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων θὰ ὀδηγήσῃς αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον σου. Δὲν ἀσπεί-
 * ρωμαι — Ἄν θέλῃς πλειοτέρας πληροφορίας μὴ χέσῃς εὐτε λεπτόν· ἀκολουθήσον
 * τὸν κομιστὴν τοῦ παρόντος ἑορῆς θὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν φίλον καὶ πατέρα σου
 * Ἀδόλφον Βοζίντιον. *

Κλαύδιος

Εἶνε δυνατόν; Μήπως τὰ πλῆθῃ μας εἶνε μάγισσαι στέλλουσαι ἡμῖν ἀ-
 γαθὰ ἢ κακοποιὰ πνεύματα; Ἐὰ ὑπάγω ἀμέσως.

Χίρα

Τί εἶνε Κλαύδιε;

Κλαύδιος

* Νὰ νομφευθῆς ἐκείνην ἦν περιπαθῶς ἀγαπᾶς, νὰ ὀδηγήσῃς αὐτὴν εἰς
 * τὸν οἶκον σου» — Ἔρωσ καὶ ἐκδίκησις! Τίς τῶν δύο εἶνε ἰσχυρότερος;
 (Παρατηρεῖ τὴν εἰκόνα.) Μοὶ μειδιάς γλυκεῖα μορφή... πόσον μαρὸς εἶμαι! ἀγα-
 πῶ λοιπὸν αὐτὴν ἀκόμη; Ὅχι, τὴν ὀπτασίαν μόνον τοῦ μυθιστορήματός μου
 ἐλάτρευσα, διότι εἰς τὴν πραγματικότητά ἀπέδωκα περιφρόνησιν ἀντὶ περι-
 φρονήσεως. Ὑγίαινε μήτηρ. Ἐὰ ἐπανέλθω ταχέως. Ὁ νοῦς μου ζαλιζέται —
 Ἢ γῆ στρέφεται (Παρατηρεῖ καὶ πάλιν τὴν εἰκόνα) Ὅχι, δὲν εἶνε ἐμπαιγ-
 μός· δὲν ὀνειρεύομαι.

ΠΡΑΞΕΙΣ Β.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ὁ κήπος τοῦ Κου Δεσαπέλ ἐν Λυών — Ὁ οἶκος φαίνεται εἰς τὸ βάθος
 τῆς σκηνῆς. (Εἰσέρχονται ὁ Βοζίντιος καὶ ὁ Κάρολος.)

Βοζίντιος

* Λοιπὸν, πῶς σοὶ φαίνεται τὸ σχέδιόν μου; Δὲν ἐπέτυχε θαυμασίως; Ἀφ'
 ἧς στιγμῆς ἐπαρουσίασα τὴν Α. Ὑψηλότητι, τὸν πρίγκιπα τοῦ Κόρου εἰς
 τὴν κομποροήμονα μητέρα, καὶ τὴν ὑπεροπτικὴν θυγατέρα, τὰ πάντα ἐτε-
 λείωσαν ἤλθεν· εἶδε· κατέκτησε. — Μολογῆτι δὲ ὀλίγαι παρελθον ἡμέραι
 ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς του, οὐχ' ἤττον τῷ ὑπεσχέθησαν ἤδη καὶ τὴν χεῖρα τῆς
 Πευλίνας.

Κάρολος

Εὐτυχῶς ἀνήγγειλες εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ πρίγκιψ περιηγᾶται incognito, διότι
 ἄλλως, θαπενῶν τόσον ἀφειδῶς τὰ χρήματά μας, διὰ νὰ κρατήσῃ φαίνε-
 ται τὴν θέσιν του, διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἀνακαλυφθῇ ὑπὸ τοῦ Διευθυντή-
 ρου, (τὸ ὄποσον δὲν ἀγαπᾶ πολὺ τοὺς πρίγκιπας.)

Βοζίντιος

Είπε τῷ ἄντι πολὺ παράδοξος, καὶ φοβοῦμαι ὅτι τὸ κάμνει ἐπίτηδες ὁ πανοῦργος. — Μόλα ταῦτα πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι περιποιεῖ τιμὴν εἰς τοὺς ὑπηκόους του, καὶ ὅτι κάμνει τὸ μέρος του πολὺ καλῶ, κρατῶν ἐπιχαρίτως τὴν ἀδαμαντίνην ταρβασκοθήκην μου καὶ φιλοκάλως φέρων τὰ νέα του ἐνδύματα.

Κάρολος

Καὶ τὸν ἀδαμαντίνον δακτύλιόν μου. Ἄλλὰ, φρονεῖς, ὅτι θὰ ἐπιμείνῃ μέχρι τέλους; νομίζω ὅτι βλέπω ἤδη συμπτώματα ὑποχωρήσεως· δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ κρατήσῃ τὴν θέσιν του ἂν ἡ συνειδήσις ἀρχίσῃ νὰ τὸν τύπτῃ.

Βοζίντιος

Τὸν δεσμεύει ὁ ὄρκος του! δὲν δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ χωρὶς νὰ παραβῇ αὐτὸν, καὶ οἱ μικροὶ οὗτοι ἄνθρωποι εἶνε πολὺ δουσιδαίμονες! Ἄλλὰ καὶ τώρα τρέμω μὴ ἀνακκλυθῇ φοβοῦμαι ὅτι ὁ ἀξέστος, ἐκεῖνος συνταγματάρχης, ὁ ἐξάδελφος τῆς Κυρίας Δεσαπέλ, ἤρχισα νὰ τὸν ὑποπτεῖ· πρέπει νὰ σπεύσωμεν νὰ τελειώσωμεν τὴν κωμωδίαν· ἔχω κατὰ νοῦν ἓνα σχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ὅλα τελειοῦν σήμερον.

Κάρολος

Σήμερον! Δυστυχῆς Παυλίνα! ταχέως θὰ διαλυθῇ τὸ ὄνειρόν της.

Βοζίντιος

Ὁ γάμος θὰ τελεσθῇ σήμερον· ἀπόψε δὲ κατὰ τὸν ὄρκον του, θὰ φέρῃ τὴν νόμφην εἰς τὸν «Χρυσοῦν Λένοντα,» καὶ τότε πομπή, θεραπεία καὶ τίτλοι, ἐξαφανίζονται διὰ μιᾶς· ἡ δὲ Αὐτῆς Ὑψηλότης, ἡ πριγκίπισσα θὰ ἴδῃ ὅτι ἠρνήθη τὸν υἱὸν τοῦ μαρκησίου διὰ νὰ συζευθῇ τὸν υἱὸν τοῦ κηπουροῦ! — Ὡ, ἄλλοτε μὲν προσφιλεῖς, νῦν δὲ μισητῆ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ λησμονηθεῖσα Παυλίνα! Μέχρι τρυγῶς θὰ πῆρῃ τὸ ποτήριον! — Θὰ μάθῃς τί σημαίνει ἐξευτελισμός!

(Βισέργονται ἐκ τῆς οἰκίας ὁ Κλαύδιος ὡς πρίγκιψ τοῦ Κόμου ὁδηγῶν τὴν Παυλίαν· ἡ κυρία Δεσαπέλ κρατοῦσα ῥιπιδιον, καὶ ὁ συνταγματάρχης Δάμας. Ὁ Βοζίντιος καὶ ὁ Κάρολος χαιρετῶσι μετὰ σεβασμοῦ· ἡ Παυλίνα περιπατεῖ κατ' ἴδιον μετὰ τοῦ Κλαυδέου).

Κυρία Δεσαπέλ

Καλημέρα κύριοι· τῇ ἀληθείᾳ ἐγέλασα τόσο πολὺ ὥστε δὲν ἀντέχω πλέον· εἶνε τόσον διασκεδαστικὸς ὁ φίλτατος πρίγκιψ. Ἔχει τόσον πνεῦμα! Φκίνεται ἀμέσως ὅτι διήλθε τὸν βίον του εἰς τὰς αὐλάς.

Δάμας

Καὶ ποῦ διάβολε ἔμαθες σὺ περὶ αὐτῶν ἐξαδέλφῃ; Σεῖς ἢ γυναῖκες κρίνετε περὶ τῶν ἀνθρώπων ὡς καὶ περὶ τῶν βιβλίων — δὲν φροντίζετε ποτὲ περὶ τοῦ περιεχομένου, ἀρκεῖ νὰ ἦνε καλοδεμένο.

Κυρία Δεσαπέλ

Εἶσαι πολὺ χυδαῖος ἐξάδελφε, ὅπως διόλου γονδρός! Νομίζει τις ὅτι δὲν κατάγεσαι ἐκ τῆς οἰκογενείας μας. Μετὰ τοὺς γάμους τῆς Παυλίνας θὰ δια-

κόψω πάσαν σχέσιν μετὰ σοῦ. Δὲν δύναμαι νὰ προστατεύω συγγενῇ ἢ ὁποῖος ἢ μ.πορεῖ νὰ δυσφημίση τὸν μέλλοντα γαμβρὸν μου, πρίγκιπα τοῦ Κόμου.

Κλαύδιος προχωρῶν

Εἶνε ὠρκειότατος ὁ κῆπος κυρία, ποῖος τὸν ἐσχεδίασε;

Κυρία Δεσαπέλ

Ὁ κηπουρὸς μας Μελνότος ἐξοχώτατε, ἕνας τίμιος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἤξευρε τὴν θέσιν του. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ εἶπω τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ του — εἶνε ἕνας ἀθλόδης νέος ὁ ὁποῖος — Χά! χά! ἔγραψεν ἐσχάτως κῆτι ἐλλεικὸς στίχους εἰς τὴν θυγατέρα μου.

Παυλίνα

Πόσον ἠθέλατε γελάσει ἂν τοὺς ἐβλέπετε πρίγκιψ! αἶς ὁ ὁποῖος γράφει τὸσον ὠραίους στίχους!

Κλαύδιος

Πρέπει νὰ εἶνε ἀναιδέστατος ὁ Μελνότος οὗτος!

Δάμας

Εἶνε εὐμορφος;

Κυρία Δεσαπέλ

Δὲν εἶδα ποτὲ μου τοιοῦτον κάθαριμ, ἐσχημος καὶ πρόστυχος γελωτοποιὸς ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς.

Δάμας

Καὶ ὅμως ὁ θυρωρὸς ἔλεγεν ὅτι ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν Α. Ὑψηλότητα.

Κλαύδιος λαμβάνων ταμβάκον

Εἶθε πολὺ ἀποχρεωτικός.

Κυρία Δεσαπέλ

Πρὸς Θεοῦ ἐξάδελφε!... Ἐντροπή! Τοῦ πρίγκιπος ὁμοιάζει!

Παυλίνα

Τοῦ πρίγκιπος! τοῦ ὠραίου μας πρίγκιπος! Δὲν θὰ σοὶ ὁμιλήσω ποτὲ πλέον ἐξάδελφε Δάμα.

Κλαύδιος κατ' ἴδιον

Μὰ τὸν Θεόν, πολὺ εὐμορφάνει ἢ εὐγένεια! Δὲν ἐθαυμάσθη ποτὲ ἡ ὠραιότης μου ἐφόσον ἤμην χωρικός. Φαντάζομαι τί θὰ ἤμην ὡς αὐτοκράτωρ ἀφοῦ εἶμι τὸσον ὠρξίος ὡς πρίγκιψ! (Μεγαλοφώνως) Κύριε Βοζίντιε, ἂν ἀγαπάτε (τῷ προσφέρει ταμβάκον)

Βοζίντιος

Εὐχαριστῶ ὑψηλότητα, δὲν ἔχω τοιαῦτα ἐλαττώματα.

Κλαύδιος

Ἄν ἦτο ἐλάττωμα βεβαιῶς θὰ τὸ εἶχατε κύριε Βοζίντιε.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἄ πόσον αὐστηρὸς! καὶ πόσον εὐφυής!

Βοζίντιος κατ' ἴδιον
Μπα τὸν ἀυθαδέστατον!

Κυρία Δεσαπέλ
Τί λαμπρά ταμβακοθήκη!

Παυλίνα
Τί ὠραῖον δακτυλίδιον!

Κλαύδιος

Σὰς ἀρέσκει ἡ ταμβακοθήκη, — Μικρὸν πρᾶγμα — Ἐνδιαφέρον ἴσως ἐνεκα τῆς ἀναμνήσεως — Ἦνε δῶρον τοῦ Λουδοβίκου 14ου εἰς τὴν προμήτορά μου Μεγάλην μου τιμὴν θὰ τὸ θεωρήσω ἂν δεχθῆτε αὐτήν, Κυρία.

Βοζίντιος (σὺρων αὐτὸν ἐκ τοῦ φορέματος)

Πῶς! Τί διάβολο! τὴν ταμβακοθήκην μου — ἐτρέλλαθης; Κοστίζει πεντακόσια λουδοβίκεια.

Κλαύδιος (Μὴ προσέχων εἰς τὸν Βοζίντιον, στρέφεται πρὸς τὴν Παυλίαν)

Σοὶ ἀρέσκει, τὸ δακτυλίδιον; Νέαν ἀληθῶς ἀπέκτησε λάμπην ἀφ' οὗτοῦ ἔλαμψαν ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα σου (Θέτει αὐτὸ ἐπὶ τοῦ δακτύλου τῆς) Ἀπὸ τοῦδε δὲ γλυκεῖα γόσσα θὰ εἶμαι ὁ Δούλος τοῦ δακτυλιδίου.

Κάρολος σὺρων αὐτὸν

Στάσου, στάσου, — Τί κάμνεις; Τὴν κληρονομίαν τῆς θείης μου — Διαμάντι πρώτης ποιότητος. Θὰ σέ κρεμάσουν ὡς ἀπατεῶνα.

Κλαύδιος προσποιούμενος ὅτι δὲν ἀκούει

Ἦνε τῷ ὄντι πολὺ περίεργον τὸ δακτυλίδιον τοῦτο· εἶνε αὐτὸ ἐκεῖνα διὰ τοῦ ὁποίου ὁ πάππος μου, Δόγης τῆς Βενετίας, ἐνομφεύθη τὴν Ἀδριατικὴν.
(Ἡ Κα Δεσαπέλ καὶ ἡ Παυλίνα ἐξετάζουν τὸ δακτυλίδιον)

Κλαύδιος πρὸς τὸν Βοζίντιον καὶ Κάρολον

Ἐντροπή κύριοι! Οἱ πρίγκιπες πρέπει νὰ εἶνε γενναῖοι (Στρέφεται πρὸς τὸν Δάμαν ὅστις τὸν παρατηρεῖ μετὰ προσοχῆς) Οἱ καλοὶ οὗτοι φίλοι ἐνδιαφέρονται τόσον πολὺ περὶ ἐμοῦ, ὥστε φροντίζουσι περὶ τῆς παρουσίας μου ὡς καὶ περὶ τῆς ἰδικῆς των.

Βοζίντιος *Κάρολος* τεταραγμένοι

Ἄ! ἄ! Εὐφυσέστατον!

(Φαίνονται δὲ ἐπιπλήττοντες χαμηλοφώνως καὶ διὰ χειρονομιῶν τὸν Κλαύδιον)

Δάμας

Τί εἶν' αὐτὰ τὰ ψιψί; Μὰ τὸν Θεὸν κἀτι τρέχει ἐδῶ· νὰ μὲ πᾶρη ὁ διάβολος ἂν εἶνε Ἴταλός. Θὰ ἰδῆτε. *Servitore umilissimo Eccellenza.*

Κλαύδιος

Τί λέγει ὁ κύριος;

Δάμας

Godò di vedervi in buona salute.

Κλαύδιος

Πῶς; πῶς;

Δάμας

Fa bel tempo—che si dice di meno?

Κλαύδιος

"Ε, λοιπόν τί εἶν' αὐτά τὰ ἀλαμπουρνέζικα κύριε;

Δάμας

"Ω! Ω! Εἶνε ἰταλικά ὕψηλότητα! Ὁ πρίγκιψ τοῦ Κόμου νὰ μὴ ἐννοῇ τὴν γλῶσσαν του!

Κλαύδιος

"Οχι, ἔπως τὴν προσέχετε· σὰς βεβαίω ὅτι κανεὶς δὲν θὰ σὰς ἐννοήσῃ.

Κυρία Λεσαπέλ

"Α, ἐξάδελφε Δάμα, πατὲ νὰ μὴ ἀνκριγνύεται εἰς ὅτι δὲν ἤξεύρεις.

Παυλίνα

Λοιπὸν καὶ ἰταλικά ἐξάδελφε Δάμα, δὲν τὸ ἤξευρα (Σκώπτει αὐτὸν διὰ χειρονομίας.)

Βολίττιος πρὸς τὸν Κάρολον

Εἶνε πολὺ εὐφυῆς ὁ διάβολος!

Κάρολος

Ναί, ἀλλὰ μὲ τὸ δακτυλίδιόν μου. Κακόχρονον νᾶχη καὶ αὐτὸς καὶ ἡ εὐφυΐα του.

Δάμας

Νὰ μὲ περιπαίξῃ! — Νὰ περιπαίξῃ συνταγματάρχην τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ! Χωρὶς ἄλλο εἶνε ἀγύρτης. Θὰ ἰδῶ ἂν ἤξεύρῃ νὰ μονομαχῇ τόσον καλὰ ὅσον ἐννοεῖ καὶ τὰ ἰταλικά (πλησιάζει πρὸς αὐτόν) Κύριε εἶσαι ἀγύρτης! — Καταλαμβάνεις τί σημαίνει τοῦτο!

Κλαύδιος

"Οχι, κύριε, δὲν ἐννοῶ ποτὲ ὕβρεις ἐνώπιον κυριῶν, ἀλλὰ θὰ χαρῶ πολὺ ἂν μετ' ὀλίγον δονηθῶ νὰ λάβω — ἢ νὰ δώσω κανένα μάθημα.

Δάμας

Μένε ἤσυχος· θὰ εὐρω τὴν εὐκαιρίαν νὰ σὲ ἰκνοποιήσω.

Κυρία Λεσαπέλ

Ποῦ πηγαίνει ἐξάδελφε;

Δάμας

Νὰ διορθώσω τὰ ἰταλικά μου (Ἐξέρχεται.)

Βολίττιος πρὸς τὸν Κάρολον

Πρέπει νὰ τὸν καθησυχάσωμεν, διότι ἤρχισε νὰ τὸν ὑποπτέυῃ.

Κάρολος

Ναι — Ἄλλὰ τὸ δακτυλίδιόν μου!

Βαζιλτίος

Καὶ ἡ ταμβακοθήκη μου! Πολὺ βαρεὺς φόρτος ἐπέβαλεν ἡ Α. Ὑψηλότης εἰς τοὺς ὑπηκόους της· πρέπει νὰ παύσωμεν πᾶσαν χορηγίαν καὶ νὰ ἐκθρο-
νίσωμεν τὸν πρίγκιπα.

Κάρολος

Τὸν πρίγκιπα! Αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶνε διάδοχος τοῦ Κροίσου.

(Ἐξέρχονται ὁ Βαζιλτίος καὶ ὁ Κάρολος)

Κυρία Δεσαπέλ

Θὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ παρακαλέσω τὴν Α. Ὑψηλότητὰ νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀνυπόφορον βενκουσότητα τοῦ ἐξαδέλφου μου.

Παυλίνα

ὦ, ναί! Συγχωρήσατε τὸν τρόπον τοῦ χάριν τῆς καρδίας τοῦ.

Κλαύδιος

Καὶ χάριν τῆς ἐξαδέλφης τοῦ — Ἄ, κυρία, αὕτη εἶνε ἡ μόνη παρηγορία τῶν εὐγενῶν, — εἴμεθα τόσον βέβαιοι περὶ τῆς κοινωνικῆς μας θέσεως, ὥστε δὲν δεχόμεθα εὐκόλως προσβολάς. Ἄλλως τε δὲ ὁ Κύριος Δάμας ἀπέκτησεν ἤδη τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιεικείας τῶν φίλων, φανεὶς δείπυτε ἀκαμπτὸς πρὸς τοὺς ἐχθρούς.

Παυλίνα

Ἦνε πράγματι ἀνδρεῖος ὅταν καὶ ἀπότομος. Ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου ἀπὸ ἀπλοῦ στρατιώτου.

Κλαύδιος

Ἐντὸς δύο ἐτῶν! Δύο ἐτῶν;

Κυρία Δεσαπέλ κατ'ἑαυτὴν

Δὲν μ' ἀρέσει νὰ μένουν τὰ κορίτσια μόνα μὲ τοὺς μνηστῆράς των, ἀλλὰ μὲ τὸν πρίγκιπα ἢ αὐστηρότης αὕτη θὰ εθεωρεῖτο ἄτοπος (ἀναχωρεῖ)

Κλαύδιος

Πρέπει νὰ ὑπερηφανυέσθε διὰ τὴν συγγενειάν σας μετ' ἀνδρὸς ἀφείλοντος τὴν θέσιν τοῦ εἰς τὴν προσωπικὴν τοῦ ἀξίαν, — ὄχι εἰς τὴν καταγωγὴν τοῦ.

Παυλίνα

Ναί, ἀλλὰ...

Κλαύδιος

Ἄλλὰ τί, Παυλίνα!

Παυλίνα

Ἐπάρχει τι ἐνδοξὸν εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ τίτλου. Ὁ ἔχων προγόνους θεωρεῖται ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ παρελθόντος.

Κλαύδιος

Ναι, ἀλλ' ὡς πολλοὶ ἄλλοι εἶνε βωβᾶς καὶ ἄρῳνος ἀντιποδῶσπος. "Α, Παυλίνα! "Οχι, εἰς τὸ παρελθόν ἀλλ' εἰς τὸ μέλλον ἀποβλέπει ἡ ἀληθῆς εὐγένεια, κληρονομοῦσα τὴν δοξάν αὐτῆς καὶ εὐκλειαν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Παυλίνα

"Ἐπειδὴ γνωρίζεις ὅτι στεροῦμαι προγόνων εὐκλειῶν λέγεις ταῦτα πρὸς χάριν μου ἀλλὰ, σὺ, πρίγκιψ πρέπει νὰ καυχᾶσαι διὰ τὴν ἐπιφανῆ καταγωγὴν σου.

Κλαύδιος

"Οχι, ὄχι! Οὐδέποτε θὰ ἡναιχόμην καὶ ὁ εὐγενέστερος ἀν ἦμην τῶν πρίγκιπων νὰ γίνω ὑπότροφος νεκρῶν. Τιμῶ τὸ γένος καὶ τὴν προγονικὴν εὐκλειαν ὅταν ταῦτα χρησιμεύωσιν ὡς τίτλοι προαγωγῆς καὶ εὐγενεῖς ἀμύλλης, ἀλλ' ὄχι ὡς πιστοποιητικὰ κτηνώδους ἀργίας. Τιμῶ καὶ σέβουμαι τὰς δάφνας αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι τοὺς τάφους τῶν πατέρων μας — ζηλωτῆς δὲ τῆς τύχης αὐτῶν ἐπιθυμῶ ὅπως καὶ τὰ ὀσᾶ μου ταφῶσιν ὑπὸ τὸ ὑπ' ἐμοῦ φυτευθὲν ἀειθαλὲς ἐκαῖνο δένδρον! "Ω φιλάτη! ἂν ἔδύνασο νὰ ἔδης διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου!

Παυλίνα

Ἄν δύναμαι νὰ περιστείλω τὴν ὑπερηφάνειάν μου ὅταν στρέψω τὸ βλέμμα πρὸς σέ καὶ σκεφθῶ ὅτι με ἀγαπᾶς. Εἰπέ μου πάλιν, φίλατε πρίγκιψ, περὶ τοῦ παρὰ τὴν λίμνην τοῦ Κόμου μεγάρου σου, αἰ εἶνε τόσον εὐχάριστον ν' ἀκούω περὶ τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ μεγαλείου σου, ἀπ' οὗ ὠρκίσθης ὅτι ἔλαθ θὰ εἶνε ἔρημα ἄνευ τῆς Ηκυλίνας· περιέγραψες δὲ ταῦτα με λεπτὴν εἰρωνείαν καὶ εὐγενῆ ὁπῶς εἰπεῖν περιφρόνησιν, ὡσάν νὰ σέ ἔκαμε ἡ συνήθεια νὰ καταφρανῆς τὸ μεγαλεῖον.

Κλαύδιος

"Ἴδου φιλάτη εἶνι τὸ πῶθ' ἂν ζωγραφίσω τὸν οἶκον εἰς τὸν ὅποιον θὰ σέ ὠδήγουν ἀν αἱ εὐχαὶ τοῦ ἔρωτος ἤθελόν ποτε ἐκπληρωθῆ. "Ακούσον.

"Μακρὰν τοῦ ὁμοιωδῶδος κόσμου ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοιλάδος ἐκείνης ἦν περιβάλλουσι οἱ λόφοι τῶν Ἄλπεων καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τῆς μαγευτικῆς καὶ καταφύτου λίμνης τοῦ Κόμου ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀντανκιλάται αἴθριος καὶ ἀνέφελος οὐρανός — οὕτω δὲ ἀνέφελον σοὶ εὐχομαὶ τὴν τύχην.

Παυλίνα

"Αγαπητέ μοι πρίγκιψ!

Κλαύδιος

"Ἐκεῖ λοιπὸν μακρὰν ὄλου τοῦ κόσμου ἐν μέσῳ χλοερῶν δασῶν θὰ ἀνεγείρω ἀνάκτορον λευκὸν ὑψούμενον ἐν μέσῳ θέρους αἰωνίου. Ἐκεῖ ἐντὸς λαμπρῶν ἀνθῶνων πτηνᾶ μυρία ἐναρμονίως κελαδοῦντα θὰ προφέρουν τὸ ὄνομα σου! Καθήμενοι δὲ μένοι ὑπὸ πυκνὰς σκιὰδας θ' ἀπορῶμεν δικαίως πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ποτὲ δυστυχία ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφόσον ἡ νεότης ἀκμάζει, ἐρᾶσον ὁ ἔρως ὑφίσταται. Θὰ ἐκλέγωμεν τοὺς φίλους μας μεταξὺ τῶν ἐραστῶν, ἀλλ' ἡμεῖς πάντοτε θὰ ἔχωμεν ἐν τῷ ἔρωτι τὰ πρωτεῖα· βιβλία μόνου ἔσα ἔρωτος ἀφηγοῦνται θ' ἀναγινώσκωμεν, καὶ θὰ μυσιδίωμεν, βλέποντες ὅτι τό-

δὸν ἐκφράζει ἀτελῶς τὴν ποίησιν ἐκείνην τῶν καρδιῶν ἡμῶν, ἡ δύναμις τοῦ λόγου. Ὅταν ἡ νύξ ἐπέλθῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σιγηλοῦ οὐρανοῦ θὰ βλέπωμεν τὰ ἀστρά, καὶ ἐκεῖ μεταξὺ πάντων θὰ προσηκῶμεν νὰ μαντεύσωμεν ποῦ ἡ τύχη θέλει τάξει τὴν μέλλουσαν ἡμῶν κατοικίαν, ὅταν ποτὲ καταστῇ ἀθέλιτος ὁ ἔρωσ ἡμῶν. Ἐκ τῶν ἀλαβαστρίνων λαμπτήρων φῶς εὐώδες θὰ διαχέηται, πυκνὴ δὲ καὶ βαρεῖα θὰ ᾖ ἡ ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τῶν ἀρωμάτων τῶν πορτοκαλλεῶν, καὶ γλυκεῖς ὁ ἀντηχώσιν οἱ φθόγγοι τοῦ αὐλοῦ, καὶ ὁ ἀντηχῆ μακρὰν γλυκὺς ὁ ψίθυρος τοῦ βύακος ἀνὰ μέσον τῶν βόδων ἀνὰ μέσον τῶν ἀνθέων! — Σοὶ ἀρέσκει ἡ εἰκὼν;

Παυλίνα

ὦ, ὡς ἡ μέλισσα ἐπὶ τοῦ ἀνθοῦ οὕτω καὶ ἐγὼ προσκολλώμαι ἐπὶ τοῦ μέλιτος τῆς μελιρρύτου σου γλώσσης. ὦ πόσον εἶμαι εὐτυχής! Ἰσως εἶνε παρέρωτος ὁ ἔρωσ μου, ἀλλὰ τίς δὲν θὰ σὲ χυγίκα ὡς ἡ Παυλίνα;

Κλαύδιος μετὰ πικρίας

(Ἄ, ὑποκρίταια!) Τὴν πρίγκιπα ἀγαπᾷς, ὄχι τὸν ἄνδρα· ἐκὼ ἀντὶ πολυτελείας καὶ πλοῦτου καὶ τιμῶν, ἐξωγράφισον πενίαν, κόπους, καὶ φροντίδας, δὲν θὰ εἴρισκες μετὶ ἐπὶ τῆς γλώσσης μου· ὁ ἔρωσ οὗτος δὲν εἶνε ἔρωσ, Παυλίνα!

Παυλίνα

Μὲ ἀδικεῖς, πάλιν πρίγκιψ! Εἶνε ἀληθές ὅτι κατ' ἀρχῆς, κολακεύων τὴν ὑπερηφάνειάν μου ἠδυνήθησ νὰ με κατέκτησῃς· ἀλλὰ τώρα, — ὦ! πιστευσάν με, — καὶ τὴν ἰσχύ σου ἔβλην ἔν ἔχαιες, καὶ οὐδὲς ἀκόμη ἐν ἤσο...

Κλαύδιος

Τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου κηπουροῦ ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ πρὸς σὲ τοὺς ὀρθοκλμούς;

Παυλίνα

Ναί, καὶ αὐτός· ἀκόμη. Νομίζω μάλιστα ὅτι θὰ μοὶ ἤσο προσφιλέστερος, διότι θὰ προσπαθῶν ν' ἀποδείξω πόσον εὐλαβική εἶνε τῆς γυναικῆς ὁ ἔρωσ! Ὁμοιάζομεν πρὸς τὰ έντομα ἐκεῖνα τὰ ὅποια συλλαμβάνονται ὑπὸ τῆς ἀσθενοῦς λάμπρας τῆς φλογός. Ἀλλ' ὅταν ἀπαξ αἱ πτέρυγες ἡμῶν καῶσι, οὐδ' ὁ φεινότερος ἀστὴρ δύναται πλέον νὰ μᾶς ἐλύσῃ καὶ μέχρι θανάτου προσκολλώμεθα εἰς τὴν ὀλεθρίαν πυρῆν!

Κλαύδιος

* Ἄγγελε! (Κατ' ἰδίαν.) ὦ! συνείδησις! συνείδησις! Ὅχι τοιαύτην διαγωγὴν, ἀδύνατον! — Ὁ ἔρωσ τῆς κατέστη δι' ἐμὲ ὀδυνηρότερος τοῦ μίσους τῆς. Θὰ εὐρῶ ἀμέσως τὸν Βοζιντιαν. Καὶ — Ἄ! Ἴδου αὐτός (Μεγαλοφώνως) Ἄφες με διὰ μίαν στιγμὴν φιλιότητά μου. Πρέπει νὰ ὁμιλήσω μετὰ τῶν κυριῶν τούτων — Θὰ ἔλθω — Θὰ ἔλθω ἀμέσως.

Παυλίνα

Μὴ βραδύνησ πολὺ. (Ἐξέρχεται.)

(Εἰσέρχονται ὁ Βοζιντιαν καὶ ὁ Κάρουλος)

Κλαύδιος

Ἀπαλλάξτε με ἀπὸ τὸν ὄρκον μου — Δὲν θέλω νὰ τὴν νυμφευθῶ.

Βοζίντιος

Τότε εἶσαι ἐπίορκος.

Κλαύδιος

Ὅχι, δὲν εἶχον τὰς αἰσθήσεις μου ὅταν ὠρκίσθην νὰ τὴν νυμφευθῶ! Ἡ περιφρόνησίς της, τὸ πάθος μου, ἡ ὀργή μου, μὲ εἶχον καταστήσει τυφλὸν πρὸς ὅλα καὶ ἀναισθητὸν! Ἀπόδωτέ μοι τὴν πενίαν καὶ τὴν τιμὴν μου!

Βοζίντιος

Εἶνε πολὺ ἀργά, πρέπει νὰ τὴν συζευχθῆς καὶ σήμερον μάλιστα. Ἐπενόησα ἓνα μυσθὸν ὃ ὅποιοι θὰ διαδοθῆ παντοῦ. Ὁ Δάμας οἷτος σέ ὑποπτεύει, — θὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν ἀστυνομίαν. — θὰ ἀνακαλυφθῆς — Ἡ Παυλίνα θὰ σε περιφρονήσῃ, θὰ σε ἀποστραφῆ — Σὺ δὲ θὰ φυλακισθῆς ὡς ἀπατεῶν.

Κλαύδιος

Μισαρὲ!

Βοζίντιος

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδικήσεώς της (καὶ γνωρίζεις μέχρι τίνος σημείου δύναται νὰ φθάσῃ), καὶ τῆς κατασχύνης τῶν γονέων της, θὰ ἐνδώσῃ νὰ νυμφευθῆ τὸν πρῶτον παρουσιαζόμενον ἐνώπιόν της — Ἴσως δὲ καὶ τὸν ταπεινὸν δευτὸν σας.

Κλαύδιος

Σὲ! Ποτέ θὰ ἦτο φοβερώτερον — Διότι εἶσαι ἀνηλεὲς! θὰ τὴν νυμφευθῶ — θὰ κρατήσω τὸν ὄρκον μου. Τελείωσε λοιπὸν τὸ μισαρὸν σχέδιον τὸ ὅποιον μηχανάσαι. Τελείωσε διότι ἄλλως ἢ θὰ σὲ φονεύσω ἢ θὰ φονευθῶ.

Κάρολος

Τί τίγρις! Πολὺ ἀγριὸς πρίγκιψ· αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ἦνε Σατράπης.

Βοζίντιος

Ἄρκει — Ἐτοιμάσθητε, πρέπει νὰ σπεύσωμεν (Ἐξέρχεται ὁ Βοζίντιος καὶ ὁ Κάρολος.) (Ἐισέρχεται ὁ Δάμας κρατῶν δύο βίβλας.)

Δάμας

Λοιπὸν, κύριε, δὲν ἔχεις τώρα τὴν πρόφασιν τῶν κυριῶν. Σοὶ ἔφερα ἐν ζευγὸς λεξικῶν διὰ νὰ εἶδω ἂν ἡ ὕψηλότης σου θὰ δυνηθῆ νὰ εὕρῃ τὴν σημασίαν τῆς λατινικῆς λέξεως *vilvo*.

Κλαύδιος

Ἄφες με ἄσυχον κύριε δὲν ἔχω διέθεσιν δι' ἀστεϊότητος.

Δάμας

Βλέπω ὅτι κάτι καταλαμβάνεις ἀπὸ γραμματικὴν κλίνεις εὐκόλως τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα ἀσπαθίον ἀλλὰ δὲν ἀρκει τοῦτο, πρέπει νὰ λάβῃς καὶ κανένα τεχνολογικὸν μάθημα.

Κλαύδιος

Εἶσαι μωρός.

Δάμας

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ υἱοὶ ὁμοιάζουν τὴν μητέρα των, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος μὲ ὀνομάζει μωρὸν ὑβρίζει τὴν μητέρα μου· δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος, — ἢ θὰ μονομαχήσῃς, ἦ. . .

Κλαύδιος

Ἄρκει, ἄρκει! Λάθε θέσιν.

(Μονομαχοῦν, ὁ Δάμας ἀποπλήζεται. Ὁ Κλαύδιος λαμβάνει τὸ ξίφος τοῦ καὶ τοῦ τὸ ἐπιστρέφει λέγων)

Δικαία τιμωρία διὰ γενναῖον στρατιώτην στεροῦντα τὴν πατρίδα τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματός της ἐπὶ τῆς ἀνδρίας καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Δάμας

Μονομαχεῖς λαμπρὰ κύριε· πρέπει νὰ εἶσαι ἔντιμος ἄνθρωπος. Δὲν μὲ μέλει ποσῶς ἂν εἶσαι πρίγκιψ· ἀλλ' ὅστις κρατεῖ τὸ ξίφος ὡς σὺ πρέπει νὰ εἶναι εὐγενής.

Κλαύδιος κατ' ἴδιον

Εὐγενής! Ναι, ἤμην εὐγενής πρὶν γίνω συνωμότης· διότι οἱ τίμιοι εἶνε οἱ εὐγενεῖς τῆς φύσεως! Μὲ εἶπαν, συνταγματάρχα, ὅτι προήχθης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἀπὸ ἀπλοῦ στρατιώτου.

Δάμας

Ναι.

Κλαύδιος

Ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν.

Δάμας

Ἀληθές, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε θαῦμα διὰ τὸν σημερινὸν στρατὸν μας. Ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ στρατηγῶν εἶνε τριάντα δύο ἐτῶν, ἔχομεν δὲ τινὰς εἴκοσι δύο μόνον ἐτῶν!

Κλαύδιος

Εἴκοσι δύο ἐτῶν!

Δάμας

Ναι, σήμερον εἰς τὸν Γαλλικὸν στρατὸν ἡ προαγωγή δὲν εἶνε πλέον ζήτημα χρημάτων. Εἴμεθα ὅλοι ἥρωες διότι ὅλοι δυνάμεθα νὰ γίνωμεν στρατηγοί. Ἐλπίζοντες ὅλοι εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς δόξης δὲν φοβούμεθα τὸν θάνατον.

Κλαύδιος

Στρατηγὸς εἴκοσι δύο ἐτῶν! (στρέφεται πρὸς τὸν Δάμαν) Δύναμαι συνταγματάρχα νὰ σοὶ ζητήσω μίαν χάριν;

Δάμας

Εἶμαι προθυμότετος νὰ σὲ ὑπηρετήσω. Εἶνε παράδοξον πόσον ἀγαπῶ ἐκεῖνον μετὰ τοῦ ὁποῖου μονομαχῶ. (κρόπτει τὰ ξίφη)

(Εἰσέρχονται ἡ Κυρία Δεσαπέλ καὶ ὁ Βαζίντιος.)

Κυρία Δεσαπέλ

Τί ἐκούω πρίγκιψ! Θὰ ἀναχωρήσῃς; Θὰ μᾶς ἀφήσῃς!

Κλαύδιος

Ἐγώ!

Βοζίντιος

Ναι, πρίγκιψ' ἀνάγνωσον τὴν ἐπιτολὴν ταύτην ἣν πρὸ ἁλίγου ἔλαβον ἐκ Παρισίων παρὰ τινος φίλου μου, μέλους τοῦ Δεσποτικρίου' σὲ ὑποπτεύουσι ὡς συνωμότην κατὰ τῆς Δημοκρατίας' δυσπιστοῦσι πολὺ εἰς τοὺς πρίγκιπας, ἡ δὲ οἰκογένειά σου ἐργάζεται ὑπὲρ τῶν Αὐστριακῶν. Γνωρίζει ὁ φίλος μου ὅτι εἰσάγαγον τὴν Ἰψηλότητα σου εἰς Λυὸν καὶ μοι γράφει ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν πόλιν αὐθωρεῖ, διότι κινδυνεύεις νὰ συλληφθῆς, — νὰ φυλακισθῆς καὶ ἔτι νὰ κατακομηθῆς. Μὴ χάτρη στιγμὴν πρίγκιψ. Σπεύσαν εἰς Μασσαλίαν ὁπόθεν δύνασαι νὰ μεταβῆς εἰς Λιβόρνον.

Κυρία Δεσαπέλ

Καὶ τί θὰ γίνῃ ἡ Παυλίνα; Δὲν θὰ γίνῃ τέλος πάντων μήτηρ πριγκιπίσσης;
(Εἰσέρχεται ἡ Παυλίνα καὶ ὁ Κύριος Δεσαπέλ.)

Παυλίνα μπουμένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Κλαυδίου

Θὰ μὰς ἀφήσῃς! Θὰ ἀφήσῃς τὴν Παυλίναν!

Βοζίντιος

Οὔτε στιγμὴν δὲν πρέπει νὰ χάνῃ.

Κύριος Δεσαπέλ

Θὰ ὑπάγω νὰ ἐρωτήσω τὰς ἀρχάς.

Βοζίντιος

Τότε τετέλεστοι, διότι εἶπαν αἱ ἀρχαὶ μάθωσιν ὅτι εἶνε ὑποκτος, θὰ διατάξωσι τὴν σύλληψίν του.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἵστε δὲν θὰ γίνω μήτηρ πριγκιπίσσης!

Βοζίντιος

Διατί ὄχι; Ἴδου τί πρέπει νὰ κἀμωμεν: νὰ ζητήσωμεν ἕνα ἱερέα — νὰ γίνῃ ἀμέσως ὁ γάμος, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ πρίγκιψ νὰ ἀδηγήτῃ τὴν κόμψαν εἰς τὸν οἶκόν του.

Κλαύδιος

Ἀδύνατον. (κατ' ἴδαν) Αἰσχρό.

Κυρία Δεσαπέλ

Πῶς νὰ χάσω τὸ παιδί μου;

Βοζίντιος

Ἄλλὰ θὰ κερδίσῃς τὸν πρίγκιπα.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἐχετε δίκαιον κύριε Βοζίντιε, εἶθε πολὺ καλὸς' δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἐγωῖσται, βλέπετε ὅτι κινδυνεύει ἡ εὐτυχία τῆς θυγατρὸς μου. Θὰ ἀναχωρήτῃ λοιπὸν μὲ ἀμύχαν μὲ εἰς ἄλλοτε.

Παυλίνα

Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμη φίλτατέ μου. — Δὲν δύναμαι νὰ χωρισθῶ ἀπὸ σοῦ. —
Ἡ καρδιά μου θὰ συντριβῆ.

Κλαύδιος

Συναίνεις εἰς τὸν ἐσπευσμένον τοῦτον γάμον μεθ' ἐνὸς ἐξορίστου, ἐνὸς
πρόσφυγος;

Παυλίνα

Καὶ τίς ἄλλος ἐκτὸς τῆς Παυλίνας ὀρεῖται νὰ συμμετάσχη τῶν κινδύ-
νων σου;

Κλαύδιος

Ἵποια παραζάλη! εἴθε ἡ γῆ νὰ μὲ κατέπτε.

Κύριος Δεσαπέλ

Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ! Λεῖπὸν τὸ συμβόλαιον — Καὶ τὴν προίκα τῆς
Θυγατρὸς μου.

Κλαύδιος

Προίκα — Δὲν εἶμαι τόσον ποτακός· οὔτε λεπτόν.

Βοζίντιος πρὸς τὴν Κυρία

Πολὺ εὐγενής· ἀληθῶς ὁ σύζυγός σας εἶνε πάρα πολὺ ἐμπορικὸν πνεῦμα·
Κύριε Δεσαπέλ, ἠκούσατε τὴν ὕψηλότητά του· δυνάμεθα καὶ δι' ἐπιτρο-
πείας νὰ συντάξωμεν τὸ συμβόλαιον ὅπως συνηθίζεται εἰς τὴν ἀνωτέραν
τάξιν.

Κύριος Δεσαπέλ

Ἄλλὰ...

Κυρία Δεσαπέλ

Σιώπα μὴν ἐκτίθεσθε.

Βοζίντιος

Θὰ φέρω ἀμέσως τὸν ἱερέα· ἐτοιμάσθητε, ἡ ἀμαξία θὰ περιμένῃ πρὶν ἢ
τελειώσῃ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου.

Κυρία Δεσαπέλ

Ἄμαξα μὲ εἴς ἄλογα. Εἶθε πολὺ καλὸς νὰ μὴ μνησικακῆτε διὰ τὴν
ἄρνησιν τῆς Παυλίνας· ἀλλὰ βλέπετε, πρίγκιψ...

Βοζίντιος

Καὶ τοιοῦτος πρίγκιψ! Σὰς βεβαιῶ κυρία ὅτι δὲν μνησικακῶ διὰ τὴν εὐ-
τυχίαν τόσον ἐπιφανοῦς ἀντερκατοῦ. (Κατ' ἴδιον) Τώρα θὰ τοὺς ἀκολουθή-
σω εἰς τὸ χωρίον, θὰ ἀπολαύσω τὸν θρίαμβόν μου, καὶ αὐριον κατὰ τὴν
στιγμὴν τῆς καταισχύνῃς καὶ τῆς λύπης, θὰ προτιμήσῃς, ὦ ὑπερήφανος κό-
ρη, τὸν βραχίονά μου ἀπὸ τὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ κηπουροῦ. (Ἐξέρχεται)

Κυρία Δεσαπέλ

Δόσατε κύριε Δεσαπέλ τὸν βραχίονα εἰς τὴν μέλλουσαν πριγκίπισσαν.

Κύριος Δεσαπέλ

Δέν μὲ ἀρέσουν τόσον βικστικαὶ ἐπιχειρήσεις. Δέν ἔχει τοιαύτην συνήθειαν τὸ κατὰστῆμα Δεσαπέλ καὶ Σα.

Κυρία Δεσαπέλ

Μήπως νομίζεις ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ κατὰστῆμά σου; (τὸν ἀπρόχηνει πρὸς τὴν Παυλίαν.)

Κλαύδιος

Στάσου, στάσου Παυλίαν — μίαν λέξιν. Δέν ἔχεις κανένα δισταγμὸν, κανένα φόβον; ὁμίλησον, δέν εἶνα ἀργά.

Παυλίαν

Σὲ ἀγαπῶ, φίλτατε πρίγκιψ, καὶ θὰ συμμετάσχω τῆς τύχης σου, τὰ θρησέμβου καὶ τοῦ κινδύνου, τῆς χαρῆς καὶ τῆς λύπης.

Σάμας

Τῆ ἀληθείᾳ εἶσαι εὐτυχῆς πρίγκιψ ἀγαπώμενος τοιοῦτοτρόπως. Μὲ ὄλας τὰς ἀδυναμίας τῆς εἶνε παλὺ καλὴ κόρη — κατὰστησον αὐτὴν εὐτυχῆ τέσον, ὡς νὰ μὴ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ πριγκίπισσα (κύπτων αὐτὸν ἑλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου). Σοὶ εὐχομαι, φίλε μου, πᾶσαν εὐτυχίαν — νέαν — τρυφερὰ — ὠραία — μὰ τὸν Θεὸν σὲ ζηλεύω.

Κλαύδιος ὅστις ἐφαίνετο βεβουλισμένος εἰς σκέψεις.

Ἀληθῶς; πολὺ εὐκόλως κρίνομεν περὶ τῶν ἄλλων. «Νὰ ἀγαπήσῃς, νὰ συζηυχθῇς καὶ νὰ ὀδηγήσῃς αὐτὴν εἰς τὸν οἶκόν σου! Ἴδού ὁ ἔρκος ὅστις μὲ δεσμεύει — Καὶ ἔπειτα, τί ἔπειτα; Μακρὰν — Ὅπως τὰ παιδία εἰς τὸ σκότος, οὕτω καὶ ἐγὼ δέν θέλω νὰ στρέψω τὰ βλέμματά μου ὀπίσθεν, δέν τολμῶ νὰ ἀτενίσω τὰς πέριξ συσσωρευμένας σκιὰς. Μὲ ζηλεύεις. Σὲ εὐχαριστῶ. Τὴν χαρὰν μου δύνασαι νὰ ἀναγκιώσῃς ἐπὶ τοῦ μετώπου μου — Σὲ εὐχαριστῶ, κύριε ἂν ὁμίλουν αἱ καρδίαι θὰ ἤκουες τί θὰ ἀπεκρίνετο ἡ ἰδική μου ὅταν μοῦ λέγεις ὅτι μὲ ζηλεύεις!

ΠΡΑΞΕΙΣ Γ.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ χρυσοῦ Λέοντος. Λακαυγῆς. Ἡ σελήνη ἀνατέλλει κατὰ τὴν εἰσόδον τῆς σκηνῆς ταύτης. — Εἰσέρχεται ὁ ἰδιοκτήτης μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἐκ τοῦ ξενοδοχείου.)

Ἰδιοκτήτης

Χά. Χά. Χά. Ὁ Κλαύδιος νὰ γίνῃ πρίγκιψ, καὶ νὰ ἐκδικηθῇ! Δέν τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς μου: Ἡ ἄμαξά του ἔπαυεν εἰς τὴν πόρτα τοῦ ξενοδοχείου μου Χά. Χά!

Γιαννούλα

Και είδες τί άέρα ποθ είχεν ή γυναικά του! Αυτό είνε τó καλλίτερον δωμάτιόν σας, κύριε; με ήρώτησε με πολλήν υπερηφάνεια.

Ίδιοκτήτης

Καλά πήγαινε τώρα διά φροντίσας διά τó δεξινόν' πρέπει να δειπνήσουν αί υπηρέται πριν να επιστρέψουν οί κύριοι. (εξέρχονται.)

(Εισέρχεται ή Βοζίντιος και ό Κάρολος.)

Βοζίντιος

Έτοποθετήθη τέλος πάντων ό πρίγκιψ — μετ' όλίγον θα φθάση εις τό τέμας τής πορείας του. — Εις τό παρ' τας ύπωρείας των Άλπειων άρμάτων μέγαρόν του! Χά. Χά.

Κάρολος

Τη άληθεία λυπούμαι τήν δυστυχή Παυλίαν, μάλιστα αν δειπνήση εις τόν Χρυσόν Λέοντα' δέν θα λησμονήσω ποτέ τό έλσεινόν έκείνο φαγητόν.

(Εισέρχεται ή Κλαύδιος εκ τού ξενοδοχείου.)

Βοζίντιος

Τά σεβη μου πρίγκιψ! έβκαλεύσατε λίαν αξιοπρεπώς' συμμερίζομαι τήν λύπην σας επί τη παρκιτήσει ύμών' φοβούμαι δέ ότι οί θεράποντες τής ύμετέρας ύψηλότητος δέν είνε πολύ πιστοί, και ότι θα σας εγκαταλείψωσι κατά τήν στιγμήν τής πτώσεως — ταιχύτη ή τύχη των ισχυρών. Εύχαρίστως ύμωσ θα σας αφήσωμεν τά νέα ταύτα ενδύματά σας και τήν άδαμαντίνην ταμβακοθήκην, ήν δουδεβίκος ό δέκατος τέταρτος έδωρήσατο εις τήν προμήτορά σας.

Κάρολος

Και τόν δακτύλιον διά τού όποιου ό πραπάτωρ ύμών δόγης τής Βενετίας ενυμφεύθη τήν Άδριατικήν.

Κλαύδιος

Θά ύμολογήσητε, κύριοι, ότι έτήρησα τόν όρκον μου.

Βοζίντιος

Μετά θρησκευτικής εύλαθείας!

Κλαύδιος

Ώστε τώρα δέν έχετε τίποτε μετ' έμοϋ' κατά συνέπειαν δύνασθε να απέλθητε.

Βοζίντιος

Πώς! Ουτιδανέ!

Κλαύδιος

Ώς βλέπετε ή ύποχρέωσις έτελείωσε' είμεθα νικηταί υπερήφανοι, ως νικήσαντες άθώαν κήρην. — έκθέσαντες τήν τιμήν της — ποτίσαντες αυτήν με πικρίας — και καταστρέψαντες εν τω έαρί των τά ένθη της νεότητός της. Ίδού ό θρίαμβός σας — και ή καταισχύνη μου! (Στρεφόμενος προς τού Βοζίντιου) Απόλαυσον τού θριάμβου σου, άλλ' όχι ενώπιόν μου! έγώ έπρόδωκα αυτήν

— ἐγὼ θὰ τὴν προστατεύσω! Μὴ τολμήσης νὰ τὴν πλησιάσῃς — οὔτε λέξιν ὑβριστικὴν, ἢ βλέμμα περιφρονητικόν. — ἀλλ' οὔτε μίαν χλευαστικὴν κίνησιν τῶν χειλέων, διότι μὰ τὸν Θεὸν θὰ σὲ διδάξω τὴν λέξιν ἐκείνην ἣν τόσον βαθέως ἐνεχάραξες εἰς τὴν καρδίαν μου — τὴν μετάνοιαν!

Βοζίντιος

Εἶνε ἐμφαντικώτατος ὁ πρίγκιψ.

Κλαύδιος

*Ἄρες πλέον τὸν τίτλον τοῦ πρίγκιπος; πρόσεξον, διότι ἡ τύφῃς τοῦ συνεδότης μὲ ἐκχυεν ἄλλον ἐξ ἄλλου; φύγατ' ἀπ' ἐμπρός μου, φύγατε διότι κινδυνεύετε!

Κάρολος. Κατ' ἴδιον.

Πηγαίνομεν, πηγαίνομεν, δὲν εἶνε φρόνιμον νὰ μείνωμεν, διότι δὲν ἀστειύεται.

Βοζίντιος

Γνωρίζω τὸν πρὸς τοὺς πρίγκιπας ἀπειλούμενον σεβασμὸν. Χαῖρε πρίγκιψ! Ἔχετε καμμίαν διαταγὴν διὰ τὴν Λυών; ἀλλὰ ὑπεσχέθη νὰ σὰς δώσω 200 λουδοβίκεια ἕκαστὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου σας. Λάβετε τὰ.

Κλαύδιος. ῥίπτων κατὰ γῆς τὸ θυλάκιον.

Σὲ ἱκανοποίησα, δὲν ἐπωλήθην. Λίθε τὸ ἀργύριόν σου Ἰούδα. Λάβε το. — Ἔ καλὸν εἶνε νὰ μάθῃς νὰ κλίνῃς τὸν κόχηνά.

Βοζίντιος

Θὰ ζητήσης ποτὲ συγγνώμην διὰ τοῦτο (κατ' ἴδιον πρὸς τὸν Κάρολον) ἐλθε εἰς τὸ μέγαρόν μου. — Θὰ ἐπανελάβω αὔριον διὰ νὰ μάθω πῶς διάγει ἡ Πικυλίνα μετὰ τῆς ὑψηλότητός σου.

Κλαύδιος

*Ἀκόμη εἶσαι ἐδῶ;

Βοζίντιος

Εἴμεθα τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος πιστότατοι, ὑποκλινέσταται.

Κάρολος.

Καὶ ταπεινότητοι θεράποντες. Χά. Χά.

(Ἐξέρχεται ὁ Βοζίντιος μετὰ τοῦ Καρόλου.)

Κλαύδιος

Ἐότυχῶς δὲν ἔφερα ὄπλον, ἀλλῶς ἤθελον τοὺς φονεῦσαι! Ὁ ἄθλιε Κλαύδια! Τί νὰ εἶπω; ποῦ νὰ διευθυνθῶ; Παντοῦ εἰρωνεύει — καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ χωρικοί (ἀκούονται γέλωτες ἐκ τοῦ ξενοδοχείου.) Μήπως ἀνεκάλυψαν τίποτε κατὰ τὴν σύντομον ταύτην ἀπουσίαν τῆς! Θὰ τὴν εἶω ἀμέσως.

Πρέπει ἀμέσως νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ. Ἐπιτελεῖ ἤδη εἰς τὴν μητέρα μου ἀφρωπὸν τῆς ἐμπιστοσύνης μου. Δύναμαι νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς τὴν κατοικίαν τῆς μητρός μου. Ἐκεῖ τοῦλάχιστον οὐδεὶς θὰ ἀπειδίχη τὴν συμφορὴν τῆς,

ἢ νὰ χαρῆ ἐπὶ τῇ κηταισχύμῃ της. Ἐκεὶ δύναται μόνη νὰ μάθῃ ὅποσον φαῦλον ὤρκισθη νὰ ἀγαπᾷ.

(Καθ' ἣν στιγμήν διευθύνεται πρὸς τὴν θύραν συναντᾷ τὴν Παυλίαν ἐξερχομένην τοῦ ξενοδοχείου.)

Παυλίνα

Ἄ! εἰς ποῖον μέρος εἰρηκόμεθα, φίλτατέ μου! Οὐδέποτε εἶδον τόσον ἀγροίκους ἀνθρώπους, παράτηρασιν ἀσκαρδαμικτὶ καὶ ὑποκλείουσι τοὺς ὀφθαλμούς. Νομίζω ὅτι μόνη ἢ παρυσία πρίγκιπος, ἂν καὶ ταξιδεύομεν ἰσσογνίτα τοὺς ἐτάραξ. Τί κρῖμα νὰ σπάσῃ ἢ ἀμαξία εἰς ταῦτον μέρος. Δὲν εἶσαι καλὰ, ὁ ἰδρῶς βρέει ἐκ τοῦ μετώπου — αἱ χεῖρές σου πυρῆσσουν.

Κλαύδιος

Εἶνε σπασμός, παροδικός; ὁ ἀήρ...

Παυλίνα

Μήπως ὁ γλυκὺς ἀήρ τῆς γενεθλίου χώρας. — Πόσον ὠχρὸς εἶνε! Βεβαίως δὲν εἶσαι καλὰ. Ποῦ εἶνε οἱ ὑπηρεταί μας; Νὰ τοὺς κράξω;

Κλαύδιος

Στάσου! Εἶμαι... εἶμαι καλὰ.

Παυλίνα

Ναὶ! Ναὶ τὸ γνωρίζω. Νομίζεις, φίλτατέ μου πρίγκιψ, ὅτι οἱ μαῦροι τοῖχοι αἱ βάνικτοι ὀμίλια, τὰ πλίνθινα πατώματα καὶ τὸ ἀθλιὸν φαγητὸν ἐτάραξαν τὴν Παυλίαν. Ἔτσι; ἀλλὰ εἶσαι πλησίον μου, καὶ λησμονῶ τὰ πάντα.

(Εἰσέρχεται ὁ ἰδιοκτῆτης καὶ οἱ ὑπηρεταί γελῶντες ἄπισθεν αὐτοῦ καὶ παρατηροῦντες ἄνωθεν τῶν ὤμων του.)

Ἰδιοκτῆτης

Κύριε — ὑψηλότατε — ἐπιθυμεῖ ἡ αὐτοῦ ὑψηλότατος νὰ ἐκλέξῃ.

Κλαύδιος

Φύγ' ἀπ' ἐδῶ. (Ὁ ἰδιοκτῆτης ἐξέρχεται γελῶν.)

Παυλίνα

Πῶς κατώρθωσαν νὰ μάθουν τὸν τίτλον σου; εἶνε τόσον μάταιοι αὐτοὶ οἱ ὑπηρεταί! ἀλλὰ μὴ ταρξάττεσαι, ἀγαπητέ μοι πρίγκιψ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἴδωμεν τὰ πλησίον τῆς ἀργυρᾶς ἐκείνης λίμνης ἀνάκτορόν σου. Καὶ — Ἐξῶστε, ἐδαπνήσες πλέον τὸν πλαῦτον ὄλων τῶν μειδικμάτων σου, ἢ ὑπακρίνεσαι τὸν φιλάργυρον;

Κλαύδιος

Καὶ εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν αἱ ὀφθαλμοί σου θὰ προκαλῶσι τὸ μείδιμα, ἔρξια μου Παυλίνα. Ἄς ἀφήσωμεν τοὺς ἀγροίκους τούτους; ἐδῶ πλησίον ὑπάρχει μικρὰ καλύβη ὅπου διέταξα νὰ μᾶς ἐτοιμάσῃσι νυκτερινὸν κατάλυμα. Ἀπλῆ μὲν καὶ ὀλιγὴ χωρικὴ καλύβη, κατοικοῦμένη ἕως ἀπὸ εἰλικρινεῖς καὶ ἀφελεῖς χωρικοὺς, καὶ ὅπου ὁ ἐρχομός μας δὲν θὰ γίνῃ ἀντικείμενον σκωρμάτων καὶ λοιδοριῶν τῶν βαναύσων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα ἐπιφέρει θανατηφόρον τραῦμα εἰς τὸν ἀληθῆ ἔρωτα! Θεῖα νύξ! Ὁ ζωογόνος

ἄηρ καὶ ἡ λαμπρὰ σελήνη μᾶς προσκαλοῦσι. Θὰ ἠμπορέσης νὰ περιπατήσης ;
Ἔλθέ φιλότατη. — Γνωρίζω κατὰ σπιθαμὴν ὅλον τὸν δρόμον.

Παυλίνα

Πῶς σύ ! ἐνόμιζον, ὅτι εἶσαι ξένος εἰς τὰ μέρη ταῦτα ; Ἄ ! ἄπιστε, ἴσως
καμμία εὐμορφη χωρική σε παρέσυρε. — Θὰ εἶσαι τῶρα πιστός ;

Κλαύδιος

Ἔχε πεποιθήσιν εἰς ἐμέ.

Παυλίνα

Εἶνε τόσοι ἄστατοι οἱ πρίγκιπες ;

Κλαύδιος

Ἔλθέ φιλότατη, ἐλθέ.

Παυλίνα

Νὰ φωνάξω τοὺς ὑπηρέτας νὰ ἀνάψωσι φῶτα ;

Κλαύδιος

Ἄντι λαμπάδων θὰ ἔχωμεν τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, δὲν εἶνε μακρὴν.

Παυλίνα

Ἡ νυκτερινὴ αὔρα μὲ παγώνει.

Κλαύδιος

Ἄφες μὲ νὰ σὲ σκεπάσω διὰ τοῦ ἐπανωφορίου μου — δὲν εἶνε ψύχος.

Παυλίνα

Ποτὲ, ὑπὸ τὸ μειδίαιμά σου.

Κλαύδιος Κατ' ἴδιον

Ἦ Οὐρανὸς συγχώρησόν μοι !

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ἡ καλύδῃ τοῦ Μελνότου. — Ἡ χήρᾳ διεσθετοῦσα μετὰ σπουδῆς τὰ τοῦ οἴκου.
(Τράπεζα ἐστρωμένη πρὸς δεῖπνον.)

Χήρα

Ἔτσι νομίζω εἶνε πολὺ καλὰ. Μοῦ ἔστειλεν ἓνα γραμματάκι τόσῳ κακό-
γραμμένον, ὥστε μὲ πολὺν κόπον κατώρθωσα νὰ τὸ διαβάσω, μοῦ γράφει
πῶς θὰ ἔλθῃ ἀμέσως. Πρέπει νὰ τὸν ἠγάπησε πολὺ διὰ νὰ λησμονήσῃ τὴν
καταγωγὴν του, διότι, μολονότι ἐπαρουσιάσθη εἰς αὐτὴν μὲ ψευδὲς ὄνομα,
εἶνε τόσον τίμιος ὥστε θὰ τῆς ἐφανερόνε τὸ τέχνησμά. Μόλα ταῦτα δὲν μοῦ
φαίνεται πολὺ παράδοξον. Ὁ υἱός μου δὲν εἶνε πρίγκιψ, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε,
τὸ ὁποῖον εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιον. (Κρότος εἰς τὴν θύραν.)

(Εἰσέρχεται ὁ Κλαύδιος καὶ ἡ Παυλίνα.)

Καλῶς ἦλθες παιδί μου, καλῶς ἦλθες Κλαυδιέ μου !

Παυλίνα

Καλὴ ἡ γράψις. — Πραγματικῶς — Ποῖα εἶνε πρίγκιψ ; Σε γνωρίζει ἡ γρατῆ ;

"Ω! έννοῦ θά τῆ προτέρας καμμιάν εκδούλευτιν. — "Αλλη ἀπόδειξις τῆς εὐγενοῦς σου καρδίης. — Δέν εἶνε ἀληθές;

Κλαύδιος

Ναί, τῆς εὐγενοῦς μου καρδίης.

Παυλίνα

Γνωρίζεις, λοιπόν τὸν πρίγκιπα;

Χήρα

"Αν τὸν γνωρίζω κυρία; "Α, ἀρχίζω νὰ φοβούμαι ὅτι ἡ κυρία δέν τὸν γνωρίζει.

Παυλίνα

Δέν σοῦ φαίνεται τρολλή; Εἶνε δυνατόν νὰ μείνωμεν ἐδῶ πρίγκιψ; Βλέπω κάτι τι ἄγριον εἰς αὐτήν.

Κλαύδιος

"Εγὼ κυρία! ὄχι δέν δύναμαι νὰ τὸ εἶπω τρέμουν τὰ γόνατά μου; πόσον ἀνάνδρος εἶνε ὁ ἀπολέσας τὴν τιμὴν του! "Ομίλησον εἰς αὐτήν, εἰπέ αὐτῇ ὅτι — ὦ Θεέ νὰ εἶχον ἀποθάνει.

Παυλίνα

Πόσον τεταραγμένος εἶναι! . . . Τὸ παράδοξον τοῦτο μέρος' αὐτῆ ἡ γυναῖκα. Τί σημαίνουν ταῦτα; ἀρχίζω νὰ ὑποπτεύω — Ποία εἶσαι κυρά; ποία εἶσαι; Δέν ὁμιλεῖς; ἔχασες τὴν φωνὴν σου;

Χήρα

Μήπως τὴν ἐξηπάτησε; Κλαύδιε; ὦ, αἰσχος! ἐνόμιζα πῶς θά τῆς ἐφάρωνες τὰ πάντα, πρὶν τελεσθῆ ὁ γάμος.

Παυλίνα

Τὰ πάντα! Τί! — Τὸ αἷμα παγώνει εἰς τὰς φλέβας μου!

Χήρα

Δυστοχισμένη κόρη! Νὰ τολμήσω νὰ τὸ εἶπω Κλαύδιε; (ὁ Κλαύδιος κάμνει σημεῖον συναινέσεως) Δέν γνωρίζεις λοιπόν κυρία ὅτι ὁ νέος αὐτός κατὰγεται ἀπὸ πτωχοῦ; ἀλλὰ τιμίους γονεῖς; Δέν γνωρίζεις ὅτι ὁ σύζυγός σου εἶνε ὁ υἱός μου ὁ Κλαύδιος Μελνότος;

Παυλίνα

"Ο υἱός σου! σιώπα — σιώπα! Μή με ὁμιλεῖς, ἀστειεύεται, δέν εἶνε ἀληθές; εἶμαι βεβαία, ἀλλ' ὁμίλησον — μίαν λέξιν — ἐν βλέμμα — ἐν μειδίαμα. Δέν δύναμαι νὰ πιστεύσω. — ἐγὼ ἡ ὁποία σὲ ἠγάπων τόσο — ὄχι δέν θά σὲ ἀδικήσω ἐκφέρουσα ὑβριστικὴν λέξιν — ὁμίλησον!

Κλαύδιος

"Ἄφες μας — λυπήσου αὐτήν, λυπήθου με — ἄφες μας.

Χήρα

"Ὁ Κλαύδιε, ἐπέπρωτο νὰ ζήσω, διὰ νὰ εἶδω τὴν καταισχύνην τοῦ υἱοῦ μου, διὰ τὸν ὅποιον ἤμην τόσο υπερήφανος! (ἐξέρχεται διὰ τῆς κλιμακῆς.)

Παυλίνα

Ὁ υἱός της — ὁ υἱός της!

Κλαύδιος

Ἄκουσόν με τώρα κυρία.

Παυλίνα

Νὰ σὲ ἀκούσω! . . . Ναι, ὁμίλησον — ὁ υἱός της! ἔχουσιν οἱ δαίμονες γονεῖς; ὁμίλησον! Διὰ νὰ ἐπιβίβης σιωπὴν εἰς τὴν κατάραν μου — ὁμίλησον!

Κλαύδιος

Ὅχι, κατάρσθητι, ὑβριστικώτερα ἢ ἦτο δι' ἐμέ ἢ συγχώρησις ἀπὸ τὰς ἀρχάς σου.

Παυλίνα γελῶσα ἀγρίως

Ἄὐτὸ εἶνε τὸ ἀνάκτορόν σου θπυ, ἐκ τῶν ἀλαβαστρίνων λαμπτήρων φῶς εὐώδες θὰ διαχέηται, πυκνὴ δὲ καὶ βαρεῖα θὰ εἶν' ἡ ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τῶν ἀρωμάτων τῶν πορτοκαλλῶν, γλυκεῖς δὲ θ' ἀντηγῶσιν οἱ φθόγγοι τοῦ αὐλοῦ, καὶ θ' ἀντηγῆ μακρὰν γλυκὴς ὁ ψίθυρος τοῦ ρυακὸς ἀνά μέσον τῶν ῥόδων, ἀνά μέσον τῶν ἀνθέων! Ὁ σοῦ ἀρέσκει ἡ εἰκὼν; Ἄὐτὸς εἶνε ὁ νυμφῶν μου, σὺ δὲ ὁ σύζυγός μου; ὦ! μωρὰ, . . . ὦ! ἀθλίξ. . . ὦ! βλάξ! . . . τώρα ἐννοῶ τὰ πάντα. — Περίγελως καὶ σκῶμμα ὅλης της Λυῶν εἶν' ἐντελῶς ἀνκίσθητος ἡ καρδία σου πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀγαθότητα; Ἄν ὄχι, φόνευσόν με, καὶ σῶσον ἀπὸ τὴν παραφοράν τὴν σύζυγόν σου. . . . Ὅχι δὲν εἶνε δυνατὸν εἶμαι ὑπὸ τὴν ἐπενέργειαν φοβεροῦ ὄνειρου. . . . Ἐξυπνήσω ταχέως. . . . (ἐγγίζουσα αὐτόν) Ἔχεις σάρκα; εἶσαι ἀνθρώπος; . . . ἢ αἰ σικί τὰς ὀπίκας βλέπομεν καθ' ὕπνον; . . . Εἶνε πραγματικὸν, τι; !!! Τί σοὶ ἔκαμα; εἰς τί ἔπαισα καὶ με συνέτριψες κατ' αὐτόν τὸν τρόπον; . . .

Κλαύδιος

Ἔνεκα της ὑπερηφανείας κατέπεσαν καὶ ἄγγελοι ἀπὸ τὴν θέσιν των πρὸ σοῦ Παυλίνα ἔνεκα της ὑπερηφανείας τοῦ μόνου τούτου ἐλαττώματός της εὐγενεῖς σου φύσεως, σὲ ἐπηρεάσεν ὁ κακὸς δαίμων δηλητικὸς ἔρωτος καὶ ἐκδικητικῆς καρδίας ἀπὸ της παιδικῆς μου ἡλικίας ἢ δίκνοιά μου ἐστρέφετο πρὸς σέ ἀπαρκτηρήτος σὲ ἔδλεπον μεταξὺ τῶν ἀνθέων της πτωχῆς ἀνοπωλίδος. Πνοὴ ἀνθους, χαρῆς, δρόσου, καθὼς ἡ ἀνοιξὶς αὐτὴ ἦτο ἐμψυχόν τι φέρου τὴν μορφήν σου! Σὲ εἶδον καὶ ἡ καρδία ἐμπαθῶς ἀνδρός εἰσηλθεν εἰς τὸ στήθος παραφῆρως ὄνειροπόλου παιδός. . . . Καὶ ἀπὸ της στιγμῆς ἐκείνης ἔγινα . . . καὶ θὰ εἶμαι μέχρι τέλους της ζωῆς μου — ὁ λάτρης σου! Λοιπὸν ὁ ἔρωσ οὗτος ὁ μύταιος, ὁ παρόροσι, ὁ ἐνοχος, ἂν θέλῃς, κατέστη πηγὴ φιλοδοξίας καὶ χρυσῶν ἐλπίδων ἀνεπόλου ἐν τῇ μνήμῃ τὰς παρά τὴν ἐστίαν διληγῆτες τῶν γερόντων — πῶς φέρ' εἰπεῖν βραιλέων κόρακι κατῆλθον της ὕψηλῆς των σφαιρίας, καὶ πῶς ὁ ἔρωσ καθὼς ὁ θάνατος ἐξισώνει τοὺς πάντας εἰς ἴσην θέτων μοῖραν τὸν ποιμένα καὶ τὸν ἀνακτα. Ταιουτοτρόπως ἐσχεδιάζον τὸν οἶκόν μου εἰς τὴν λαμπρὰν σφαιρὴν γοητευτικοῦ μέλλοντος. Ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, ἐγὼ δὲ υἱὸς χωρικοῦ ἐγενόμην κύριος ἐμκότου. Προσεπάθησα τότε νὰ ἐλευθερωθῶ ἐκ της φυλακῆς της ἀσήμευ θέσεώς μου, καὶ διὰ τῶν ἀδαμάντων ἐκείνων τοὺς ὁποίους τὸ ἐρευνητικὸν πνεῦμα ἀντλεῖ ἐκ τῶν πηγῶν της γνώσεως, νὰ πληρώσω τὰ λῦτρα εἰς τοὺς διδύμους ἐκείνους δεσμοφύλακας της εὐτόλμου καρδίας — ἦτοι εἰς τὴν ἀσήμευ κατὰ γῶ-

γὴν καὶ τὴν σιδηρὰν τύχην. Ἡ ὄραϊς σου μορφὴ κατοπτριζομένη ἐν τῇ ψυχῇ μου περιεβάλλετο τὰ χρώματα τῆς δόξης, καὶ μὲ παρώτρυνεν εἰς τὰ δυσχερῆ ἐκεῖνα ἔργα διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἀνὴρ ἀναδείκνυται ὑπέρτερος τῶν ἄλλων. Χάριν σοῦ πόλλας διήλθον νύκτας σπουδάζων τῶν σοφῶν συγγράμμάτων τὰ κίνηματα. Χάριν σοῦ προσεπάθησα νὰ προσλάβω ἐκ τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων τὰς ιδιότητας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι προσθέτουσιν εἰς τὸν εἰλικρινῆ ἔρωτα θεάλητρα ἰδανικά. Περὶ σοῦ ἐσκεπτόμην, καὶ τὸ πάθος μὲ ἐδίδαξε τὴν ποιήσιν, — περὶ σοῦ καὶ ἐνεφύσησα ζωὴν εἰς τὸν χάρτην τοῦ ζωγράφου. Ἡ τέχνη κατέστη σκιά τοῦ γλυκεροῦ φωτός τῶν διωκόντων με ὀφθαλμῶν σου. Οἱ ἄνθρωποι μὲ ἐνόμιζον μάταιον, — τρελλόν. — Δὲν ἔδίδα προποχὴν... ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενος, ἐλπίζων — διότι δὲν μοὶ ἦτο τερπνόν, ἀν εὐχὴ νὰ σὲ ἀπολαύσω, ἀλλὰ νὰ κτασθῶ μᾶλλον ἄξιος διὰ σέ;

Παυλίνα

Μήπως ἔχει μαγικὴν δύναμιν μὲ τὴν ὁποῖαν ἐξορκίζει τὸ μίσος;

Κλαύδιος

Τέλος ἐν στιγμῇ παραφορᾶς ἐτόλμησα νὰ ἐκφράσω εἰς ἔξομα τὰ πλημυροῦντα τὴν καρδίαν μου αἰσθήματα, καὶ νὰ σοὶ τὰ πέμψω — φόρον τοιοῦτον κυρίᾳ, ὅποιον σπανίως καταφρονεῖ ἡ καλλονή, ὑπερθευδῆποτε καὶ ἀν προέρχεται — τὸ ὄνομα δὲ ἐκεῖνο — τὸ σιδηρόμενον μετὰ τῆς πυρεσσούσης καρδίας ἡ ὁποῖα ἐπόθει διακαῶς νὰ δεῖξῃ εἰς τὸ εἰδωλὸν τῆς ὁποῖα λαμπρὰ ἔργα κατώρθωσε, — ναί, τοῦ λάτρου σου. — ἐκείνου τὸ ὄνομα τὸ περιφρόνησες ἀντὶ νὰ τὸ θεωρήσῃς θρίαμβόν σου! — ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης — ὅτε τὸ πάθος μεταβληθὲν εἰς ὄργην ὀμοιάζει μᾶλλον πρὸς μίσος — ὅτε ἡ περιφρόνησις μετέβαλεν εἰς χάος τὴν ψυχὴν μου — ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης εὗρεν ἐν ἐμοὶ ὁ πειρασμὸς κατὰλλελον ὄργανον ἐκδικήσεως! ἐπάτησες τὸν ὄφιν — αὐτοῦ δὲ ἐτήκωσε τὴν κεφαλὴν καὶ σὲ ἐκέντησε!

Παυλίνα

Δὲν ἔχει κύριε κέντρα ὁ ἔμμος. — Καὶ τί εἶπε ἡ περιφρόνησις πτωχῆς καὶ ἀσθενοῦς κόρης παραβαλλομένης πρὸς τὸ μέγα ἀδίκημα τῆς αἰσχρᾶς ταύτης ἐκδικήσεως; ὦ πόσον ἠγάπων τὸν ἄνθρωπον τοῦτον! ἕνα εἴλωτα... ἕνα δοῦλον!

Κλαύδιος

Στάσου κύριε! ὄχι, ὄχι δοῦλον! εἶπε ἐλεύθερος ὁ ἀπελπισμένος! Δὲν θὰ σοὶ εἰπῶ τὰς ὀδύνας — τοὺς ἀγῶνας — τὴν ἀγωνίαν — τὴν τύφην τῆς συνειδήσεως! ὄχι, ἀς ἀφήσωμεν αὐτὰ! εἰπέ μοι τίνι τρόπῳ δύναμαι νὰ σὲ ἐξίλωσω, Παυλίνα (Πλησιάζει πρὸς αὐτὴν καὶ ἐτοιμάζεται νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά της).

Παυλίνα

Μὴ μὲ ἐγγίξῃ. Γνωρίζω τὴν τύχην μου. Κατὰ τὸν νόμον εἶσαι τύραννός μου. Καὶ ἐγὼ — ὦ Θεε!... σφύριζε χωριστῶς! Θὰ ἐργασθῶ — Θὰ κοπιᾶσω — Θὰ κἀμω ὅ,τι θέλεις — Ἀλλὰ μὴ μὲ ἐγγίξῃς. Ἄς μὲ ἐξαγιασῇ τὸ ἀδίκημα τοῦτο.

Κλαύδιος

Μὴ μὲ φοβεῖσθαι. Δὲν μὲ γνωρίζεις κύριε; εἰς τὸν βωμὸν ἔπαυτεν ἡ ἐκδι-

κησίς μου— Διελύθη ὁ φθιερὸς μου ὄρκος! ἀπὸ τοῦδε κατέστης ἱερά, ἱερωτέρα καὶ τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων, εἶμαι σύζυγός σου. — Ἀλλὰ, μὴ φρίττηε — Καταθέτω εἰς τοὺς πόδας σου τὰ συζυγικά μου δικαιώματα.

Κατὰ τὸν Γαλλικὸν νόμον, γάμος ἀτεθῆς, δεσμὸς δόλιος, εἶνε ἄκυρος. Κοιμήσου ἤσυχος. Ἀύριον δὲ ἀγνὴν παρθένον ὡς κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην καθ' ἣν ῥαδύχρουν σὲ ὠδήγουν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, αἰ πατρικαὶ ἀγκάλαι θὰ σὲ δεχθῶσιν εἰς τὸν οἶκόν σου. Ὁ νόμος θὰ σοὶ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην καὶ συνάμα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ καταστήσῃς ἄλλον εὐτυχῆ διὰ τοῦ ξρωτός σου.

Ὅταν δὲ εὐδαιμονοῦσα λησμονήσῃς ἐκείνον ὅστις σὲ ἠγάπα — καὶ σὲ ἠδίκησε τόσον, ἐνθυμοῦ τούλάχιστον ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐχάρισεν εἰς τὴν χωρικὴν ἐκείνην φύσιν, ὅσιν τινὰ εὐγενεῖς. Ἔ μητέρα! (εἰσέρχεται ἡ χήρα)

Ὁδήγησον τὴν κυρίαν, δὲν εἶνε σύζυγός μου. Τὴν ξενίζομεν — Εἶνε ἡ σεβαστὴ μας ξένη, μητέρα εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον ὅπου τῆς ἀρετῆς ὁ ὕπνος δὲν ἐταρχύθη ὑπ' οὐδενὸς ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ πατρὸς μου! Τώρα κυρία, τώρα νομίζω ὅτι μέ-πιστεύεις. Πήγαίνε μητέρα.

Χήρα

Δὲν εἶνε σύζυγός σου; !!

Κλαύδιος

Σιώπα, σιώπα πρὸς Θεοῦ. Μὴ ὀμιλεῖς. Πήγαίνε (ἡ χήρα ἀναβαίνει τὴν κλίμακα, ἡ Παυλίνα ἀκολουθεῖ κλαύουσα στρέφεται δὲ ἵνα παρατηρήσῃ ὀπισθεν)

Κλαύδιος πίπτων κατὰ γῆς

ὦ ἄγγελοι, φυλάξατε καὶ εὐλογησατέ τὴν.

ΠΡΑΞΕΙΣ Δ΄.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Ἡ αὐτὴ καλύβη.— Ὁ Κλαύδιος κάθηται ἐνώπιον τραπέζης γράφων. Χαράγματα)

Κλαύδιος

Σούτ, Σούτ! — κοιμάται τέλος πάντων! Θεία χάριτι θὰ λησμονήσῃ δι' ὀλίγον ὅτι ὑπάρχω. Ἐπύσαν οἱ στεναγμοὶ τῆς ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι ἐσπάραττον τὴν καρδίαν μου καθ' ὅλην τὴν πένθιμον καὶ μακρὴν ταύτην νύκτα — Ἀκου γαλήνη—βαθεῖα σιγή! Θὰ ὑπάγω τώρα νὰ στείλω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸν πατέρα τῆς Παυλίνας. Ὅταν ἔλθῃ θὰ τῷ ἐγχειρίσω ἔγγραφον τὴν συγκατάθεσίν μου περὶ τοῦ διαζυγίου τῆς Παυλίνας, καὶ τότε δέχθητι, ὦ Γαλλία πατρίς μου καὶ τὸν υἱὸν τοῦ γεωργοῦ μεταξὺ τῶν προμάχων ὑπερασπιστῶν σου. Δὲν εἶνε τόσον ἀλαζὼν ἡ Γαλλία, ὥστε νὰ ἀρνηθῇ τὸ αἷμα πλὴν καρδίαν καὶ τὸν βραχίονα τοῦ πτωχοῦ. (Εἰσέρχεται ἡ Χήρα.)

Χήρα

Ἐφέρθης κακὰ υἱέ μου, καὶ θὰ τιμωρηθῇς διὰ τὸ σφάλμα σου· ἀλλ' ἡ μήτηρ σου δὲν θὰ σὲ ἐπιπλήξῃ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς μετανοίας.

Κλαύδιος

Ὁ γέγονε, γέγονε. Εἶνε εὐδὸν τὸ μέλλον εἰς τὸν ἔχοντα τὴν ἀρετὴν τῆς ματκνοίας καὶ τὸ θάρρος τῆς ἐξιλευσσεως. Ἐὰν ὑπερηφανευθῆς καὶ πάλιν διὰ τὸν υἱὸν σου, ἐν τούτοις μὴ λησμένει ὅτι ἡ ἀτυχῆς αὕτη κυρία προσεβλήθη καιρίως. Χάρην τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς τιμῆς τοῦ υἱοῦ σου ἔσο ὑπομονητικὴ μετ' αὐτῆς. Ἡρηγῶσαι αὐτὴν ἂν κλαίῃ. — Σιώπα ἂν μεμψιμοιῇ. Ἐὰν στείλω ταχυδρόμον εἰς τὸν πατέρα τῆς ὑγίαινε ἢ ἐπικνέλω ταχέως.

Χήρα

Αὕτη εἶνε ἡ μόνη διέξοδος. — Ἐπλανήθης, ἀλλὰ δὲν διεσθάρης. Ἡ κερδαὶ σου εἶνε ἀκόμη εὐγενής· δικτηρεῖς ἀκόμη τὸ εὐγενὲς ἐκείνο φρόνημά σου ὅτι μέσα εἰς τὰ φιλέδοξα σχέδιά σου δὲν ἤσχυρεςο διὰ τὴν πτωγὴν σου μητέρα.

Κλαύδιος

Νὰ αἰσχύνωμαι διὰ σέ! Ὅχι, ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὑποφέρω, ζῶ, ἐλπίζω, εἶνε ὅτι δὲν θέλω νὰ ἀποθάνω πρὶν ἢ ἐξαγοράσω τὴν εὐγενῆ κληρονομίαν τὴν ὁποῖαν ἔχασα — τὴν κληρονομίαν τὴν ἑποῖαν παρὰ σοῦ καὶ τοῦ μακαρίτου πατρός μου παρέλαβα ἀκηλίδωτον· συνείδησιν δηλαδὴ ὑπερηφάνων καὶ ὄνομα ἔντιμον. Ἐὰν τὰ ἀπακτῆσω καὶ τὰ δύο. Ὑγίαινε (Ἐξέρχεται.)

Χήρα

Ἀγαπητέ μου Κλαύδιε! πόσον ἡ καρδιά μου πῆλλει.

(Ἡ Παυλίνα παρατηρεῖ ἄνωθεν καὶ μετὰ τινα παῦσιν καταβαίνει.)

Παυλίνα

Ἄν εἶνε ἐδῶ! Δὲν δοκιμάζω ταύτῃχιστον αὐτὴν τὴν πικρίαν· εἶνε ἀρκετὰ συνετός ὡς πρὸς ταῦτα· ἐν τούτοις ὁ τόπος φαίνεται ἐρημότερος ἔνευ αὐτοῦ — Ὡς εἶθε νὰ ἠδυνάμην νὰ τὸν μιμήσω — τὸν υἱὸν τοῦ κηπουροῦ! — κα. ὅμως πόσον εὐγενής εἶνε. — Ὅχι — ὄχι — ὄχι, δὲν εἶμαι ποταπὴ ὥστὶ νὰ τὸν συγχωρήσω.

Χήρα

Καλημέρα κυρία! Ἐὰν ἀνέβην εἰς τὸ δωμάτιόν σου ἂν ἤξευρα ὅτι εἶχες σηκωθῆ.

Παυλίνα

Δὲν πειράζει κυρὰ, ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ σου πρέπει νὰ ὑπηρετῆται μόνη.

Χήρα

Ἡ σύζυγος τοῦ υἱοῦ μου — μὴ σὲ ταράσσει ἢ σκέψις αὕτη κυρία — μὲ εἶπεν ὅτι θὰ λάβῃς τὸ διαζύγιόν σου· καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸν ἴδω φριδρὸν καὶ μειδιῶντα πάλιν. Ἐπέρχου εἰς τὸ χωρίον νέκι καὶ εὐχρηφοὶ κόρκε αἰ ὁποῖαι ἠμποροῦν ἀκόμη νὰ τὸν παρεγορήσουν.

Παυλίνα

Δὲν ἀμφισβῆλλω — εἶνε χαρίσεσαι — καὶ ἀφοῦ δοθῆ τὸ διαζύγιον — θὰ νυμφευθῆ καὶ πάλιν. Εἶμαι βεβαία. (Κλαίει.)

Χήρα

Ἦμπορούσε νὰ νυμφευθῆ τὴν πλουσιωτέραν κόρην τῆς ἐπαρχίας ἂν ᾔθελε· ἀλλὰ εἶχε γυρίσει τὸ κεφάλι του, τοῦ δυστυχισμένου! Μόνον διὰ σὲ ἐσκέπτετο. (Κλαίει.)

Παυλίνα

Μὴ κλαίης μητέρα.

Χήρα

Ἄ, ἐφέρθη πολὺ κακὰ, τὸ γνωρίζω, ἀλλ' εἶνε τόσοσιν ἰσχυρὸς ὁ ἔρωσ εἰς τοὺς νέουσ. Μὴ κλαίεις κυρία.

Παυλίνα

Τί ἔλεγες λοιπὸν — ἐξακολούθει.

Χήρα

Ἦ δὲν δύναμαι νὰ τὸν συγχωρήσω κυρία — δὲν ἦτο ἴσταν σωστὰ του.

Παυλίνα

Ἄλλὰ πάντοτε — πάντοτε (ἀλολοῦσους) μὲ ἠγάπα — ἠγάπα λοιπὸν;

Χήρα

Τίποτε ἄλλο δὲν εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του. Κότταζ' ἐδῶ — ἔμαθε νὰ ζωγραφίζη διὰ νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα σου (ἀποκαλύπτει τὴν εἰκόνα.) Ἐώρα ὅμως ἐτελειώσαν ὅλα — πιστεύω πῶς ἐθεράπευσες τὴν τρέλλαν του. — . . . ἀλλὰ δὲν ἐπρογευμάτισες ἀκόμη ἀγαπητὴ μου κυρία!

Παυλίνα

Δὲν δύναμαι νὰ πάρω τίποτε· μὴ ταράττεσαι!

Χήρα

Σὲ βεβαιῶ κυρία, ὅτι ὀλίγος καφὲς θὰ σὲ ἀφελήσῃ· ἔχομεν ὄρατο γάλα καὶ καλὰ αὐγά. Θὰ φέρω τὸ φλυτζάνι τοῦ Κλαυδίου μου — εἶνε καθαρὸ φαρφουρί — τὸ ἠγόρασε πρὸ τριῶν ἐτῶν μὲ τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἐφύλαττε, ἐπειδὴ ἦτο γραμμένο ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα «Παυλίνα».

Παυλίνα

Πρὸ τριῶν ἐτῶν! Δυστυχῆ Κλαύδιε! Σὲ εὐχαριστῶ, νομίζω ὅτι θὰ πάρω ὀλίγον καφέ. — Ἦ δὲν ἦτο τοῦλάχιστον πτωχὸς εὐγενὴς, καὶ ἔμπορος ἀκόμη· ἀλλὰ υἱὸς κηπουροῦ — Καὶ τί σπῆτι! Ἦ ὄχι εἶνε φοβερόν!

(Κάθηνται εἰς τὴν τράπεζαν ὁ Βοζίντιος ἀνοίγων τὰς κιγκλίδας παρατηρεῖ ἐντός)

Βοζίντιος

Ἰδοὺ κατάλληλος εὐκαιρία! εἶδα τὸν Κλαυδίον εἰς τὸν δρόμον (κλαίει τὰς κιγκλίδας καὶ κτυπᾷ εἰς τὴν θύραν).

Παυλίνα σκιρτῶσα

Μήπως εἶνε ὁ πατήρ μου; Μήπως ἔστειλε νὰ τὸν ζητήσῃ; Ἦ δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ τόσοσιν βίαν νὰ μὲ ξεφορτωθῇ.

Χήρα

Δὲν ἔχει καιρὸν νὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ σου· ἴσως εἶνε κανέναν γείτονα.

Παυλίνα

Μὴ δεχθῆς κανένα. (Ἡ χήρα ἀνοίγει τὴν θύραν, ὁ Βολίντιος ἰσθῶν αὐτὴν εἰσέρχεται) Ἄ Θεέ μου! ὁ μισερὸς Βολίντιος! Εἶνε φοβερόν ἀληθῶς!

Βολίντιος

Καλ' ἡμέρα κυρία! Ὁ υἱός σου, χήρα, σὲ περικαλεῖ νὰ λάβῃς τὸν κόπον νὰ τὸν ἀνταμώσῃς εἰς τὸ χωρίον. — ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ὁμιλήτῃ δι' ἰδικάς σου ὑποθέσεις· θὰ τὸν εὕρῃς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἢ εἰς τὸ παντοπωλεῖον, ἢ εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον, ἢ εἰς κανένα ἄλλον οἶκον τῆς οἰκογενείας σου — τρέξε γρήγορα.

Παυλίνα

Μὴ μὲ ἀφήσῃς μητέρα! μὴ μὲ ἀφήσῃς.

Βολίντιος μετὰ σεβασμοῦ

Μὴ φοβῆσαι κυρία. Εἶμαι φίλος — Εἶμαι δοῦλός σου.

Παυλίνα

Δὲν σὲ φοβοῦμαι, κύριε, καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν οἶκον! Πήγαινε, κυρία, ἂν σὲ ζητῇ ὁ υἱός σου· δὲν θὰ παρακούσω τὰς διαταγὰς τοῦ ἐφόσον τοῦλάχιστον δικαιοῦται νὰ εἰσακούηται.

Χήρα

Δὲν καταλαμβάνω τί τρέχει· ὁλ' ἐπιστρέψω ὁμῶς γρήγορα.

Παυλίνα

Μαντεύω, κύριε, τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς σου — ἐπιθυμεῖς νὰ ἴδῃς πεταπεινωμένην ἐκείνην ἢ ὁποῖα σὲ περιεφρόνησεν. Ἔγωγε, Ἄπεφάσιμα νὰ ὑποφέρω τὰ πάντα — καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παρουσίαν σου!

Βολίντιος

Μὲ ἀδικεῖς, κυρία — Παυλίνα, μὲ ἀδικεῖς! Ἔρχομαι νὰ σοὶ προσφέρω τὴν παρουσίαν μου! Θὰ ἀπεγοητευθῆς ἤδη ἀπὸ τὸν ἀπατεῶνα ἐκεῖνον· τοῖχοι τοιοῦτοι εἶνε ἀνάξιοι ν' ἀγιασθῶσι διὰ τῆς ὁρασιότητός σου! Θὰ ἐναγκαλισθῶσι δὲ τὴν ἀγγελικὴν ταύτην μορφήν βραχίονες χαμηροῦς χωρικοῦ; Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ ἀγκυπητῆ, ὁρατὴ Παυλίνα — ἡ ἀμαζὶά μου περιμένει εἰς τὴν θύραν — Θὰ σὲ ἄδηγῆσω εἰς οἶκον ἀντάξιόν σου. Πλούτη, πολυτέλεια, κοινωνικὴ θέσις ἅλα εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σου. Ἀητημῶ τὴν περιφρόνησιν — Ἐνθυμοῦμαι μόνον τὸ κάλλος σου καὶ τὸν ἀκκάσχετον ἔρωτά μου.

Παυλίνα

Ἐξέλθε, κύριε, ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦτον — Εἶνε πενιχρός· ἀλλ' ἡ συζυγικὴ στέγη ὅσον μικρὰ καὶ ἂν εἶνε, εἶνε, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ναὸς τῆς τιμῆς τῆς συζύγου! Μάθε ὅτι θὰ προστίμων ν' ἀποθάνω τῆς πείνης — καὶ μετ' ἐκείνου, ὁ ὁποῖός με ἐπρόδωκε, παρὰ νὰ δεχθῶ τὴν νόμιμον χειρὰ σου, καὶ ἂν ἦτο ἀκόμη ὁ κρίκιψ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἔφερε τὸ δόγμα! Φύγε.

Βολίντιος

Ἦῶς, δὲν κατέπεσον ἀκόμη ἢ ὑπερηφάνειά σου;

Παυλίνα

"Ἡ ὑπερηφάνεια, κύριε, εἰς τὴν εὐτυχίαν καθίσταται ἀρετὴ εἰς τὴν συμφορᾶν.

Βοζίντιος

Παρατήρησον τὸ πᾶσιμα, τοὺς γυμνοὺς τοίχους, τὴν πενίαν, τὴν γυμνότητα τοῦ οἴκου τούτου, καὶ παράβαλε ταῦτα πρὸς τὴν πολυτέλειαν, τὴν μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὰ πλοῦτη, τὰ ὅποια ὁ πλουσιώτερος ἔμπορος τῆς Λυών προσφέρει εἰς τὴν ἑρασιώτερον κυρίαν τῆς πόλεως. "Αἰ ἀκουσὲν με.

Παυλίνα

"ὦ διατὶ νὰ σὲ ἀφήσω πατέρα μου! Διατὶ νὰ μείνω μόνη ἄνευ φίλων; Κύριε, βλέπεις ἐνώπιόν σου ἀθλίαν γυναῖκα, ὑβρισθεῖσαν, καὶ προσβληθεῖσαν! Σεβόσθητι τὴν ἀγωνίαν μου.

(Ὁ Κλαύδιος ἀνοίγει σιωπηρῶς τὴν θύραν καὶ ἵσταται πρὸ τοῦ κατωφλίου)

Βοζίντιος

"Ὀχι, ἀφες μᾶλλον νὰ σὲ παρηγορήσω. "Αφες με νὰ ἀποπειθῶ τὴν ἐκ τῶν χειλέων ἐκείνων ἐξερχομένην ἀρωματώδη πνοήν ἢ ὅποιαν οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ χάνεται ἐπὶ τοῦ ἀγροίκου συζύγου σου.

Παυλίνα

Βοήθειαι! Κλαύδιε! Κλαύδιε! Δὲν θὰ μὲ βοηθήτη κάνεις!

Βοζίντιος

"Πούχασον. (τῇ δεικνύει πιστόλιον) Βλέπεις ὅτι δὲν ἔρχομαι ἀπροσετίμαστος. Θὰ τοὺς περιφρονήσω ὅλους — τὸν σύζυγόν σου καὶ ὅλην τὴν γενεάν του πρὸς χάριν σου. Οὕτω λοιπὸν σὲ ἀσπάζομαι.

Κλαύδιος ἅπτων αὐτὸν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς σκηνῆς.

Παυλίνα — ἰδὲ — ἐσώθη.

Βοζίντιος στρέφων τὸ πιστόλιον πρὸς τὸν Κλαύδιον.

Τολμάς, αἰσχρὲ, νὰ προσβάλης τιοιουτοτρόπως ἄνδρα ὡς ἐμέ;

Παυλίνα

"Αφες τὸν σύζυγόν μου, τὸν σύζυγόν μου! Βοζίντιε — Κλαύδιε — ὄχι, ὄχι. (λυποθυμεῖ).

Κλαύδιος

Δὲν αἰσχύνεσαι, ἀθλίε, ἀπατεῶν! Νὰ προσπαθῆς νὰ ἐκφοβίσῃς γυναῖκα! ἄνανδρε! — τρέμεις, — παρέβης τοὺς νόμους — γνωρίζεις ὅτι τὰ ὄπλα σου εἶνε ἀκίνδυνα, — τὸ θῆρος σου εἶνε θῆρος ἀγύρτου, οὐχὶ ἀνδρείου. Μὴ φοβῆται Παυλίνα, δὲν εἶνε κίνδυνος.

Βοζίντιος

"Ἐπεθύμουν νὰ ἦσουν εὐγενῆς, διότι τώρα εἶσαι κατώτερός μου — Χαίρατε, σὰς εὐχομαι εὐτυχίαν τὴν σελήνην τοῦ μέλιτος (κατ' ἰδίαν) δὲν θ' ἀποθάνω πρὶν ἐκδικηθῶ.

Κλαύδιος

Τὴν θλίβω εἰς τὰς ἀγκάλας μου — ὁ τελευταῖος ἐναγκαλισμός! Ποτέ ἄ, ποτέ πλέον δὲν θὰ στηριχθῇ ἡ ἀγαπητὴ αὐτῆ κεφαλή ἐπὶ τῆς καρδίας ἧτις ἐπρόδωκεν ἀντὶ τῆς προστατεύσῃ αὐτήν! Σιωπὴ — σιωπὴ! Ἐν φίλημα — δυστυχῆς! Δὲν μοὶ τὸ ἀπαγορεύει τώρα περιφρόνησις ἐπὶ τῶν κόχρων ἐκείνων χειλέων! Ἐν φίλημα — οὕτω τελειώνει πᾶσα ἀνάμνησις τοῦ ἐγκλήματός μου! Εἶνε ἡ σφραγὶς ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἐλπίδος παρὰ τὸν ὄποιον ὡς ἐκπεσὼν καὶ θρησκῶν ἄγγελος κἀθίηται αἰώνως ἡ θλίβερὰ ἀνάμνησις — ἀναπνέει — κινεῖται — ἔξυπνεῖ διὰ τὴν περιφρόνησιν, τὴν μισήσιν, ὅχι ὁμῶς καὶ τὴν φρικιότην ὑπὸ τὴν ἀρῆν τοῦ βδελυροῦ ἔρωτός μου. (τοποθετεῖ αὐτὴν ἐπὶ καθίσματος) Αὐτοῦ — Τώρα εἴμεθα ξένοι!

Παυλίνα

Ὅλα παρήλθον — ἄκρα ἡσυχία — Πῶς, ὅλα εἶνε ὄνειρον; Εἶσαι καλὰ, δὲν ἔπαθες τίποτε — Δὲν σε ἀγαπῶ ἀλλὰ — εἶμαι γυνὴ. Καὶ — καὶ δὲν ἐχούθῃ αἶμα;

Κλαύδιος

Ὅχι, κυρία, ὄχι. Τὸ ἐγκλήματός μου δὲν μοὶ παρέσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ κινδυνεύσω ὑπὲρ σοῦ. (εἰσέρχεται ἡ χήρα).

Χήρα

Ἐπῆγα παντοῦ, παιδί μου, εἰς ἀναζήτησί σου διὰ τὴν ἐστείλες νὰ με ζητήσης;

Κλαύδιος

Ἐγὼ δὲν σε ἐζήτησα.

Χήρα

Ὅχι! Μάθε λοιπόν, ὅτι ὁ ταχυδρόμος σου ἐπέστρεψε.

Κλαύδιος

Τόσον ἐνωρίς; Ἀδύνατον.

Χήρα

Ναὶ, ἀπήντησεν εἰς τὸν δρόμον τοὺς γονεῖς τῆς κυρίας εἰ ὁποῖοι ἐπῆγαιναν εἰς τὴν ἐξοχὴν. Εἶπεν ὅτι ὁ κύριος Δεσαπέλ ἐθύμως τρομερὰ δταν ἐδιάβασε τὸ γράμμα σου. Θὰ ἔλθουν ἀμέσως καὶ ποῖός ἤξεύρει τί θὰ πάθῃς παιδί μου. ὦ! ἀρχίζω νὰ τρέμω! ἄ! κυρία μὴ τοὺς ἀφήσης νὰ τὸν κτυπήσουν — ἂν ἄξευρες πόσον σε ἠγάπα.

Παυλίνα

Νὰ τὸν κτυπήσουν! ὄχι, κυρία, μὴ φοβεῖσαι. — Ὁ πατήρ μου! Πῶς θὰ τὸν ἴδω; πῶς θὰ ἐπιστρέψω εἰς Αὐγῶν; ὁ περίγελός ὅλης τῆς πόλεως! Σκληρὴ, σκληρὴ Κλαυδίε. (λίαν τεταραγμένη) Ἐφέρθῃς προδοτικῶς, κύριε.

Κλαύδιος

Τὸ γνωρίζω κυρία.

Παυλίνα κατ' ἴδιον

(Ἄν τοῦλάχιστον ἐζήτηί συγχώρησιν!) — Οὐδέποτε κύριε, θὰ σε συγχωρήσω.

Κλαύδιος

Οὐδέποτε ἐτόλμησα νὰ τὸ ἐλπίσω.

Παυλίνα

Ἄλλὰ τώρα εἶσαι σύζυγός μου, καὶ ὠρίσθην νὰ — νὰ σὲ ἀγαπῶ.

Κλαύδιος

Ἀπατηθεῖσα ἐπραΐξες τοῦτο. Ἡ θρησκεία καὶ ὁ νόμος θὰ σὲ ἀπαλλάξῃσθε τοῦ ἔρκου σου.

Παυλίνα

Θὰ μὲ τρελλάνῃ! Ἄν δὲν ἦτο τόσοσ ὑπερήφανος — ἂν μὲ παρεκάλει νὰ μείνω — σιωπὴ — σιωπὴ. Ἀκούω τοὺς τραχοὺς τῆς ἀμύξης. Κύριε — Κλαύδιε, ἔρχονται δὲν ἔχεις τίποτε νὰ προσθέσης τώρα ἄτε εἶνε ἀκόμη καιρός; Ταχέως — Ὁρίλῃσθαι.

Κλαύδιος

Ἔχω μόνον νὰ σὲ συγχρηθῶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν σου. Ἴδου οἱ γονεῖς σου. (Εἰσέρχονται ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία Δεσαπέλ μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Δάμα)

Κύριος Δεσαπέλ

Παιδί μου! παιδί μου!

Κυρία Δεσαπέλ

Ἀγαπητὴ μου Παυλίνα! — Τί ρουπαρὸ καλύβη! Δὲς μοι γράττα εἶνε καὶ θίσμα — Ὁλ λιποθυμήτω — Χωρὶς ἄλλο — Τί θὰ εἶπῃ ὁ κόσμος; Εἶσαι τρελλὴ κόρη μου. Δὲν γνωρίζεις τί ὑποφέρει ἡ μητρικὴ καρδιά.

Δάμας

Χὰ χὰ! εὐγενέστατε πρέγκιψ. Αὐτοῦμαι βλέπων εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἄνδρα τῆς τάξεώς σου. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ Ἐψηλότης σου θὰ σταλῇ εἰς τὰς φυλακάς.

Κλαύδιος

Σκῶπτε, κύριε, σκῶπτε! ἐγὼ ἐφέρθην ἐπεικῶς πρὸς σὲ καθ' ἡν στιγμὴν ἦσα ἀσπλος — Εἶμαι καὶ ἐγὼ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τώρα. Ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀπολογηθῇ διὰ τὸ ἔγκλημά του εἶνε ἄντως ἀπροστάτετος.

Δάμας

Ἔχει τι τὸ εὐγενές ὁ πανοῦργος.

Κύριος Δεσαπέλ

Ποῦ εἶνε ὁ ἀπατεῶν; — Εἶσαι τόσοσ ἀναίσχυντος, προδότα; Τολμας νὰ παρουσιασθῆς ἐνώπιον τοῦ πατρὸς τῆς κόρης ταύτης;

Κλαύδιος

Ἐπίσόν με, ἂν θέλῃς — Εἶσαι πατὴρ τῆς.

Παυλίνα

Ὅχι, ὄχι, πρὸς χάριν μου οἰονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ ἔγκλημά του ἐφέρθη εὐγενῶς πρὸς ἐξιλέωσίν του.

Κυρία Δεσαπέλ

Ευγενώς; Έτραλλάθης, κόρη μου; Δέν σέ υποφέρω πλέον — νά δυσφημήση τήν οἰκογένειάν σου! — Ευγενώς! "Α ἀποτρόπαιε, οὔτιδανέ, ἤλίθιε, ἄσχημε!

Δάμας

Ἄσχημος! Ἄλλά χθές ἐκόμη ἦτον ὄρατος!

Παυλίνα

Αὕτη εἶνε ἡ καλύβη του, κυρία, οὗτος δέ σύζυγός μου. Σεβάσθητι τήν θυγατέρα σου, ἢ αὐτήν μόναν κατηγόρησον.

Κυρία Δεσαπέλ

Σὺ — Σὺ — "Α θά πνιγῶ.

Κύριος Δεσαπέλ

Εἶνε ἄσκοπον κύριε, νά ἐπιπλήξῃ τις ἀνθρώπων τῆς συνειδήσεώς σου — περριτεῖται πάσης ἀξιώσεως ἐπὶ τῆς κόρης ταύτης;

Κλαύδιος

Ναί. (τῷ ἐγχειρίζει ἔγγραφον) Ἴδού ἡ σύγκατάθεσίς μου διὰ τὸ διαζύγιον, — ἡ πλήρης ἐξομολόγησίς μου περὶ τοῦ θάλου ὅστις ἀκυροῖ τὸν γάμον. Ἡ θυγάτηρ σου ἠδικήθη αἰσχυρῶς — Τὸ ὁμολογῶ κύριε· ἀλλά θά σοὶ ὁμολογήσῃ ἡ ἴδιε, ὅτι, ἀφ' ἧς στιγμῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην ταύτην, ἀνέλαβον τὴν πρώτην μου θέσιν, καὶ ἐσεβάσθην τὴν ἰδικήν της. Σοὶ τὴν παραδίδω ἀγνήν καὶ ἀσπιλον ὡς ἦτο χθές καθ' ἣν στιγμὴν κηλόγησας αὐτήν. Τὸ κατ' ἐμὲ θά σὰς ἀπκλάξω τῆς παρουσίας μου διὰ παντός. Ἀπόπεμπτος καὶ ἐγκληματίας, θά φύγω μακράν, εἰς ξένην γῆν, ὅπου θά δυνῆθαι νά θρηνητῶ τὸ ἀμάρτημά μου, καὶ νά δεηθῶ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίης τῆς θυγατρὸς σου. Ὑγιαίνετε, ὑγιαίνετε ὅλοι, διὰ παντός!

Χήρα

Κλαύδιε, Κλαύδιε ποῦ ἀφίνεις τὴν γρατκν μητέρα σου; Δέν σέ ἄφινε ἐκείνη εἰς τὴν λύπην σου — ὄχι, οὔτε εἰς τὴν ἐνοχὴν σου. Δέν ὑπάρχει διαζύγιον δυνάμενον νά χωρίσῃ τὴν μητέρα ἀπὸ τὸν υἱὸν της.

Παυλίνα

Ἡ δυστυχὴς αὕτη χήρα μὴ διδάσκει τὸ καθήκόν μου. "Οχι, μητέρα — ὄχι, διότι τώρα εἶσαι καὶ ἰδική μου μητέρα — Οὐδεὶς νόμος, ἀνθρώπινος ἢ θεῖος δύναται νά χωρίσῃ τὴν σύζυγον ἀπὸ τῶν θλίψεων τοῦ συζύγου. Κλαύδιε — Κλαύδιε — τὰ πάντα ἐλησμόνησα — τὰ πάντα ἐσυγχώρησα — Εἶμαι διὰ παντός ἰδική σου!

Κυρία Δεσαπέλ

Τί ἀκούω; ἢ ἔλα μαζί μου, ἢ μὴ παρουσιασθῆς ποτέ ἐνώπιόν μου.

Κύριος Δεσαπέλ

Ἡμεῖς, οὐδέποτε σέ ἐκκακομεταχειρίσθημεν, καὶ μᾶς ἐγκαταλείπεις χάριν αὐτοῦ;

Παυλίνα επιστρέφουσα πρὸς τὸν πατέρα της.

"Ὁ ὄχι—ἀλλὰ, θὰ τὸν συγχωρήσετε· θὰ ζήσωμεν μαζί—θὰ ἦνε υἱὸς σας.

Κύριος Δεσπότης

Νοτέ! Νὰ ἀκολουθήσης αὐτὸν καὶ νὰ ἐγκταλείψης τοὺς γονεῖς σου! Ὁ εἰκὸς του θὰ ἦνε ἰδικὸς σου, — ἡ περιουσία του ἰδική σου — καὶ ἡ τύχη του τύχη σου. Δὲν θὰ πλουτίσῃ ἄξιμον ἄνδρα ὁ πλοῦτος τὸν ἄποσον δι' ἐντίμου ἐργασίας ἀπέκτησα.

Παυλίνα

"Ἦθελος σύζυγον ζῶσαν ἐν τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ ἐνῶ ὁ σύζυγός της κοπιᾷ καὶ ἐργάζεται; Μαζὶ σου, Κλαύδιε, μαζί σου· δὲν δύνασαι μὲν νὰ μοι δώσεις πλοῦτος καὶ τιμὰς, — ἀλλὰ δύνασαι νὰ μοι προσφέρῃς εὐλακρινὴ καρδίαν. Θὰ ἐργασθῶ, θὰ ὑπομείνω, θὰ σὲ ἀνακουφίσω, καὶ ποτὲ, ποτὲ τὰ χεῖλη ταῦτα θὰ σ' ἐπιπληξῶσι διὰ τὸ παρελθόν.

Δάμας

Μὲ τὸν Θεὸν θὰ μὲ πᾶρα τὸ πικρῶπονο!

Κλαύδιος

Αὕτη εἶνε ἡ σκληροτέρα μου δοκιμασία. Ὅποιαν εὐγενῆ καρδίαν ἠδίκησα. — Μὴ φοβοῦ κύριε· δὲν ἀπεσκληρόθη ἐπὶ τοσοῦτω. Δὲν θὰ τῇ ἀρπάζω ἔρωτα ἀγιώτερον τοῦ ἰδικοῦ μου. Παυλίνα! — Ἄγγελε ἀγάπης καὶ ἐλέους! Ἡ ἀνέμνησίς σου θὰ μὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ἀρετὴν. Δυνατὸν ὁ σύζυγός — ὅσον ὠραίας καὶ εὐγενοῦς ὑπάρξεως, νὰ εἶνε εὐτελοῦς καταγωγῆς (οὐδὲν τὸ ἐνοχον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς θείας προνοίας!) — πρέπει ὅμως νὰ εἶνε τοιοῦτος, ὥστε νὰ δύνηται νὰ σὲ ἀτενίσῃ χωρὶς νὰ ἐρυθριᾷ — νὰ μὴν αἰσθάνηται τύφιν συνειδότος διὰ τὸν ἔρωτά σου, καὶ ὅστις περιπτώσων σε διὰ τῶν βραχιόνων του νὰ λέγῃ — εἰδὲ δὲν ὑπάρχει ὁδός! — Δὲν εἶμαι τοιοῦτος ἐγώ!

Δάμας (Κατ' ἴδιον πρὸς τὸν Κλαύδιον.)

Εἶσαι εὐγενῆς ἐν ταῦταις, καὶ θὰ γίνεσθαι λαμπρὸς στρατιώτης. Κατατάχθητι εἰς τὸ σύνταγμα μου. — Ἐλαβὸν ἐπιστολὴν τοῦ διευθυντηρίου — ἄνεός μας στρατηγὸς ἀναλαμβάνει τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τῆς Ἰταλίας — Διστάχθων νὰ τὸν συναντήσω εἰς Μασσαλίαν — ἀναχωρῶ σήμερον· ἂν θέλῃς, ἔλθε μετ' ἐμοῦ.

Κλαύδιος

Τὴν χάριν ταύτην ἠθέλον σὲ ζητήσαι ἂν ἐτόλμων. Κατάταξόν με εἰς πᾶς μᾶλλον ἐπικινδύνους θέσεις. — Ἐκεῖ ὅπου ἡ Γαλλία ἀπαιτεῖ τὰς μεγαλυτέρας θυσίας.

Δάμας

"Ἔσο βέβαιος ὅτι δὲν θὰ φεισθῶ τῆς ζωῆς σου.

Κλαύδιος

Υγίαινε μητέρα! Τὴν εὐχὴν σου! Θὰ σὲ ἶδω καὶ πάλιν, θὰ ἐπιστρέψω καλλιτέρας πρίγκιπας, ἀνὴρ ὅστις διὰ τῶν εὐγενῶν καθαρωμάτων του θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ ὑψηλοφρονῇ. Σὺ δέ! σύ! ἢ τόσον παραφρόως λατρευθεῖσαι!

καὶ πόσον ἀνόχως προδοθεῖτα — δὲν ἀπωλέσθησαν εἰσέτι τὰ πάντα! — διότι ἡ ἀνάμνησίς σου τοῦλάχιστον θὰ ἦνε κτήμα μου μέχρι θανάτου! — Ἄν ζήσω, τὸ ὄνομα ἐκείνου τὸν ὅποιον ποτὲ ἠγάπησας δὲν θὰ μείνῃ κληρονομημένον. Ἄν δὲ πέσω ἐν τῷ μέσῳ τῆς σφαγῆς, καὶ τοῦ ἀλλοκαλισμοῦ τῆς μάχης, τοῦ τελευταίου μου στεναγμοῦ θὰ συμμετάσχη ὁ ἔρως καὶ ὁ θάνατος! Πλειότερα, πλειότερα ἐπιθύμουν νὰ σοὶ εἶπω! — Νὰ δεηθῶ — νὰ εὐλογήσω! Ἄλλ' ἔχει — ὅταν καταστῶ ὀλιγώτερον ἀνάξιος, θὰ τὰ προφέρω εἰς τοὺς οὐρανοὺς! — Δὲν δύναμαι νὰ ἐμπιστευθῶ (στρέφει πρὸς τὸν Δεσαπέλ). Συγγνώμην, κύριε. — Εἶνε ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς μου — ὑγίαινε (ἐξέρχεται.)

Δάμας

Πηγαίνω μαζί του. Ἡ Γαλλία θὰ μὲ εὐγνωμονῇ διὰ τοῦτο (ἐξέρχεται.)

Παυλίνα (Ἀφήνισα τοὺς βραχίονας τοῦ πατρός της.)

Κλαύδιε! — Κλαύδιε! — σύζυγέ μου.

Κύριος Δεσαπέλ

ἔχει τὸν πατέρα σου ἀκόμα.

ΠΡΑΞΙΣ Ε.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Πλατεία. — Εἰσέρχεται πρῶτος, δεῦτερος καὶ τρίτος ἀξιωματικός.

Πρῶτος Ἀξιωματικός

Ἰδοὺ τέλος πάντων ἐφθάζομεν εἰς Αὐὼν, μετὰ τοῦ ἀνδρείου καὶ γενναίου Δάμα, εἰς τὴν γενέθλιον χώραν του.

Β'. Ἀξιωματικός

Προήχθη κατὰ ἓνα βαθμὸν ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐκ Αὐὼν ἀναχωρήσεως. Αἱ πατριώτισσάί του πρέπει νὰ καυχῶνται διὰ τὸν βρωμκλέον στρατηγὸν Δάμαν.

Γ'. Ἀξιωματικός

Εἶνε ταχεῖα ἡ προαγωγή εἰς τὸν γαλλικὸν στρατόν. Ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος Μοριέ, — ὁ ἔρως τῆς Λοδῆ καὶ εὐνοούμενος τοῦ ἀρχιστρατήγου, προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου ἐν διαστήματι δύο καὶ ἡμίσεος ἔτων. (Εἰσέρχεται ὁ Δάμας ὡς στρατηγός.)

Δάμας

Καλημέρα σας κύριοι. Ἐλπίζω ὅτι θὰ διασκεδάσετε κατὰ τὴν βραχεῖαν ἐν Αὐὼν διαμονὴν μας. Εἶνε λαμπρὰ πόλις, εὐρίσκω μεγάλην πρόοδον, ἀφ' ἧτου ἀνεχώρησα. Ἀληθῶς αἰσθάνεται τις εὐχαρίστησιν γηράσκων ὅταν τὰ

παρερχόμενα ἔτι ἐπιφέρουσι τὴν εὐημερίαν τῆς πατρίδος μας. Μήπως εἶδατε τὸν Μοριέ;

Α'. Ἀξιωματικός

Ἄχι! πρὸ ὀλίγου ὠμιλοῦμεν περὶ αὐτοῦ.

Β'. Ἀξιωματικός

Μὲ συγχωρεῖτε, στρατηγέ, δύνασθε νὰ μᾶς εἴπητε τίς πράγματι εἶνε ὁ Μοριέ οὗτος;

Δάμας

Τίς εἶνε! — δικτί; Συνταγματάρχης εἰς τὸν γαλλικὸν στρατόν.

Γ'. Ἀξιωματικός

Ναι, ἀλλὰ τί ἦτο πρὶν;

Δάμας

Κανένα παιδάκι ὑποθέτω μὲ μακρὰ φορέματα.

Α'. Ἀξιωματικός

Χὰ, γὰ. Πάντοτε ἀστεῖος ὁ στρατηγός.

Β'. Ἀξιωματικός (πρὸς τὸν Γ'.)

Φαίνεται ὅτι θυμῶναι ὁ στρατηγός ὅταν τὸν ἐρωτῶσι περὶ αὐτοῦ. — Ἔχετε καμμίαν διαταγὴν στρατηγέ.

Δάμας

Οἰδεμίαν. Ὑγίαινε. (Ἐξέρχονται ὁ Β' καὶ ὁ Γ'. ἀξιωματικός.) Οἱ σύντροφοί μας εἶνε πολὺ περίεργοι. Ὁ δυστυχὴς Μοριέ εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῆς περιεργείας των.

Α'. Ἀξιωματικός

Ἐνδιαφέροντος μᾶλλον στρατηγέ. Ἡ διαρκὴς μελαγχολία, ὁ μονήρης βίος του, τὸ ἀτρόμητον θάρρος του, ἡ καταπληκτικὴ προαγωγή του ἐν τῷ στρατῷ — ἡ πρὸς αὐτὸν φιλίξ σας, ἡ εὐνοια τοῦ ἀρχιστρατήγου — ταῦτα πάντα συντείνουσιν εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν ἀντικείμενον γενικῆς ὀμιλίας καὶ θαυμασμοῦ. Ἀλλὰ ποῦ εἶνε στρατηγέ. Δὲν τὸν εἶδον σήμερον.

Δάμας

Θὰ σοὶ εἴπω ἓνα μυστικὸ λοχαγέ. Ὁ νέος μου φίλος ἦλθε μαζί μου εἰς Λυών, ἐλπίζων νὰ εἶδῃ ἓνα θαῦμα.

Α'. Ἀξιωματικός

Ἐνα θαῦμα!

Δάμας

Ναι θαῦμα! ἦτοι γυναῖκα πιστήν.

Α'. Ἀξιωματικός

ὦ ὑπόθεσις ἐρωτικὴ!

Δάμας

Ἀκριβῶς. Ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν, μὲ ἀπεχαιρέτισεν, ἐπήδησεν ἐκ

τοῦ ἵππου καὶ στοιχηματίζω ὅτι τώρα ἐρωτᾷ πάντα γνωρίζοντα τὴν ὑπόθε-
σιν ταύτην, εἰ ἢ ἡ κυρία ἐκείνη ἐμμένει ἀκόμη πιστῇ εἰς τὸν ἐρωτᾷ της!

Α' Αξιωματικός

Τῷ εὖχομαι ἐπιτυχίαν! — καὶ δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ-
του. — Ὁ ἀνδρεῖος συνταγματάρχης Μοριέ, ὁ ἦρωας τῆς Λοδῆ δύναται νὰ
ἐκλέξῃ τὴν αὐζυγὸν του ἐκ τῶν μᾶλλον ὑπερηφάνων οἰκογενειῶν τῆς Γαλλίας.

Δάμας

"Ἄν ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι συστατικόν, ἡ κυρία ἐκείνη καὶ ἡ κόρη της ἔ-
χουν ἀρκετὴν. Ἀκουσον, λοχαγέ, ἂν κατὰ τύχην συναντήσης τὸν Μοριέ, εἰπέ
αὐτῷ ὅτι θὰ μὲ εὕρῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Α' Αξιωματικός

Προθύμως στρατηγέ. (ἐξέρχεται)

Δάμας

Τώρα πρέπει νὰ ἴδω τοὺς Δεσαπέλ διὰ νὰ ἀναγγεῖλω τὰ τῆς ἐπισκέψεώς
μου εἰς τὸν νέον μου συνταγματάρχην, ἄ! — ὁ κύριος Βοζίντιος (εἰσέρχεται
ὁ Βοζίντιος) Καλὴ ἡμέρα κύριε Βοζίντιε, πῶς ἔχεις;

Βοζίντιος (κατ' ἴδιον)

Ὁ Δάμας! ἄτυχία! — ἂν ἡ ἐκστρατεία τῆς Ἰταλίας ἐπλήρωσε τὰ θυλά-
κιά του ὅλ' ματαιώσῃ τὸν σκοπὸν μου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐπιτυχίας.
(Μεγαλοφώνως) Προσκυνῶ στρατηγέ, — αὐτὸς εἶνε νομίζω ὁ νέος βαθμὸς σου!
Πότε ἐφθασες;

Δάμας

Μόλις πρὸ μιᾶς ὥρας. "Ε, λοιπὸν πῶς ἔχει ἡ οἰκογένεια Δεσαπέλ. Σε ἐ-
συγχώρησαν διὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην τοῦ νέου Μελνότου; Εἶχες νομίζω τὴν
οὐρανὸν σου εἰς τὸ τέχνασμα ἐκεῖνο, — ἔ;

Βοζίντιος

"Ὅχι τόσο, ὅσον νομίζεις! Μὲ εἶχον ἀπατήσει, ἀλλὰ τώρα ἐδιορθώθησαν
ἄλλα. Τί ἀπέγεινεν αὐτός; Δὲν πιστεύω νὰ κατετάχθῃ εἰς τὸν στρατὸν δὲν
ὑπάρχει τοιοῦτον ὄνομα εἰς τὰ βιβλία.

Δάμας

Δὲν γνωρίζω τίποτε περὶ τοῦ Μελνότου ὅπως εἶπες ποτὲ δὲν ἤκουσα τὸ
ὄνομά του εἰς τὸν στρατὸν.

Βοζίντιος

"Ε! δὲν ἐνυμφεύθης στρατηγέ;

Δάμας

"Ἐχω ὄφρα ἐγγάμου; — Ὅχι χάριτι θεῶ! ἡ τέχνη μου εἶνε νὰ κάμνω
χήρας, ὄχι συζύγους.

Βοζίντιος

Πρέπει νὰ ἤυρατε πολλὰ λάφυρα εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἡ Παυλίνα εἶνε κλη-
ρονόμος σου, δὲν εἶν' ἀληθές;

Δάμας

Αέφουρα! Όχι ἐγώ! Κληρονόμος τίνος πράγματος; Δύο ὀδοιπορικῶν σάκκων, ἑνὸς ἐπανωφορίου, τεσσάρων ἵππων, τριῶν ξιφῶν καὶ δύο ζευγῶν πιστολίων! Λαμπρὰ περιουσία διὰ κόρην.

Βοζίντιος κατ' ἰδίαν

Δὲν ὑπάρχει κίνδυνος. (μεγαλοφώνως) Χά! χά! Αὐτὴ εἶνε πραγματικῶς ἄλη σου ἢ περιουσία στρατηγέ; Ἐνόμιζον ὅτι ἡ Ἴτακλίτθ ἦτο δεύτερον Μεξικόν διὰ τὸν στρατὸν.

Δάμας

Αὐτὸ εἶνε παιγνίδι. Ἐγὼ δὲν ἤμην ἀπὸ τοῦ τυχηροῦς. Ὁ φίλος μου Μουριέ οἰκονόμησεν ἀρκετὰ. Ὁ ἀρχιστρατηγὸς ἐφρόντιτε περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς εἶνε ὀλιγαρχὴς καὶ πολὺ οἰκονόμος — ὄχι ὅπως οἱ ἄλλοι στοκτιῶται οἱ ὁποῖοι ἐσκορποῦσαν τὰ χρήματά μας, τόσον ἀσυλλόγιστα ὡς νὰ ἦτο γαλλικὸν αἶμα.

Βοζίντιος

Καλὰ, δὲν μὲ μέλλει! Μὲ τὴν Παυλίνον δὲν ἔχω ἀνάγκην περιουσίας. Ξεύρεις στρατηγέ, ὅτι ἡ ὠρσία ἐξάδελφῆ σου συγκατετέθη ἐπὶ τέλους νὰ ἀνταμείψῃ τὴν μακρὰν καὶ ἐπιθερμον ἀφοσίωσίν μου;

Δάμας

Σέ! — Τί δολόλο! αὐτὴ εἶναι ἤδη πανδορευμένη! Δὲν ὑπάρχει διαζύγιον;

Βοζίντιος

Ναί, ἀλλὰ σήμερον θὰ ληρθῶσιν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, — σήμερον θὰ ὑπογράψῃ τὸ συμβόλαιον δυνάμει τοῦ ὁποῖου θὰ γίνῃ σύζυγός μου ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀκυρώσεως τοῦ πρώτου αὐτῆς γάμου.

Δάμας

Αὐτὰ εἰν' ἀληθῶς θαύματα! Τίποτε ὀλιγώτερον! δὲν ἔχω καμμίαν ἐμπιστοσύνην! — ὄχι.

Βοζίντιος

Χαῖρε στρατηγέ.

(Καθ' ἣν στιγμήν ἐξέρχεται ὁ Βοζίντιος εἰσέρχεται ὁ κύριος Δεσαπέλ).

Κύριος Δεσαπέλ

"Ω φίλτατε, Βοζίντιε. Ἄ; ὑπάρχομεν ἀμέσως εἰς τὸν συμβολαιογράφον.

Δάμας πρὸς τὸν Δεσαπέλ

Τί κἀμνεῖς ἐξάδελφε;

Κύριος Δεσαπέλ

Καλῶς ἦλθες, Δάμα. Ἐλα εἰς τὸ σπίτι σὲ παρκαλῶ, ἡ σύζυγός μου θὰ χρεῖ πολὺ νὰ σὲ ἴδῃ.

Δάμας

"Ἢ σύζυγός σου — τὴν εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλωσύνην της! Ἀλλὰ θέλω-

εάνων αὐτὸν κατ' ἰδίαν) Τί ἀκούω; Ἀλήθεια συγκατετέθη ἡ θυγάτηρ σου νὰ λάβῃ διαζύγιον; καὶ ὅτι θὰ νομφρευθῇ τὸν κύριον Βοζίντιον;

Κύριος Δεσαπέλ

Βεβαίως! τί κἀκὸν εὐρίσκεις εἰς ταῦτο; Νέος εὐγενὴς κἀταγωγῆς, πλούσιος καὶ ἔντιμος. Δὲν εἴμεθα τῶσόν ὑπερήφανοι, ὅπως ἄλλοτε, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ σύζυγός μου ἤρχισε νὰ βαρύνεται τοὺς πρίγκιπας καὶ τοὺς εὐγενεῖς!

Δάμας

Ἄλλ' ἡ Παυλίνα ἠγάπη περιπαθῶς τὸν νέον ἐκεῖνον.

Κύριος Δεσαπέλ λαμβάνων ταμδιάκον

Τοῦτο πρὸ δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν.

Δάμας

Ἄκριβῶς. Κακόμοιρε Μελνότε.

Κύριος Δεσαπέλ

Ἄς μὴ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ ἀπατεῶνος ἐκεῖνου. Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀπέθανεν ἢ θ' ἀνεχώρησεν ἐκ Γαλλίας. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἂν ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἔπρεπε νὰ γάρῃ βλέπων ὅτι, διὰ τοῦ ἐντίμου τούτου καὶ καταλλήλου γάμου θὰ δυναθῇ ἡ θυγάτηρ μου νὰ λησμονήτῃ τὰ δεινὰ τῆς καὶ τὸ ἔγκλημα τῆς.

Δάμας

Ἄν ἐτελίωσεν ὅλα δὲν ἔχω νὰ εἶπω τίποτε· ὁ Κύριος Βοζίντιος μὲ εἶπεν ὅτι τὸ συμβόλαιον θὰ ὑπογράψῃ σήμερον.

Κύριος Δεσαπέλ

Εἰς τὴν μίαν ἀκριβῶς. Θέλεις νὰ παρκοταθῆς ὡς μέγας;

Δάμας

Ἐγώ! — Ὁχι. Διπλαρὴ — ναί, βέβαια! — Εἰς τὴν μίαν θὰ ἔλθω εἰς τὸ σπίτι.

Κύριος Δεσαπέλ

Λοιπὸν, καλὴν ἐντάμωσιν — ἐλθέ Βοζίντιε.

(Ἐξέρχεται ὁ Βοζίντιος καὶ ὁ Κύριος Δεσαπέλ.)

Δάμας

Ὅστις ἐμπιστεύεται τὴν καρδίαν του εἰς γυναῖκα εἶνε χαμηλιέων βουκαλιζόμενος μὲ κενὰς ἐλπίδας. Ἡ ζωὴ του εἶνε ματέωρος — ἀκμάζει ἢ φθίνει, ἄλλοτε μὲν προσφόμενος ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ἄλλοτε δὲ καταδιερωσόμενος ὑπὸ τῆς ἀπιστίας καὶ ὀχρῶν ὑπὸ ἀπελπισίας — ὡς κύρξ μεταβάλλεται ἀπὸ βορρᾶ εἰς νότον, — ἀπὸ ψύχους εἰς θάλαπος. ὦ γυνή! γυνή! Ὀλίγων μόνον ἀμνηστιαμάτων σου ἔπρεπε νὰ φέρῃς τὴν εὐθύνην! Εἰς τοσαύτας παραφοράς ὑπέπεσεν ἕνεκα σοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὥστε ἀπαιτοῦνται ὅλων τῶν ἀγγέλων τὰ δάκρυα διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν ἀμνησίαν των. (Ἐξέρχεται ὁ Κλαύδιος ὀχρὸς καὶ τεταραγμένος)

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σοὶ τὸ εἶπω! ἤκουσας. Τὸ ἀπελπιστικώτερον.

Ναί.

Κλαύδιος

Δάμας

"Πούχασον υπάρχουν και άλλαι ώραίαι!

Κλαύδιος

"Αλλαι! ὁ κόσμος ὅλος κατέπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου! αὐτὴ ἦτο ὁ ἰδικός μου κόσμος! ἐπλήρου τὸ σύμπαν, ἐρειδία κατὰ τὴν ἀνατολήν — περιεπάτει ἐπὶ τῆς γῆς μας — κατεῖχε τὴν καρδίαν μου — ἦτο ἡ γλυκεῖα ἐλπίς τοῦ βίου μου — τὸ παρελθὸν τῇ ἀνῆκε, τὸ δὲ μέλλον, τὸ μέλλον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὄνειροπόλου, περιέσκαλλεν ἡ μορφή της. Ἀπωλέσθη ἡ ἐλπίς παρηλθὸν ἡ ἀνάμνησις. Ἀπιστος εἶνε ἡ Παυλίνα! Ἀπὸ τοῦδε τὸ σύμπαν εἶνε ἔρημον.

Δάμας

"Ἐλπίζε ἀκόμη!

Κλαύδιος

"Ἐλπίζω ναί — μίαν μόνην ἀπέμεινεν ἐλπίς — τοῦ στρατιώτου ὁ τάφος! Ἡ δόξα ἀπέθανε μετὰ τοῦ θανάτου ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν θέσιν τῆς Παυλίνας κατέχει τώρα ὁ θάνατος! (μετὰ πᾶσιν) Ἀλλὰ μήπως με ἠπάτησαν! ἐπίστευσα τὴν διαδοθεῖσαν φήμην· ἡ φήμη εἶνε ἀπατηλή! ἔσπευσα πολύ; ποῖον εἶδες Δάμα;

Δάμας

Τὸν πατέρα της καὶ τὸν ἀντραστὴν σου· ὀπίσσω νὰ ἐκούσης τὴν ἀλήθειαν.

Κλαύδιος

Οὐδέποτε θὰ μάθῃ πόσον περιπαθῶς τὴν ἠγάπων. Ἢ εὐτυπῶς ἐκείνη νύξ ἡ διὰ χρυσῶν ὀνείρων παρηγοροῦσα τὴν ἡμέραν συνεδέθη ἀπὸ τοῦδε μετὰ τῆς συμφορᾶς! Χαίρετε χρυσαὶ ἐλπίδες καὶ τὸν κόσμον ὃς καλύψῃ τώρα νύξ παντοτεινή! ὦ! νὰ ἀφυπνισθῇ τις ἐκ τῆς ἀπατηλῆς λήθης, νὰ ἴδῃ τὸν ἥλιον καὶ νὰ μάθῃ ὅτι αὐτὴ ἀνῆκει εἰς ἄλλον!

Δάμας

"Ἔσο ἀνὴρ!

Κλαύδιος

Ἔμαι! Ὁ πόνος συμφορᾶς ὡς ἡ ἰδική μου μᾶς λέγει ὅτι εἶμεθα ἀνθρωποι!

Δάμας

"Ἦτο ἀναξία σοῦ ἡ ἀπιστος.

Κλαύδιος

Σιώπα! Λέξι ἐναντίον της. Διὰ ποῖον λόγον νὰ τηρήτῃ πίστιν, ἐπὶ τὸσον χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον διετελεῖ εἰς παντελεῖ ἀγνοίαν περὶ ἐμοῦ; διὰ ποῖον λόγον νὰ ἀφιερῶσθαι τὴν ἀγνὴν καὶ παρθενικὴν τῆς καρδίαν εἰς ἐκείνον ὅστις ἐπρόδωκεν αὐτήν; ὦ ὄχι. Δὲν εἶνε ἀξία μομφῆς! Θὰ μοι ἦτο ὀδυνηρότερον νὰ θεωρήσω αὐτὴν ἀναξίαν, παρὰ νὰ ἤμαι, ὅτι εἶμαι! Σήμερον — σήμερον! Τὴν τόσον ἀνυπομόνως περιμενομένην ταύτην ἡμέραν ἐξέλεξεν

ἡ ψυχὴ μου ἐκ τοῦ χρόνου ὅλου ὡς εὐδαίμονα καὶ εὐτυχῆ! Σήμερον! Ἄν ἠδυνάμην νὰ τὴν ἴδω, ἀγνώριστος, μίαν φοράν ἀκόμη, ἀλλὰ ν' ἀκούσω τῆς φωνῆς τῆς — διότι ἡ ἤχὴ τῆς μουσικῆς τῆς θὰ μετρῆσῃ τὴν φρίκην τῆς καταστροφῆς ἐν τῇ σιωπῇ.

Δάμας

Αὐτὸ εἶνε εὐκόλον! Ἔλα μαζί μου εἰς τὸ σπίτι ἢ στολὴ σου — ὁ μύσταξ τὸν ὅποιον ὁ χρόνος καὶ οἱ κόποι μετέβαλον εἰς φαῖον — τὸ ὄνομα τὸ ὅποιον φέρεις — ἢ πεποιθήσεις ὅτι ἀνεχώρησες, ταῦτα πάντα θ' ἀποδιώξωσιν πᾶσαν ὑπόψιν — Μεῖνε ἀγνωστος — Ἔλα, ἔλα, πιθανόν νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη ἐλπίς. Ἡ Παυλίνα εἶνε ἀκόμη τόσον νέα. Ἴσως οἱ γονεῖς τῆς ἀπατηθέντες ἀπὸ τὸν ψευδῆ ἐκείνον ἔρωτα, τὴν ἠνάγκασαν νὰ ἔλθῃ εἰς δευτέρον γάμον.

Κλαύδιος

Ὅχι, μὴ μὲ δίδῃς ἐλπίδας. Δὲν θὰ δυναθῶ νὰ ὑποφέρω καὶ δευτέραν πτώσιν ἐκ τοιοῦτου οὐρανοῦ! Μία ἀκτίς ἡλίου δύναται νὰ θραύσῃ τὸν πάγον καὶ τότε τετέλεσται! Ἐλλεῖπει, ὦ Δάμα, τὸ θάρρος ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Ὁ οὐτιδανότερος δοῦλος ὁ ἀνάνδρος φεύγων τὸν κίνδυνον δύναται τώρα νὰ μὲ περιφρονήσῃ. Ὅταν τὸ πρῶτον ἔχασα αὐτήν, Δάμα, τὰ ὑπέφερα, δὲν εἶνε ἀληθές; Εἶχον, ἀκόμη ἐλπίδας. — Ἀλλὰ τώρα ἐγὼ — ἐγὼ — (βήγνεται εἰς ἀγωνίαν λύπης.)

Δάμας

Πῶς, σύντροφε, ὅλοι οἱ ἀνδρες καὶ γυναῖκες εἶναι διὰ τοῦ μαιδισμάτος τῶν κατέστρεψαν εὐγενεῖς καρδίας εἶνε ἀνάξια τοιούτων δακρύων.

Κλαύδιος

Περὶ ἤλθον ὅλα — Ἀησιμόνηπέ τα — Εἶμαι ἑτοιμος. Δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ βίῳ μεγαλητέρα ὀδύνη. Τὸ νέφος διερρήχῃ εἰς θοελλώδη βροχὴν, καὶ μόνος ἐγὼ μετὰ τοῦ οὐρανοῦ ἵσταμαι ἐν τῇ μέσῃ τῆς καταστροφῆς.

Δάμας

Καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπόν σου ἠλλοιώθη! καρδία πονοῦσα ἐπιφέρει ταχεῖαν ἀλλοίωσιν! — Ἐλθέ, Κλαύδιε, θάρρος, θὰ τὴν ἴδῃς καὶ πάλιν.

Κλαύδιος

Θὰ τὴν ἴδω! καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἀπλὴν φράσιν περιέχεται πάθος τὸ ὅποιον μεταβάλλει εἰς χάος τὴν δύναμιν ὅλης τοῦ λογικοῦ.

Δάμας

Ὁ καιρὸς παρέρχεται. Ἐλθέ, ἐλθέ, διὰ νὰ μὴ φθάσωμεν πολὺ ἀργά.

Κλαύδιος

Δύο λέξεις φοβερά. «Πολὺ ἀργά». Ἐμπρὸς ἐν βλέμμα ἀκόμη, καὶ τότε...

Δάμας

Τὴν λητμονεῖς.

Κλαύδιος

Τὴν λησιμονεῖ! Ναι, — διότι ὁ θάνατος ἐπιφέρει τὴν λήθην (εξέρχονται)

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Δωμάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δεσαπέλ. Ἡ Παυλίνα κάθηται περὶ λουτρού.)

Παυλίνα

Ἴδου λοιπὸν τὸ ζήτημα. Ἢ πρέπει νὰ προδώσω τὸν ἔρωτά μου, ἢ νὰ θυσιάσω τὸν πατέρα μου! ὦ Κλυδίε μου, ἔρχεσθέ μου καὶ σύζυγε! . . . ἐπέπρωτο λοιπὸν νὰ ζήσω καὶ νὰ σοὶ εὐχρηθῶ τύχην περισσώτερον εὐδαιμόνων ἀπὸ τὴν πίστιν τῆς ἀροσιωμένης ταύτης καρδίας, πίστιν μέχρι τοῦδε ἀκλόνητον, τῶρα δὲ θρυνομένην;

Κύριος Δεσαπέλ

Ἀγαπητὴ μοι κόρη, τίς τρόπον νὰ σὲ εὐχριστήσω; τίς τρόπον νὰ σὲ εὐλογήσω; Ἐσώσας — δὲν θέλω νὰ εἶπω τὴν περιουσίαν μου — ἠδυνάμην μὲ θάρρος νὰ υποφέρω πᾶσαν καταστροφὴν — ἀλλὰ τὸν μᾶλλον υπερήφανον ἐκεῖνον πλοῦτον τὸν ὁπαῖον αἱ ἔμποροι ἐκτιμῶσι τόσον, — τὸ ὄνομα, τὴν ὑπόληψιν, τὴν διὰ πολλῶν ἀγώνων ἀποκτηθεῖσαν ταύτην τιμὴν τοῦ ἐπιμόχθου βίου. Αὐτὰ ἔσωσας κόρη μου!

Παυλίνα

Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀπολειπομένη ἐλπίς; δὲν ὑπάρχει ἄλλη;

Κύριος Δεσαπέλ

Οὐδεμίαν, ἂν παρέλθῃ ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἄνευ τοῦ ποσοῦ τοῦ ὁποίου πρόσφέρει ὁ Βοζίντιος διὰ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά σου τετέλεσται. — αὐτὸν καταστρεφόμεθα! Ὅλοι δὲ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους θὰ παρασύρῃ ἢ καταστροφὴ θὰ καταρῶνται τὸν χρεωκόπον ἔμπορον, καὶ τὸ σμῆνος τῶν δανειστῶν τοὺς ὁποίους ἄλλοτε εὐεργετήσαμεν θὰ φωνάζῃ περιφρονητικῶς ἅπῃσον κατέπεσεν ἡ ὄφρὺς του. Ἢ Κἄτω ὁ χρεωκόπος. Μὰς ἔτωσας τέκνον μου, μὰς ἔτωσας.

Παυλίνα

Καὶ ἐγχείθην.

Κύριος Δεσαπέλ

Ὅχι, — φιλιτάτη μου, ἐλπίζω ὅτι ὁ ἔρωσ τοῦ Βοζίντιου. . . .

Παυλίνα

Ὁ ἔρωσ του! Μὴν ὀμιλεῖτε περὶ ἔρωτος. Δὲν εἶνε ἐγωίστης ὁ ἔρωσ! Ὁ ἔρωσ, θυσιάζει τὰ πάντα χάριν τῆς εὐτυχίας τοῦ ἐρωμένου! Δὲν αἰσθάνεται ἔρωτα. Ὁ ἔρωσ του, πάτερ, — εἶνε μῖσος — ἐλπίς του ἢ ἐκδίκησις! Γὰ δάκρυζέ μου, ἡ ἀγωνία μου καὶ ἡ εὐψία τοῦ συνειδήτος διὰ τὴν ἀπάτην, εἶνε ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν ἀποσπᾷ ἐκ τῆς ἀπέλπιδας θέσεώς μου.

Κύριος Δεσαπέλ

Ἄν οὕτω νομίζης, ἀπόρριψον αὐτόν! Προτιμώτερον τὸ αἰσχρὸν καὶ ἡ καταστροφὴ ἀπὸ τὴν δυστυχίαν του; μὴ σκέπτεσαι πλέον περὶ τούτου. Ὁ βίος μου παρήλθε σχεδὸν — ἄλλως τε εἰς τί χρησιμεύει ὅταν ἀπολεσθῇ ἡ εὐτυχία; Θὰ ἀκυρώσωμεν τὸ συμβόλαιον, καὶ ἂν αὐτὸν τὸ ἀσθενὲς τοῦτο σῶμα

οδηγηθῆ εἰς τὰς φυλακὰς, θὰ παρηγορηθῆ σκεπτόμενος ὅτι ἔσωσα τὴν θυγατέρα μου, καὶ ἀτάραχος θὰ περιμένω τὴν σῴτειραν ἐκείνην ὥραν, ἥτις ἐξίσου τοὺς πάντας τοποθετοῦσα τὸν ἐπαίτην παρὰ τῷ βασιλεῖ.

Paulina

“Οχι — ὄχι — συγχώρησόν μοι! Τὸν σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν μου πατέρα, τοῦ ὁποῖου τὰ χεῖλη οὐδέποτε ἐπρόφεραν τραχεῖαν λέξιν! Δέν εἶμαι ἀγνώμων. Εἶμαι κ' ἐγὼ ἄνθρωπος! Σιωπή! Ἐτοιμάσατε τὰ τοῦ γάμου — βλέπεις ὅτι εἶμαι ἐτοιμῆ — μὴ κλαίεις πάτερ — ἡτύχασον — ἀλλὰ μὴ θμιλῆς πλέον περὶ ἔρωτος.

Κύριος Δεσαπέλ

Ἐπερνίκτητον τὴν ἀγωνίαν ταύτην κόρη μου. Εἶνε νέος πλούσιος εὐγενής. Θὰ καταλάβῃς τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν κυριῶν τῆς Λυῶν. Ὅταν δὲ ὁ πατήρ σου δέν θὰ δύναται πλέον νὰ σέ προσυλάττη, ἡ νεότης σου θὰ ἔχη προστατὴν ἰσχυρόν.

Paulina

Τοὺς πόδας μου θὰ ζεύξω εἰς τὸ ἄστρον — θὰ ὑποστῶ τὴν φοβεράν δοκιμασίαν. (Κατ' ἰδίαν.) Βοήθητόν με πολυέλαιε Θεέ, καὶ φώτιζον διὰ τοῦ φωτός εὐτυχεστέρων ἀστρον τὰ βήματα τοῦ ἀπόντος πλάνητος — ἀπωλέσθη διὰ παντός δι' ἐμέ!

(Εἰσέρχονται ἡ κυρία Δεσαπέλ, ὁ Βοζίντιος, ὁ Κάρολος καὶ ὁ συμβολαιογράφος.)

Κυρία Δεσαπέλ

Διατί Παυλίνα εἶσαι ἀκόμη ἀσυγγύριστη; ἔπρεπε νὰ εἶσαι εὐθυμοτέρα κατὰ τὴν εὐτυχῆ ταύτην στιγμήν. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἄλλοτε εἶχαμὲν μεγαλειτέρας ιδέας, ἀλλὰ βλέπεις τέλος πάντων, ὅτι ὁ πατήρ τοῦ κυρίου Βοζίντιου ἦτο μακρήσιος, καὶ τοῦτο εἶνε ἀρεκτὴ ἱκανοποίησις. Καταγωγῆ, καὶ κληρονομία! — Ἐχει καὶ τὰ δύο αὐτὰ προσόντα ὁ κύριος Βοζίντιος. Νέα καλῆς ἀνατροφῆς οφείλει δύο μόνον νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ συζύγου: πρῶτον ἂν εἶνε εὐγενοῦς κατὰγωγῆς, καὶ δεύτερον ἂν θὰ ὠφελῆθῃ μετὰ τὸν θάνατόν του. Ὅλοι αἱ ἄλλαι λεπτομέρειαι διορθόνονται μεταξὺ τῶν γονέων.

Βοζίντιος κλησιάζων νεύει τῇ κυρίᾳ Δεσαπέλ νὰ παραμερήσῃ.

“Α Παυλίνα ἐλπίζω ὅτι συνήνεσες τέλος πάντων νὰ μὲ κατηστήσῃς εὐτυχῆ.

Paulina

Ἐπέκυψα εἰς τὴν μοῖραν.

Βοζίντιος

Εἶνε τραχεῖα ἡ λέξις μοῖρα, ἀγαπητῆ κυρία.

Paulina κατ' ἰδίαν.

Θὰ συγκινηθῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος — δέν εἶνε δυνατόν νὰ ἔχη λιθίνην καρδίαν (μεγαλοφώνως) Ἔσο δίκαιος — Ἔσο γενναῖος κύριε! Ἀρκέσθητι εἰς εὐγενῆ θρίαμβον — εἰς τὴν ἐκδίκησιν! Σῶσον τὸν πατέρα καὶ φείσθητι τοῦ τέκνου.

Βοΐρίτιος κατ' ἴδιον.

Χαρὰ — χαρὰ ὅμοια πρὸς τὸ μῖσος καὶ τὸ πάθος μου! Ἦ ὑπερήφανος Παυλίνα κατέστη ἐπὶ τέλους ἰκέτις μου. (Μεγαλοφώνως.) Ζητεῖς παρ' ἐμοῦ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν ἔχω τὴν ἀρετὴν νὰ χαρίσω — ἀρετὴν ὅποιαν μόνον ὁ υἱὸς τοῦ κηκουροῦ ἔχει! Δὲν δύναμαι νὰ παραιτηθῶ τῶν ἐλπίδων μου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκπληρώσεώς των! Ἐπιμένω εἰς τὴν ὑπογραφήν τοῦ συμβολαίου — ἢ τὴν χεῖρά σου, ἢ ὁ πατήρ σου καταστρέφεται.

Παυλίνα

Λοιπὸν, δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος. — Εἶμαι ἐτοίμη, κύριε.

(Τὸ ὄρολόγιον σημαίνει μίαν — Εἰσέρχονται ὁ Δάμας καὶ ὁ Κλαύδιος)

Δάμας

Προσκυνῶ, ἐξαδέλφη. Ἐπίτρεψόν με νὰ σοὶ παρουσιάσω τὸν συνταγματάρχην Μοριέ.

Κυρία Δεσαπέλ ποιῶσα βαθεῖαν ὑπέκλιτον

Πῶς, τὸν ὀνομαστὸν ἤρωα; Μεγάλῃ τῷ πάντι τιμῇ δι' ἡμᾶς.

(Ὁ Κλαύδιος χαιρετίζων μένει εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς)

Δάμας πρὸς τὴν Παυλίαν

Σὲ συγχαίρω, ἀγαπητὴ ἐξαδέλφη. Πῶς, διατί μελαγχολικὴ; Σὺ ἔπρεπε νὰ εἶσαι εὐτυχεστάτη, ἀφοῦ πρόκειται νὰ διαζευχθῆς τὸν πτωχὸν Μελνότον διὰ νὰ συζευχθῆς τὸν πλούσιον τοῦτον εὐγενῆ.

Παυλίνα

Εὐτυχεστάτη!

Δάμας

Ἄ! πόσον ὠχρὰ εἶσαι! — Δυστυχὴς Παυλίνα! Σιωπὴ! — ἔμπιστεύθητι εἰς ἐμέ! Μήπως σὲ ἀναγκάζουσι νὰ πράξῃς τοῦτο;

Παυλίνα

Ἄχι.

Δάμας

Συγκατετέθης λοιπὸν;

Παυλίνα

Συγκατετέθην — ναί.

Δάμας

Τότε εἶσαι — Δὲν θέλω νὰ εἶπω τί εἶσαι.

Παυλίνα

Νομίζεις ὅτι πταίω — ἔστω — καὶ ὅμως ἐν ἐγνώριζες τί συνέβη.

Δάμας

Ἐδῶ ὑποκρύπτεται μυστήριον — ὁμίλησον, Παυλίνα, ἀποκάλυψόν τὰ πάντα.

Παυλίνα αἰφνιδίως

Ἄ, ἴσως δυνηθῆς νὰ μὲ σώσῃς! εἶσαι συγγενὴς μας — φίλος μας. Ὁ

πατήρ μου κινδυνεύει νὰ χρεωκοπήσῃ, σήμερον ἔχει ἀνάγκην ἀρεσκῶν χρημάτων πρὸς πληρωμὴν χρεῶν τὰ ὁποῖα δὲν δύναται ν' ἀναβάλῃ· τὰ χρήματα θὰ τὰ καταβάλῃ ὁ Βοζίντιος, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ λάβῃ τὴν χεῖρά μου εἰς ἀντάλλαγμα. Σῴσον με, ἂν δύνασαι σῴσον με, καὶ θὰ ἀνταμειφθῶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς!

Δάμας κατ' ἴδιον

Ἄνκαλῶ τὸν λόγον μου! — Δὲν εἶνε τόσο κακαὶ αἱ γυναῖκες! (μεγαλοφώνως) Δεσπομαι πολὺ, δὲν δύναμαι, παιδί μου, νὰ σὲ βοηθήσω — εἶμαι πολὺ πτωχός.

Παυλίνα

Ἄπωλέσθη καὶ ἡ τελευταία μου ἐλπίς.

Δάμας

Στάσου — βλέπεις τὸν φίλον μου Μαριέ· ὁ Κλαύδιος εἶνε στενός τοῦ φίλος — ἐπολέμησαν μαζί — ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν αὐτὴν σκηνὴν — Δὲν ἔχεις καμμίαν παραγγελίαν νὰ τῷ κάμῃς καμμίαν λέξιν παρηγορητικὴν;

Παυλίνα

Γνωρίζει τὸν Κλαύδιον! Θὰ τὸν ἴδῃ — θὰ τοῦ εἴπῃ τὸν τελευταῖόν μου ἀποχαιρετισμόν. (πλησιάζει πρὸς τὸν Κλαύδιον) Τὸ ὄφρος τοῦ εἶνε σοβαρόν — μὲ ἀποφεύγει — μὲ περιφρονεῖ! — Κύριε, μίαν λέξιν σὲ παρακαλῶ.

Κλαύδιος

Ἡ φωνὴ τῆς πάλιν! Ὡ πάσον τὰ παρελθόντα ἐπανερχονται εἰς τὴν μνήμην μου!

Δάμας πρὸς τὴν κυρίαν

Μὴ τοὺς διακόπτῃς. Θὰ τῆς εἴπῃ τί πανοῦργος εἶνε ἐκεῖνος ὁ Κλαύδιος σὲ βεβαιῶ ὅτι τὸν γνωρίζε: πολὺ καλά.

Κυρία Δεσαπέλ

Εἶσαι πολὺ προσεκτικὸς, ἐξάδελφε Δάμα.

(Ὁ Δάμας πλησιάζει τὸν Δεσαπέλ καὶ συνομιλεῖ μετ' αὐτοῦ κατ' ἴδιον διὰ σημάτων — Ὁ Δεσαπέλ τῷ δακνύει ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἐξετάζει).

Παυλίνα

Τρεῖς φορές ἀπεφάσισα νὰ ὁμιλήσω· ἀλλὰ δὲν ἔχω τὸ θάρρος. Εἶνε ἀληθές κύριε, ὅτι ἐγνωρίσατε — ὅτι εἶσθε μάλιστα φίλος τοῦ Κλαυδίου;

Κλαύδιος

Ναὶ κυρία — Ἐγὼ καὶ ἡ συμφορὰ τὸν γνωρίζομεν.

Παυλίνα

Θὰ τὸν ἴδητε, θὰ θελήσητε νὰ τῷ εἴπητε, — ἀλλὰ — λέξιν πρὸς λέξιν εἶπα ὅσα θὰ τῷ στείλῃ διὰ τελευταίαν φορὰν ἡ καρδία ἐκείνη, ἥτις συντρίβεται χωριζομένη ἀπ' αὐτοῦ;

Κλαύδιος

Μὲ εἶπεν ὅτι ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξητε οἰονδήποτε θελήσητε σύ·

ζυγον' παραιτείται παντός δικαιώματος και αὐτῆς ἀκόμη τῆς μεμφιμοιρίας ἐπὶ τῆ καταδίῳ του. — Ὅμιλήσατε!

Παυλίνα

Εἶπατε εἰς τὸν Κλαύδιον ὅτι ἐπὶ ἔτη ἐσκεπτόμην περὶ αὐτοῦ. — ὅτι νυχθημερόν κλαίουσα, ἐδεόμην τοῦ Ὑψίστου νὰ τὸν προφυλάττῃ εἰς τὰς περιπλανήσεις του. Ὅτι θὰ προετίμων νὰ συμμετάσχῳ τῶν δεινῶν του ὄλων, και ἀπόπερπτος, νὰ πλανῶμαι μετ' αὐτοῦ, νὰ ἐργάζωμαι ὑπὲρ αὐτοῦ, νὰ ἐπαίτῳ μαζί του νὰ ζῶ ἐκ τοῦ φωτός τοῦ γλυκοῦ του μειδιάματος, παρὰ νὰ φέρῳ τὸ στέμμα τὸ ὁποῖον ἀπώλεσαν οἱ Βουρβόνοι.

Κλαύδιος κατ' ἰδίαν

Μήπως ἐτρέλλῃθην; Και προφέρει ἡ τρέλλα τόσον γλυκειάς λέξεις εἰς τὸ οὐς ὄνειροπώλου; (Μεγαλοφώνως) Τὸν ἀγαπᾶτε λοιπὸν τόσον και ἐν ταῦτοις τὸν ἐγκαταλείπετε.

Παυλίνα

Εἶπατε εἰς τὸν Κλαύδιον, ὅτι ἂν ἠδύνατο νὰ ἰδῇ τοὺς ἀγῶνας, — τοὺς πειρασμοὺς τῆς καρδίας μου, και αὐτὸς ὁ ἔρωσ του ἠθέλε συγχωρήσει τὴν λιποταξίαν ταύτην! Ἰδέτε τὸν γέροντα ἐκεῖνον, — εἶνε ὁ πατήρ μου. Εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου! — Προσκαλεῖ τὸ τέκνον του νὰ τὸν σώσῃ! Νὰ ἐγκαταλείψῳ ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ τὴν ζωὴν; Νὰ ἀποσύρω τὴν χεῖρά μου και νὰ τὸν ἰδῶ καταστρεφόμενον. Ἀναγγεῖλατε ταῦτα εἰς τὸν Κλαύδιον και προσθέσατε ὅτι θὰ συναντηθῶμεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς!

Κλαύδιος

Κυρία — Ἐγὼ — Ἐγὼ — ποῖον εἶνε τὸ ἀνιγμα; ποῖον τὸ εἶδος τῆς θυσίας;

Παυλίνα δεικνύουσα τὸν Δάμαν

Ἐρωτήσατε αὐτόν.

Βοξίντιος ἐκ τῆς τραπέζης

Τὰ ἐγγραφα εἶνε ἔτοιμα — λείπει μόνον ἡ ὑπογραφή σου και ἡ σφραγίς.

Κλαύδιος

Στάσου, κυρία — μίαν λέξιν ἀκόμη. Ἄν κατωρθόνετο νὰ συμβιβασθῇ τὸ καθήκον μετὰ τῆς πρὸς τὸν ἐραστήν σας πίστεως, θὰ ἐδέχεσθε τὴν χεῖρα τοῦ ἀγενοῦς ἐκεῖνου χωρικοῦ;

Παυλίνα

Ἄν ἐδεχόμεν; Προτιμότερος ὁ θάνατος μετ' ἐκεῖνου τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ, ἀπὸ ὄλων τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ κόσμου — ἡ ὁποία δὲν εἶνε ἄλλο ἢ ἀνθη κελύπτοντα τὸ θῆμα! — (Στρέφουσα) — Εἶμαι ἔτοιμη (ὁ Κλαύδιος τρέχει πρὸς τὸν Δάμαν.)

Δάμας

Ἰδοῦ — Ἰδοῦ ὄλον τὸ ποσόν.

Βοζίντιος δεικνύων γραμμάτια εἰς τὸν Δεσαπέλ

Ἔλα ταῦτα εἶνε ἰδικά σου ἕνα ὑπογράφη. Ἔξ διατηρήσης ἀκόμη τὸν
μεγάλον Ἐμπορικὸν Οἶκον τῆς Λυῶν.

(Καθ' ἣν στιγμήν ὁ συμβολαιογράφος δίδει τὸ συμβόλαιον εἰς τὴν Παυλίαν
ὁ Κλαύδιος ἀρπάζει κατ' ἐσχίζει αὐτό.)

Βοζίντιος

Ἐτρελλάθης;

Κύριος Δεσαπέλ

Πῶς, κύριε! Τί σημαίνει ἡ προσβολὴ αὕτη;

Κλαύδιος

Σιώπα, γέρον! Τὸ δικαίωμά μου, εἶνε ἀρχαιότερον — τὸ διεδικῶ ἐνώπιον
Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων! πληρόνως περισσότερο τοῦ χαμερπαῦς ἐκείνου με-
ταπράτου διὰ τὸν ἀνεκτίμητον ἀδύμνητά σου. (τῷ ἐγχειρίζει χαρτοφυλάκιον)

Ἴδου τὸ πατὸν διπλάσιον! Ἄβει τὸ ὑπερηφάνως. Μέχρι τοῦ τελευταίου
ἀβολαῦ ἠγοράσθη διὰ τοῦ αἵματος τοῦ στρατιώτου καὶ ἐξηγιάσθη ἐν τῷ
ἱερῷ ὑπὲρ τῶν ἔθνων ἀγῶνι.

Βοζίντιος

ὦ κόλασις, ὦ λύσσα!

Παυλίνα

Ἡ φωνὴ του! Εἶσαι.

Κλαύδιος

Ὁ σύζυγός σου! (ἡ Παυλίνα ὁρᾷ εἰς τὰς ἀγκάλας του) Στρέψον πρὸς με τὸ
βλέμμα σου Παυλίνα! διότι θύναμαι τώρα ν' ἀτενίσω τοὺς ὀφθαλμούς σου.
Ἀπέπλυνε τὸν ῥύπον τοῦ ὀνόματός μου. Ἐξηγόρασα τὴν τιμὴν μου. Δύναμαι
νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν μαρτυρίαν τῆς Γαλλίας, πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς θείας συγ-
χωρήσεώς σου! ὦ χαρὰ! ὦ παρρηγοῖα! Σὲ εἶδον ἐν τῷ μέσῳ τῶν νυκτερι-
νῶν φυλακῶν, καὶ προσέειπον τὴν στιγμήν ταύτην! Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου
τῶν μαχῶν ἤκουον τὴν καρδίαν σου πάλλουςαν ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου!

Βοζίντιος

Περικαίχθεις, ἀπακηθεὶς καὶ ἠττηθεὶς κατὰ τὴν στιγμήν τῆς νίκης! Ἐ-
πικατέραι νὰ εἴσθε καὶ οἱ δύο! Εἴθε νὰ φυτρώτουν ἀκανθαὶ ἐπὶ τῆς νομ-
φικῆς σας κλίνης, καὶ ὁ ἔρωσ σας νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀδιάλλακτον καὶ μαῦ-
ρον μῖτος, ὡς ἐκεῖνα τὸ ὅποιον κακιστρώγει τὴν καρδίαν μου!

Δάμας

Ἄφες τὰς βλασφημίας καὶ ἀκουτε, Βοζίντιε, τὴν ἀραδικὴν ταύτην παροι-
μίαν:

«Ὅποδός ἄλλου λάκκον σκάφτει
»τὸ κορμί του μέσσα θάφτει.»

Βοζίντιος

Ἡ εὐτυχίς των μὲ τρελλάίνει! Δὲν ἔχω ἰσχὺν, δὲν ἐξεδικήθην!

(Πρὸς τὴν Κυρίαν) Σὰς εὐχομικὶ πᾶν ἀγαθόν! Χά! Χά! τὸν υἱὸν τοῦ κη-
πουροῦ! (ἐξέρχεται).

Δάμας πρὸς τὸν Κάρολον.

Ὁ φίλος σας φαίνεται σκοπεύει νὰ κρεμασοῦν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τὸν συνοδεύσετε.

Κάρολος

Εἶσθε πολὺ ὑποχρεωτικός, κύριε, (ἐξέρχεται).

Παυλίνα

Ἐσώθης πατέρα μου — καί, ἀπὸ τὸν σύζυγόν μου! ὅποια εὐτυχία!

Κλαύδιος

Καὶ ὅμως κλαίεις ἀκόμη, Παυλίνα!

Παυλίνα

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ στήθους σου τὰ δάκρυα ταῦτα εἶνε ἱερὰ.

Κύρια Δεσαπιδέ

Εὐγενῶς ἀπέκτησας τιμὴν, καὶ εὐγενῆς ὑπῆρξεν ὁ ἔρωσ σου! Λάβε τὴν χεῖρά της. Ζῆτε εὐτυχεῖς!

Κυρία Δεσαπιδέ

Πολὺ παράξενον μοῦ φαίνεται! Ποῦτος εἶνε λοιπὸν ὁ συνταγματάρχης Μοριέ;

Κλαύδιος

Ὁ δοῦλός σας, εἶχον ἀποφασίσει ν' ἀλλάξω τὸ πατρικόν μου ὄνομα ἕως ἔτου δυνηθῶ νὰ φέρω αὐτὸ ἀκηλίδωτον! Ἐβθασεν ἡ ἄρα ὁ οὐρανὸς ἐβοήθησε τὴν ἀγνήν. συνείδησιν. Πόσον δὲ ἱερὰ ἦτον ἡ φάμας ἐκείνη ἥτις, ἐξαλείφουσα τὸ ἔγκλημα ἔφερεν ἐγγύτερόν σου πόν. στρατιώτην καθόσον οὗτος προήγετο ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμόν.

Κυρία Δεσαπιδέ

Συνταγματάρχης καὶ ἦρας, εἶνε κάτι τι.

Κλαύδιος

Ἄ, ὁ ἔρωσ ἐκεῖνος ὁ ὅποιος μοῦσ ὠθεῖ εἰς τὸ ἀμάρτημα, ἀν εἶνε ἀληθῆς ἐργάζεσθαι καὶ πρὸς ἐξιλέωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ζητῶν μετάνοιαν διὰ τὸ παρελθόν, ὀφείλει νὰ θωπεύῃ εἰς τὸ μέλλον τὸν Ἄγγελον τῆς Ἀρετῆς.